ΠΑΙΔΟΛΟΓΙΑΙ.

ἢ

ΠΑΙΔΟΛΟΓΙΔΙΑ.

PUERILES CONFABULATIUNCULÆ.

Græco-Latinæ.

Ad calcem adjectus est Index Græcus & Latinus in quibus omnia fere *Gr.* & *L.* Vocabula, quæ in hoc opere occurrunt, comprehenduntur.

In Usum Scholæ *Northlechiensis*,
Studio, atqué Operâ
W. Jackson.

Εἰ μὲν καλῶς, ὡς ἐβουλόμην, εἰ δ' ἐνδεεστέρως, ὡς ἠδυνάμην.

OXONIÆ,
Typis LICHFIELDIANIS, *Impensis* RIC. DAVIS. Anno Dom. 1666.

Illustrissimo Nobilissimóq; Viro Dno.

EDUARDO POOLE,

Equiti Aurato, de *Oakesy*,

in Comitatu *Wiltoniæ*,

Patrono suo insignissimo

ἐυημερίαν καὶ ἀφθονίαν.

QUoties in animo meo complector, (Vir Honoratissime) sinuosos Græcæ linguæ Mæandros omnimodis difficultatum labyrinthis involutos, quibus Ego inter cæteros hujusce linguæ candidatos, nescio, quot annorum spatio maximè versatus sum: Toties soleo tenuem puerorum intellectum, tenerumq; eorum judicium ad memoriam revocare, quam maximè opus habeant gravissimo cujusdam Doctoris consilio, quò quam facillimè hos omnes evadant labyrinthos, quibus præ cæteris hæc lingua maximè laborat, partim ob innumerā Expletivorum congeriem, partim etiam ob Dialectorum, accentûsq; difficultatem, quibus tenera adhuc Scholasticorum ingenia necessariò involvuntur; quorum farrago satis quidem ampla distrahit tyronum animos potius, quàm erudit, nisi Tutores, ac Ludimagistri mutuis eorum studiis, ac operis succurrant. Quocirca (Vir ornatissime) Tutorum ac Præceptorum haud minus interesse mihi videtur, Pupillis, ac Alumnis consiliis suis monitisq; subvenire, quam magistratuum, aut patrum-familiâs reipub. saluti consulere, aut sua ipsorum οικονομίᾳ *prospicere. Cum tam latissime pateat utriusq; officium, quam par est unicuique, qui hanc gravem, ac onerosam instituendi pueros provinciam subierit, operam suam, curamq; adhibere; quò discipulorum geniis simul ac ingeniis placidissimis eduliorum ferculis, dulci quadam, ac suavi, vellem, Colloquiorum varietate potius indulgeat, quam amaris insipidisq; obsoniis* i. e. *nodosis gra-*

vissimorum

vissimorum authorum sententiis teneras adhuc puerorum memorias excruciet, adeo ut hæc præcipue Colloquia, *quæ olim* Evaldus Gallus *ad discipulorum suorum utilitatem latinè scripserit, inter cætera elegi, inde sperans, quod non minus adferent utilitatis vetere jam* Atticorum *concinnitate vestita, quam cum Romanam togam prius induerent: Hisce studiosè perlectis, proculdubiò faciliore quadam dexteritate cœteros veterum Græcorum libros evolvent. Quid pueros magis, quam puerilia delectat? Quid vero puerilius, quam hæc Crepundia, scilicet* Colloquia, *quæ Dignitati vestræ (Mecænas dignissime) perquàm humillimè consecro?* ἐὰν πλέον ἔχον, πλέον ἐδίδουν· *Supplex inde fio, ut sub vestris auspiciis in lucem exire non dedigneris, cui tanquam* Paulo Philemon. Ἐμαυτὸν προσοφείλω· *Ingratus inde viderer, si sub alieno Mecænatis patrocinio quicquid hoc nostrum producat ingenium, in publicum prodiret, cum Totus sim Tuus, nescio, quot quantisque beneficiorum vinculis obstrictus.*

Hæc ideò Colloquia *obsecro, ac obtestor, ut omnibus Tui suffragii calculis probata prodeant, quæ Filiis etiam tuis tot quasi Collusores præcipuè decreverim, ad quorum utilitatem Latina cum Græcis conjunxi, ut pares sint in utriusque orationis facultate. Hunc deniq; de Colloquiis libellum benigno, quæso, excipias hospitio, cujus munitus præsidio Momorum morsus audactèr contemnat, nec acutos Zoilorum metuat ungues, tam literatum, ac magnanimum Patronum adeptus. Vale, serus in cœlum redeas, diuq; lœtus Literarum Candidatis, mihiq; intersis, ita precatur,*

E Musæo meo
Northlechiæ,
Prid. Calend.
Junii.
An. Dom. 1666.

D. V.

Studiosissimus,

W. J.

Lectori Malevolo, Sanitatem, Benevolo Salutem,

ALbus an ater homo sis, nescio, parvi sanè refert, albo, an atro calculo tuo notatus hic novus exeat libellus; non tantùm ad demerendum suffragium, quantùm ad publicum commodum provehendum studui, non ut Tibi soli hæc arrideat opellula, modò prosit Gr. L. studiosis, elaboravi: Gratiam tuam, quam hic incuriâ quadam, & oscitantiâ summâ prætereo, cui lubeat, ineat. Suum quemque libellum manet fatum; & non minus libris eorúmque autoribus accidit infortunii, quàm naviculis, earúmque naucleris evenire solet. Hunc jam Censuræ Oceanum ingressus, ut in tranquillo portu navigaret, id neutiquàm mihi expectandum est: Librum indè nostrum in hoc pelago fluctuantem in aliquot Syrtas, Scopulósque impegisse, ceu in quorundam Piratarum manus incidisse non permirum videatur, quorum equidèm invidiæ totius operis famam immolatam malim, quàm crassæ Momorũ ignorantiæ blanditus sit parasitus, qui omnes aliorum labores πονηρὰ quasi κόμματα esse judicant, Sic, dum industriam nostram culpant, suam sæpiùs produnt inscitiam, quibus haud ineptè hoc accommodetur adagium, *Græcum est, non potest legi.* Hos verò futiles ut mittam Zoilos, qui foris egregiè oculati, domi prorsùs cæcutiunt, quorum proprium est stultitiæ aliorum vitia cernere, oblivisci suorum.

Te, Candide Lector, Te, inquam, appello, cui uti spero, tantum inest ingenii, ac candoris, ut aurum,

farinámque

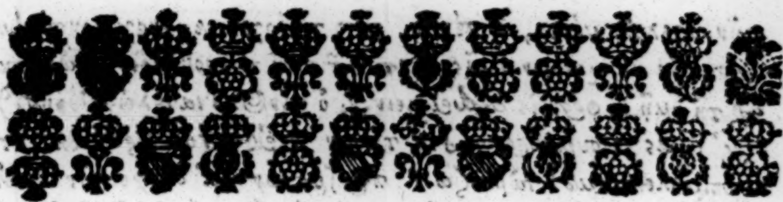
farinámque puram a Scoriâ, furfuréque discernas, & σφάλματα, siqua irrepserint (alitèr fieri quî potuit?) aut compressis labris prætereas, aut detecta summâ cum humanitate corrigas. Ad calcem libri indicem Græcum & Latinum addidi, ubi omnium ferè vocabulorum seriem in ordinē Alphabeticū restitutā invenies, opus (nisi plurimum fallor) non minùs utile Scholæ *Northlechianæ*, quàm cæteris omnibus, quibus præcipuè destinârim, gratùm futurum. Siquid insuper in hoc opere, Benevole Lector, præstitum sit vestro favore dignum, Gratia sit Superis, quod me studiis publicis provehendis tàm feliciter incumbentem inveneris. Ad linguam verò Græcam utilitèr perdiscendam nullum novi fateor, adminiculum aptius utilius ve, quam hæc colloquia phrasium ex omnibus quibúsque Atticis autoribus elegantiâ referta, quæ non minorem voluptatem Gr: Literarum Candidatis, quàm emolumentum afferent, haud minùs ad orationes conscribendas, quàm ad dicendum necessaria. Te, Benevole Lector, approbante, non est, cur hos injustos metuam censores. Nihil enim moror, (modò tibi placeat) si totus illiteratæ, ἀμούσῳque Cynicorum turbæ displicuisse videar. Hi licèt elatrent canes, Luna tamen suum emittet splendorem, donec horum Sannionum ilia suâ rumpantur invidiâ, quorum strepera ora eodem jam disticho, quo Martialis Lividi sui obthurare solebat, comprimam.

Mart. lib. 1. Epig. 14.

Qui ducis vultus, & non legis ista libentèr,
Omnibus invideas, Livide, nemo tibi.

Vale.

Ἰησοῦς

Ἰλερμος ὁ Ἰάκξονος

τοῖς αὐτοῦ Μαθηταῖς χαίρειν.

Ἐγὼ μὲν τὸ πλάτος, ἅμα καὶ τὸ βάθος τῆς ἑλλάδος φωνῆς πολλῇ τῇ δυσχερείᾳ τῶν συγγραφέων συμμεμιγμένης ἐπισκεψάμενος, αὐτοὺς μὲν δὴ ἀτελῆ τὴν διάνοιαν ὑμῶν, ὦ παιδάρια, διαπαντὸς ὑπερέχοντας ἔκρινον· Διὰ τοῦτο πολὺν γὰρ χρόνον κατ' ἐμαυτὸν ἐννοῶν, ὃν τρόπον ἐπίτομόν τινα ὁδὸν, καὶ μάλ' εὐπρόσιτον ἐξευρίσκοιμ' ἄν, ἄχρις ἂν ἡ πεῖρα κρείττονος τῆς γνώσεως μύστης τὴν μνήμην ἔτι τὴν ἄπειρον ὑμῶν στείξῃ ἀκριβέστερον, ἐν μέσῳ δὴ πολλῶν τούτους τοὺς διαλόγους, οὕσπερ οὖν Εὐάλδος Γάλλος ἔκπαλαι πρὸς τὴν αὐτοῦ μαθητῶν ὠφέλειαν ἐξέδωκεν, ἐξελεξάμην, νομίζων, ὅτι τόδε τὸ βιβλίον τοῖς φιλομαθέσι τῶν νέων πανοῦν τὴν τῶν ἀττικῶν ἐσθῆτα περιβεβλημένον τόσον ὀνήσεται, ὅσον τοὺς αὐτοῦ μαθητὰς τῇ ῥωμαϊκῇ ἐσταλμένον ὠφέλησεν· Ἐν ταύτῃ ἐκείνων μεταφορᾷ, ὡς ἐδυνάμην, Ἀριστοφάνην, Εὐριπίδην, Σοφοκλέα, Αἰλιανὸν, Αἴσωπον, καὶ μάλιστα πάντων Λουκιανὸν ἀπομιμεῖσθαι πειρώμενος, ὃς οὐ μόνον πάντων τῶν ἑλλήνων εὐφυέστατος ἦν τὴν γνώμην, ἀλλὰ δὴ καὶ πάντων ἀττικώτατος· Λάβετε, παιδάρια, τόδε τὸ βιβλίον, οἱονεὶ τῆς μεγίστης πρὸς ὑμᾶς διαθέσεως μνημόσυνον, καὶ διεξέλθετε ἀκριβῶς, εὖ οἶδ' ὡς τὰς γλώττας ὑμῶν πρὸς τὸ λέγειν λελυμένας, τήν τε μνήμην ἔτι στερεὰν, καὶ ἄγονον, ἀμέτρῳ τινὶ τῶν λόγων ποικιλίᾳ πλουτιζομένην εὑρήσετε. Τούτων οὕτως ἀναγνωσθέντων, ἐν ἀκαρεῖ τοῦ χρόνου τῶν συγγραφέων τινὰς ῥᾷδιον ἀναγινώσκειν δυνήσεσθε, σμικρὰν ἔτι τὴν γνῶσιν ὑμῶν αὐξηθεῖσαν αἰσθανόμενοι· Κρατεῖτε νῦν εἰς χεῖρας ταυτηνὶ τὴν βίβλον μεταξὺ φροντίδων σπουδαιοτάτων ὑποδεξάμενοι· Κἀγὼ γὰρ ἐφ' ὑμῶν

μῶν ὠφελείᾳ μόνον, ὦ τέκνα, τοῦτο τὸ ἔργον γε ἐνεχειρησάμην, ὑπερφυῶς ὡς χαίρων ὑμᾶς πάντων τῶν ἐμοῦ κληρονομεῖν, ὧν ἐπειδὴ τῇ ἐμῇ καὶ φροντὶς ἐξαλείσκειν, καὶ ὁ πόνος διατελεῖν δυνήσεται, εἰχ' ὑμᾶς τὸ συμφέρον τι διὰ τούτων δείξονται ὁρῶ, ἐκ τούτου ἡ ἐπιμέλεια ὑμῶν τὰ μείζω τῶν πραγμάτων ἐμ' ἐπιχειρεῖν ἐπείξεται. Οὐδὲν ἥδιον μοι χαριέστερον ἂν εἴη, ἤπερ ἂν ἰδεῖν ὑμᾶς τόσον ἐν τοῖς ἑλληνικοῖς μαθήμασι, καὶ τῇ ἑλλάδων σοφίᾳ, ὅσον τῇ ἡλικίᾳ προκόψαντας. Ὡς οὐδὲν τῷ κηπωρῷ ἥδιον, ἢ τὰ φυτὰ ταῦθ' ἅπερ φυτεύσας ἐξεθρέψατο, ὁρᾷν ἐκφυόμενα. Οὕτως οὐδὲν ὁμοίως τοῖς τοὺς παῖδας διδάσκουσιν εὐκτὸν ἐστι μᾶλλον, ἤπερ ὡς αὐτῶν μαθητὰς ἐν τοῖς λόγοις δεινότητι ἰδεῖν ὑπερβάλλεσθαι τοὺς ἄλλους, οἵους εὔχομαι πάντας ὑμᾶς γενέσθαι, ὥστε καὶ μὴ καταισχύνειν τὸν κῆπόν τε, καὶ αὐτὰς τὰς χεῖρας μικροῦ δεῖν ἐκ παίδων ἀναθρεψάσας. Ἔρρωσθε, καὶ μετ' ἐμοῦ ὡς ἂν ὁ θεὸς ὁ πάντων τῶν ἀγαθῶν αἴτιος τὰς χάριτας τοῦ πνεύματος ἁγίου ὑμῖν ἀπονέμοι εὔχεσθε, ποιῶν ὑμᾶς εὐδαίμονάς τε, καὶ μακαρίους περὶ παιδείαν Ἑλλήνων τε καὶ ῥωμαίων σπουδάζοντας. καὶ ἔτι ἐκ Νορθλεχίας ἔτει ἀπὸ τῆς χριστογονίας α. χ'. ξ'. ϛ.

Εἰς τὴν βίβλον, πρὶν τῇδε μὲν ῥωμαϊστὶ ἐκδοθεῖσαν,
τὸ δὲ καὶ ἑλληνιστὶ νῦν φθέγξασθαι
ἸΛΕΡΜΩ ἸΑΚΣΟΝΩ
φίλῳ φιλτάτῳ ὀφείλουσαν.

Βάσκ' ἴθι, βίβλ' ἐρατῶν χειλέων, παῖ, βάσκε, τί μέλλεις
Δειλή; θαρσαλέοις ὄμμασι λεῦσσε φάος.
Γαίης ἑρμηνεῦ γ' ἀρθεῖσα πτεροῖσι πελάζοις
Πείρασι, νῦν γλωσσῶν μείζονα πλοῦτον ἄγεις.
Οἰκείους κρατεροὺς ἀσπάσῃ φθέγμασι Κελτούς.
Τυσκανὰ τὴν φωνὴν φῦλα συνῆκε τεήν.
Ὑρκανίους περοστερεῖς γνάστως ναίοντας ὀρόγκους,
Οὓς ἄνδρας Ῥώμη, οὓς ἅμαθ' Ἑλλὰς ἔχει.
Τέρψεις τὸν ξυνίεντα, τὸν οὐ ξυνίεντα διδάξεις,
Χρηστὴ ὁδοιποείαις, ἐμποείησι, νέοις.
Οὐκ ἔτ' ἐπιτρέψαι χαροποῖς πόντοιο κελεύθοις.
Οὐ βραχὺ δεῖ φοινικοῖς ἔθνεσι ῥῆμα βίου.
Ἀλλοδαπῶν ἀτρεμῶν περ ὀργῆς ῥοδέ' ἄνθεα φωνῶν.
Ἔστι σοὶ Εὐρώπην ἐνθάδε χειρὶ κρατεῖν.
Οὐδ' ἔνθ' Ἀρχιλόχοιο βέλη πτερόεντα κακοῦργου
Τίς τρέμοι; οὐ μέλανος πικρὸν ὀδόντα κακοῦ.
Μοῦνον ὁδοιποείαις, ξείνοις γλυκὺν ἐνθάδε κῆπον,
Εἰλαπίνας, σφαίρας μουσοφίλεσσι κυεῖς.
Ἢν δέ τινός σ' ἴσως μώμου ψέγοι ὄμματα, θάρρει,
Μᾶλλον ἔτι κάλλος μεῖζον ἐκεῖθεν ἔχεις.
Κρείττοσ' ἀεὶ κ' οὐ τοῖς χθαμαλοῖσι πέφυκεν ἐρίζειν.
Μῶμος ἐὸν ζαθέων οὐδέ τις ὄμμα λάθοι.
Μίμνε δέ, κ' αὐτὸς ἐὴν ἐκδήξει γλῶσσαν, ὀδόντας
Ἐκκρούσει, κ' ὅλος ἐς χερσί τις ἄλλος ὅπως.

I. B.

Εἰς τὸ τοῦ Ἰλέρμου Ἰακσόνου Παιδολογίδιον.

Ἑλλάδος ὅστις ἔχῃς παίδων λελιήμενος αὐδῆς,
Ἄγγλου τὴν δὲ βίβλον Λουκιανοῖο μάθοι.
Κἂν γένος Ἄγγλος ἐὼν, κεῖνον τὴν ἀττικὸν εἶναι
Φωνὴν Λουκιανὸν παιδολογία λαλεῖν.

J. H.

Errata sic restituenda.

Pag.2.leg.γένοιτο.p.3.l.ὑπερφυῶς.p7.l.ἀνέτειλεν.p.14.l. χαλκοῖς.p.20.l.ὅμοιοι.p.21.l.δυνάμενος.p.21.l.ἠκηκόειν.p.22.l. παρούσης.p.23.l.ἄν.p24.l.πωλεῖτε.p.53.ὑπολανθάνουσαν.p.53,61 l.μετ.p.58.εἶτος.p.58.l.ἤδησε.p.64.l.οἷος.l.πυεῖνου.63.l.ἔσεσθαι.p. 66.l.Γρεγώειος.p.74.l.προῖκα.p.76.l.ῥυθμίζῃ.p.78.l.ἀποθανούμενος.p.79.l.ὀπίσβυλος. .p.83.l. καθίζεσθαι.p.84.adde τοῖς ποσὶ.p. 87.l.φημί.p.87.l.μανθάνω. *In Indice Graco.* l.Δέχομαι.ἐξαρκούντως ἐργανίζομαι.Θεός.κώδων.λάσιος.λαλίστερος.λείψανον. οἴκαι. ὀπίστερος.πολλάκις.ῥέγκω.χρή.χθές.χρηστός.ξυνδοκέω.

A CATALOGUE *of some* BOOKS, *Printed for, and to be Sold by* Richard Davis *in* OXON.

In Folio. DR. *Hamond's* Paraphrase and Annotations on the New Testament.

——On the Psalms. —— His Sermons

An Elegie on the Death of the D. of *Glocest.* by *M.Lluelyn* Dr in Phys.

Lucian's Dialogues, made English from the Original, by *Iasp. Mayne*, D.D. to which are added those Englished by Mr. *Hicks.*

Mercator's Atlas, Englished by *W. Saltonstall.*

Four New Playes. The Seige of Vrbine. ——Selindra. ——Love & Freindship. ——Pandora. By Sr. *Will, Killigrew*, Vice-Chamberlaine to Her Majesty. 1666.

Æschyli Tragædiæ, *in Scholiis Græcis omnibus versione & Commentario* Tho. Stanleii, *Gr. Lat.*

In Quarto. DR. *Hamond's* Practical Tracts, 2. Vol.

——A Collection of several Replies and Vindications in defence of the Church of *England*, in 4. Vol.

The City Match, & Amorous War, two Playes, by *T. M.* St.Ch.Ch.

The hurt of Sedition, or the True Subject to the Rebel, by Sr. *John Cheek*, with a Preface of Dr. *Ger. Langbaine's*,

The Christian Race, a Sermon on *Heb.* 12.1. by *Tho. Barton* D.D.

A Funeral Sermon on *Phil.*1. 23. by *Iohn Millet.*

The Vualting Master. or the Art of Vualting, illustrated with sixteen brass Figuers, by *W. Stoaks.*

Christ and his Church, or Christianity explained in 7 Evangelical and Ecclesiastical heads, by *Edw. Hyde*, Dr. in Divinity, sometimes Fellow of Trinity Colledgde in *Cambridge*, and late Rector of *Brightwell* in *Berks.*

Cheerfull Ayres, or Ballaads, for Three voyces, by *Io. Wilson*, Dr. in Musick, late Professor of the same in the University of *Oxon*, and one of the Gentlemen of his Majesties Chappel, in 3. Vol.

Threnodia, on the Death of the high born Prince *Henry* Duke of *Glocester*, by *Arth. Bret* of Ch. Ch.

Hosanna, a Thanksgiving Sermon on the King's Return, on *Psal.* 118. v. 22,23,24,25. by *Io. Martin.*

A Sheet of Directions for daily Examination of Sin, by Bishop *Vsher.*

The

The Throne of *David*, or an exposition on the second Book of *Samuel*, by *W. Guild*.

Coll. *Henry Martin*'s Familiar Letters to his Lady of delight; Also her kind Returns, &c. Published from the original papers, by *Edm. Gayton*.

The Primitive Rule of Reformation; a Sermon Preached before his Majesty, by *Tho. Peirce*, D. D. President of St. *M. Magd.* Coll. in *Oxon.*

Howel's Vocal Forrest, the First part.

Davenant, *Morton*, *Drury*, &c. Good Counsels for Peace.

Scicily and *Naples*, or the Fatal Union. A Play. —*Imperiale*, A Play.

Some Considerations, touching the Usefulness of Experimental Natural Philosophy, propos'd in Familiar Discourses to a Friend, by way of Invitation, to the study of it, by the Honor. *Robert Boyle* Esq; The 2d. Edition.

An Impartial Censure of the Platonihk Philosophy, by *Sam. Parker*. A. M. Coll. T. *Oxon*. and Fellow of the Royol Society. 1666.

——An Account of the Nature and extent of the Divine Dominion and Goodness, especially as they refer to the *Origenian Hypothesis* concerning the Preexistence of Souls; with a special account of the vanity and groundlesness of the Hypothesis it self, by the same Authour. *1666*.

Philosophycal Transactions of the Royal Society. Numb. *6*, *7*, *8*. *1666*.

The Miraculons Conformist, or an Account of several Miraculous Cures performed by the stroaking of the Hands of Mr. *Valentine Greataracks*; with a Physical discourse thereupon, in a Letter to the Hon. *Rob. Boyle* Esq. by *Henry Stubbs*, Physitian at *Stratford upon Avon*, *1666*.

A Sermon Preached before the Court at Ch. Ch. *Oxon*, by *Rob. South*, D.D. Publick Orat. to the Univers. of *Oxon*. and Chaplain to the Lord high Chancellour of *England*.

Joan. Buridani *Quæstiones in octo Libros Politicorum Aristotelis*.

Porta Mosis, sive Dissertationes aliquot R. Mosis Maimonidis, *nunc primum Arabice, prout ab ipso Authore conscriptæ sunt, & Latine editæ, una cum Appendice Notarum Miscelan. Opera & studio* E. Pocockii *Ling. Hebr. & Arab. in Acad Oxon. Professoris*.

Historia Dynastiarum Arabice Latin. Authore Gregorio Abul-pharagio. *Edit. Interpret. & Continuat. per* Edv. Pocock. *L. Hebr. & Arab* Profes.

Britannia Rediviva Musarum Acad. Oxon.

Epicidia Acad. Oxon. in Obitum Mariæ *principis Arausionensis*.

Epicedia Acad. Oxon. in Obitum Hen. *Ducis Glocestrensis*.

Ideæ Trigonometriæ Demonstratæ. Item de Cometis, & Inquisitio in Bullialdi Astronomiæ Philolaicæ *Fundamenta, Authore* Setho Ward, *nunc Episc. Exon.*

Savilii Oratio Coram Eliz. *Regin.*

Academia Oxoniensis Notitiæ. 1665.

Tabula

Tabulæ Longit. ac Latitud. Stellarum Fixarum, ex Observatione Ulugh Beighi *Tamerlanis Magni Nepotis, ex MSS Persicis, jam primum Luce ac Latio donavit, & Commentarius Illustravit.* Tho Hyde. A.M. *Coll. Reginæ, ac Protobibliothec. Bodleian. apud Oxon. 1666.*

Octavo. DR. *Hamond's* Practical Catechism, with the Reasonableness of Christian Religion.

A view of the Threats and punishments recorded in Scriptures, Alphabetically composed, with some brief Observations upon several Texts, by *Zachary Bogan*, of C. C. C. in *Oxon.*

——The Mirth of a Christian Life. And the sorrows of a wicked Life.

Fides Apostolica, or, A Discourse asserting the received Authors and Authority of the Apostles Creed: Together with the grounds and ends of Composing thereof by the Apostles, the sufficiency thereof for the Rule of Faith *&c.* by *George Ashwell.*

——*Gestus Eucaristicus*, A Discourse concerning the Gesture at the receiving of the Lords Super.

A Treatise of the Preservation of the Eye-sight, by D. *Baily.*

The Circles of Proportion, and the Horizontal Instrument, *&c.* Both invented, and their use written, by *W. Oughtred* Ætonensis.

The Natural Mans blindness, in 3 Sermons on *Rom.* 7.7. by *H.Hurst.*

Essays and observations on the Humors of the Age, Discovered and Characterized, by *W. Masters*, A. M. Fellow of *Merton* Coll.

Ovids Invective against *Ibis*, translated into English Verse, by *Io. Iones* Schoolmaster in Hereford.

A plain and profitable Catechism, with a Sermon on *Exod.*23. 2. by M.*Iames Bacon*, published by D. *Hen. Wilkinson.*

A Divine Theater, or a Stage for Christians, a Sermon at Ch. Ch. in *Oxford*, by *Ioh. Wall.* D. D. Prebend there.

Cluverius Geography in English

Sheapheard, of Sincerity and Hypocrisie, with a Tract annexed to prove that true Grace doth not lie so much in the Degree, as in the Nature of it.

Ellis's Divine Poems

Downham, of Christian Liberty.

Sharrock's History of the propagation of Plants.

Homer a la Mode, A mock Poem upon the first and second Books of *Homer's Illiads.*

Christan Liberty Rightly stated and Enlarged, in a breif Vindication of the Lawfulness of Eating things strangled, or Meats confected with Blood, by *Will. Roe.*

The

The Nullity of the Romish Faith, or a Blow at the Root of the Romish Church, being an Examination of their Fundamentall Doctrine concerning the Churches Infallibility by *Mathew Poole* late Minister of the Gospel in *London*. 1666.

The Origene of Formes and Qualities (According to the Corpuscular Phylosophy) Illustrated by Considerations and Experiments, by the Honor. *Robert Boyle* Esq; Fellow of the Royal Society, 1666.

Hydrostatical Paradoxes, made out by new experiments, (for the most part Physical and Easie) by the same Honorable Author, 1666.

De Confirmatione, sive Benedictione, post Baptismum solenni, &c. Authore H. Hamond.

Ailmeri *Musæ Sacræ, seu* Ionas, Ieremiæ *Threni.* & Daniel *Greca redditi carmine.*

Ad Grammaticen ordinariam supplementa quædam, Editio 3 multis auctior,

Contemplationes Metaphisicæ ex Natura Rerum & recte Rationis lumine deductæ. Authore Georg. Ritschel, Bohemio.

Delphi Phœnicizantes per Edm. Dickinson. *M.D. e* Coll. Mert. Socio.

Artis Logicæ Compendium a Roberto Sanderson, *olim Episc.* Lincoln. *Edit. septima.*

Exercitatio Epistolica in Tho. Hobii *Philosophiam. Auth.* Seth. Ward.

——*Astronomia Geometrica. Vbi Methodus proponitur qua primariorum Planetarum Astronomia sive Elliptica Circularis poßit Geometrice absolvi.*

Grotius de Veritate Religionis, cum Notis suis.

Carmen Tograi Poetæ Arabis Doctissimi, una cum Versione Latina & Notis Praxin illius exhibentibus. Opera Ed. Pocokii *LL. Heb. & Arab. Profeßoris. Accessit Tractatus de Prosodia Arabica,* per Sam. Clericum.

Homonyma & Synonima Linguæ, Latinæ ex Otio & Opera Hen. Edmundson, 1664.

Dialogi Galico, Anglico, Latini, per Gabr. Dugres, *Editio Tertia, priori emendatior. Acceßerunt huic editioni ejusdem Authoris Regulæ pronunciandi; ut & Verborum Gallicorum* Paradigmata. *Quibus subnexa sunt, Linguæ Galicæ Addicendæ Regulæ. Opera.* H Leighton. *A. M.*

Accontii Stratagematum Satanæ.

Iuelli Apollogia Ecclesiæ Angl. Gradat.

Flavel de Demonstratione.

Sharrock de Officiis seu de Moribus.

——*De Incontinentia.*

Heereboord in Burgersd. Log.

Analisis

Analysis Libri Aristotelis de Sophisticis Elenchis. Opera & studio G. Powel. 1664.

HOMERUS 'EBPAI'ZΩN, *sive Comparatio Homeri cum Scriptoribus Sacris quoad Normam loquendi. Subnect.* HESIODUS OMHPI'ZΩN. *Authore* Zach. Bogan, *e Coll C.C. Oxon.*

Puerilis Confabulatiunculæ, *Græco-Latinæ. Ad calcem adjectus est Index Græcus & Latinus in quibus omnia fere* Gr. & . L. *Vocabula, quæ in opere occurrunt, comprehenduntur. Authore* W. Iackson.

In Duodecimo. DR. *Hamond's Paranæsis*, or seasonable Exhortatory to all true Sons of the Church of *England.*

——Judgment worthy of God, or an Assertion of the Existence and Duration of Hell Torments, *&c.*

A Nomenclator of such Tracts and Sermons as have been Prinied or Translated into English upon any place or Book of the Holy Scripture, now to be had in the publick Library in *Oxford*, by *Joh. Vernevil.*

1. A Christian Legacy, or preparations for, and Consolations against Death; with the sick Mans Cordial, by *Edward Hyde*, D. D.

2. A Vindication of Truth against Error, in seven Controversies. 1. Of Sinners prayers. 2. Priest marriage. 3. Purgatory. 4. Images. 5. Praying to Saints and Angels. 6. Justification by Faith. 7. Of Christs New Testament or Covenant.

Directions to a Godly Life, Instructions for the worthy receiving of the Lords Supper, by *H. Tozer.*

Two Assize Sermons preached at *Reading* and *Abington*, on *Cant.* 7. 4. *Psal.* 82. 1. With two other Sermons preached at St. *Maries* in *Oxon.* on 1 *Cor.* 15. 10. *Psal.* 58. 11. by *Jo. Hinkley.*

A short Review of some Directions for performance of Cathedral Service, Published for the Information of such as may be called to Officiate in Cathedral or Collegiate Churches; or any that Religiously desire to bear a part in that Service. With many useful Additions relating to the Common Prayer Book, as it is now established. By *Ed. Lowe.* Now Printd as it may be bound with the Common Prayer.

A compleat Herbal, by *Robert Lovel:* The second Edition, with many Additions.

Theses Philosoph. Novo. A Carolo Potter.

Aditus ad Logicam, Authore Samuele Smith.

Elementa Logicæ, Authore Edwardo Brerewood.

Robert. Baronii, *Philosoph. Theolog. Ancillans.*

——*De Peccato Mortale & Veniale.*

Meta.

—*Metaphysica.*

Execitationes duæ, 1. De Hysterica Paßione. 2. de Affectione Hypocondriaca, Authore N. Highmore *Art. & M. B.*

Prolusiones Accademiæ in duas partes distributæ, 1. de Judiciis. 2. de Origine Dominii & servitutis, &c. Tho. Jones *LL. D. & Coll. Mert. Soc.*

Burgersdicii Metaphysica.

—*Idea Philosophiæ.*

Wollebium Compendium Theolog.

Suetonius cum Annot. diversorum.

Cluverius Geographia.

Bradshew de Justificatione.

Issendoorni Cersus Logicus.

Sleiden de quatuor Imperiis.

Pemble *Tract. Philosophiæ, viz.*

De { *Creatione & Providentia.* *Origine Formarum.* *Sensibus Internis.* }

Statuta *Universitatis Oxon.*

Stradæ Prolusiones *Academicæ.*

Combachii Metaphysica.

Minutius *Fœlix cum Notis Rigaltii.*

Provinciale *Vetus* Provinciæ Cantuariensis, *cum selectionibus Linwodi Annotationibus. Quibus subnexæ sunt constitutiones Othonis & Othoboni. Card. & sedis Romani in Angjia Legatorum Revisa omnia, & cum Veteribus comparata : per* Rob. Sharrock, LL. D. Novi Coll. Soc.

Sthalii Regulæ Philosophiæ.

In 24. { *Lipsius de Constantia.* *Boethius de Consolatione* Philosoph. }

Roberti Boyle *Nobilis Angli Cogitationes de S.Scripturæ Stylo.* 1665.

ΠΑΙΔΟΛΟΓΙΑΙ.

Καθολικὰ παραδείγματα, πῶς χρὴ πάντοτε ἀσπάζεσθαι.

Χαῖρε.
Ὑγίαινε.
Κελεύω σε χαίρειν.
Εὖ πράττε.
Τοῖς πολλοῖς προσλαλοῦμεν πληθυντικῶς.
Ἀπόκρισις.
Χάριν σοι ἔχω.
Παρ᾽ ἐμοῦ ἀποδίδοταί σοι χάρις.
Χαῖρε καὶ σύ.
Νὴ καὶ σύγε.
Ἐπὶ τῇ ἀποχωρήσει οὕτως.
Ἔρρωσο.
Ἔρρωσο εὐδαιμόνως.
Ἔρρωσο εὖ.
Ἀπόκρισις.
Ἔρρωσο καὶ σύ.
Πρωῒ οὕτως ἀσπαζόμεθα.
Καλὸν τὸ πρωΐ.
Δι᾽ ἡμέρας οὕτως.
Καλὴ ἡμέρα.
Πρὸς ἑσπέραν οὕτως.
Καλὴ ἑσπέρα.
Ὀψία καλή.
Ὑπὸ νυκτὶ οὕτως.
Εὔχομαί σοι νύκτα εὐτυχῆ.
Ἔστω σοι αὕτη ἡ νὺξ εὐτυχής.
Τῷ πταίροντι οὕτως.

PUERILES CONFABULATIUNCULÆ.

Generales Salutandi formulæ quocunq; tempore.

Salve.
Sis salvus.
Jubeo te salvere.
Ave.
☞ Ad multos loquimur pluralitèr.

Responsio.

Habeo tibi gratiam.
Habetur tibi a me gratia.
Salve tu quoqué.
Et Tu.

In discessu sic.

Vale.
Felicitèr vale.
Benè vale.

Responsio.

Vale tu quoque.

Mane sic salutamus.

Bonum Manè.

Interdiu sic.

Bonus Dies.

Vesperi, sic.

Bonus Vesper.
Bonum Serum.

Sub Noctem, sic.

Precor tibi felicem noctē.
Sit tibi hæc nox fausta.

Sternutanti sic.

Πολλ' ἀγαθὰ γίνοιτό σοι.	Sit salvum.
Ἔστω εὐτυχές.	Sit fœlix.
Λυσιτελείτω.	Prosit.
Πράγματός τι ποιοῦντι.	*Facienti operis aliquid.*
Πρόκοψον.	Profice.
Τῷ ἀριστῶντι ἢ δειπνοῦντι.	*Prandenti. Cœnantive.*
Ἔστω τὸ συμπόσιον εὐτυχές.	Sit fœlix Convivium.
Ὅταν προπίνηταί τινι.	*Quando præbibitur alicui.*
Προπίνω σοι ὅλον τὸ ποτήριον.	Præbibo tibi totum poculũ.
Προπίνω τὸ ἥμισυ τοῦ κυάθου.	Propino tibi dimidiatum (cyathum.
Ἀπόκρισις.	*Responsio.*
Ἀσμένως παρὰ σοῦ λαμβάνω.	Accipio libentèr.
Δέχομαι ἡδέως.	
Ὁ θεὸς εὐλογείτω.	Sit saluti.
Ὅταν τὴν βρῶσιν, ἢ καὶ πόσιν ἀρνώμεθα.	*Quando recusamus Cibum, vel potum.*
Οὐ δύναμαι τοσοῦτο πιεῖν ἀληθῶς.	Non possum herclè tantum potare.
Οὐχ οἷός τ' εἰμὶ τοσοῦτον ὄντως ἀποκρίνεσθαι σοι.	Certè non valeo tibi respondere.
Σύγγνωθί μοι, δέομαι.	Quæso, ut mihi parcas.
Οὐκ ἀρέσκει μοι ἔτι πλέον φαγεῖν	Non mihi libet ampliùs comesse.
Καὶ δὴ τ' ἔφαγον, ὅσον ἱκανόν ἐστιν.	Equidem comedi, quantum satis est.
Ἀνεπλήρωσα τὴν ὄρεξιν.	Satisfactum est appetitui.
Καὶ νῦν οὐκ αἰτῶ πλέον.	Hoc tempore nihil ultrò requiro.
Πῶς τῷ ἐπιδημοῦντι;	*Peregrè redeunti.*
Ὡς ἥδομαί σοι τῆς ἐπανόδου.	Gratulor tibi adventum.
Σῶς ὅτ' ἐλήλυθας πάλιν, ἥδομαι.	Salvum te venisse gaudeo.
Χαίρω σε σῶον ἐπανελθεῖν.	Gaudeo te rediisse incolu(mem.
Κοινὴ ἀπόκρισις.	Communis responsio.

Χρηστὸς εἶ.

Εὐχαριστῶ σοι.

Εὖ ποιείτω σοι ὁ θεός.

Ὅταν ὁ ζύθος, ἢ καὶ οἶνος τῇ τραπέζῃ παρατίθηται.

Ἔστω σωτήριος ὑμῖν οὗτος ὁ ζύθος.

Λυσιτελεῖν ὑμῖν τουτὶ τὸν ζύθον ἀξιῶ.

Οἶνος, ὃν φέρω, ἔστω ὑμῖν εὐτυχής.

Γένοιτο τοῦθ', ὡς ὑμῖν σωτήριος ἂν ᾖ οὗτος ὁ οἶνος.

Ὡς χρή τινα παρὰ τὸ ἄριστόν τε καὶ δεῖπνον καλεῖν.

Πατήρ μου ἐκέλευσέ με δεῦρ' ἐλθεῖν πρὸς τὸ καλῆσαί σε, ὡς ἂν σήμερον ἀξιώσειας αὐτοῦ εἶναι συμπότης

Ὁ μὲν δεσπότης μεγάλως ἐκέλευσε προσφωνῆσαί σοι, ὡς ἂν θέλῃς αὐτῷ συναριστῆσαι.

Ὁ μου ξένος δεῖται παρά σου ὦ διδάσκαλ' αἰδέσιμε, εἰ οὐκ ἄλλῃ κληθεὶς, ὡς ἑσπέρας ἂν θέλῃς μετ' αὐτοῦ ξυνδειπνῆσαι.

Οἱ μου γονεῖς τῶν φίλων τινὰς ἐς τὸ δεῖπνον παρακαλέσαντες ἤθελόν σε συμπαρεῖναι αὐτοῖς, ἐφ' ᾧ ὑπερφυῶς αὐτοῖς χαριεῖ οὐκ ἀρνούμενος ἐλθεῖν.

Benignus es.

Gratias ago tibi.

Deus tibi benè faciat.

Quando Cervisia aut Vinum infertur Mensæ.

Cervisia hæc sit vobis bona.

Precor, ut hæc Cervisia vobis prosit.

Vinum, quod porto, sit vobis saluti.

Faxit Deus, ut sit vobis hoc Vinum salutare.

Quando vocatur aliquis ad Prandium, vel Cœnam.

Pater me jussit huc rogatum te venire, ut hodiè velis ejus esse conviva.

Herus te magnoperè jussit vocare, ut apud se Prandere velis hodiè.

Rogat te meus hospes, Præceptor observande, si non aliò vocatus, ut Cœnatum ad se venias vesperi.

Parentes mei vocaverant Amicos aliquot ad Cœnam his cupiunt te adesse. Quare mirum in modum gratificaberis illis, si non recuses venire.

Οἷόν τε πῶς ἀποκρίνεσθαι;

Κἀγὼ σοι πατρὶ ὦ τέκνον μεγάλην χάριν ἔχω, ἐπεὶ δὲ μαλακῶς ἔχων, οὐχ οἷός τε ἂν συμποσίῳ τινὶ συμπαραγίνεσθαι.

Σὺ ἐναλλὰξ τῷ σου δεσπότῃ παρ᾽ ἐμοῦ εὐχαριστήσεις φράζων, ὡς ἐν τῷ νῦν χρόνῳ οὐ δύναμαι ἐλθεῖν.

Οὐκ ἂν ἀναχίμην ἐρωτᾶσθαι εἰ μὴ τά τε ἄλλα πράγματά με κατεῖχε.

Μηδ᾽ ἀναίνομαι, μάλιστα ὅταν οὐδὲν ἐνθάδε παρεσκευασμένον ὁρῶ.

Ἴθι νῦν φράσον σοῖς γονεῦσιν, αὐτὸς ὡς ἔρχομαι εὐθέως.

Πῶς χρὴ τοὺς συνδείπνους ἐκδέχεσθαι;

Κεχαρισμένον μοι ποιεῖς ἐλθών.

Ἡδεῖά μοι ἐστιν ἡ ἄφιξίς σου.

Περιπόθητος ἥκεις.

Πῶς χρὴ τὴν ἐξουσίαν αἰτῆσαι;

Ἀξιῶ σε, παιδαγωγέ, τὴν ἐξουσίαν συγχωρῆσαι.

Αἰδέσιμε καθηγητά, δός μοι ἐξουσίαν ἕνεκα τοῦ ἀποσκευάσασθαι.

Τοῦ ἀποπατῆσαι.

Πρὸς τὴν ἀφεδρῶνα βαδίζειν.

Εἰς ἀπόπατον οἴχεσθαι.

Ἐς τὴν κοπρῶνα ἔρχεσθαι.

Τὴν κύστιν κουφίζειν.

Τοῦ οὐρῆσαι.

Τὰς βόας ἐξάγειν καὶ ἀνάγειν.

Quomodo reſpondere licebit?

Ego patri tuo, mi fili, magnã habeo gratiã, verùm ob adverſam valetudinẽ non valeo ulli convivio intereſſe.

Tu viciſsim hero tuo nomimine meo magnas ages gratias, dicens hoc tempore me non poſſe venire.

Haud paterer me rogari, ſi non me detinerent alia negotia.

Non abnuo, præſertìm cum nihil hic paratum eſſe video.

Renuncia parentibus tuis, me confeſtim eſſe venturum.

Quomodo excipitur Conviva?

Gratũ eſt mihi quod veneris.

Gratus eſt mihi tuus adventus.

Optatus advenis.

Quomodo petenda venia?

Magiſter, da mihi veniam, quæſo.

Præceptor obſervande, fac mihi, quæſo, poteſtatem ut purgem alvum.

Vt exonerem ventrem.

Vt eam ad ſeceſſum.

Vt levem veſicam.

Vt vadam mictum.

Vt educam vaccas & reducã.

Τῷ Ἱερεῖ κατηχίζοντι ἀποκρίνεσθαι.	Vt Catechizanti respondeam Sacerdoti.
Ἐλθεῖν οἴκαδε.	Vt eam domum.
Τὴν πάπυρόν τε, καὶ βίβλους κομίζειν.	Vt afferam papyrũ, libros.
Τοὺς καλάμους ἀγοράζειν.	Vt emam calamos.
Τὰς ἐσθῆτας φυλάττειν.	Vt custodiam vestimenta.
Τούς τε χοίρους, καὶ τὰ πρόβατα βόσκειν.	Vt pascam Porcos, Oves.
Παραδείγματα, πῶς χρὴ κατηγορῆσαί τινος.	*Formulæ accusandi quempiam.*
Ἀνδρέας οὐκ ἐτίμησεν ἱερέα.	Andreas non honoravit Sacerdotem.
Πέτρος καθίκετό μου κονδύλοις.	Petrus cecidit me pugnis
Ἰωάννης ἐχρῆτο τῇ λέξει ἐπιχωρίῳ.	Johannes usus est linguâ vernaculà.
Οὗτος οὐκ ἀνέῳξε τὴν κεφαλὴν τὸν προεστῶτα παρελθών.	Hic non detexit caput cũ præteriret magistratum.
Οὗτος ἡμῖν ἐλοιδορεῖτο.	Hic convitiatus est nobis.
Ὁ δὲ κατηράσατό με.	Ille maledixit mihi.
Οὐδεὶς ἤθελε τὴν ἀνάγνωσιν ἀναλαμβάνειν.	Nemo vult repetere lectionem.
Ἰάκωβος μήποτε τοὺς γονεῖς ἀσπάζεται.	Jacobus nunquam salùtat Parentes.
Λαλεῖ βωμολόχως.	Fabulatur de re scurrili.
Οὐ παραχωρήσει μοι τοῦ τόπου	Non vult cedere de loco.
Ἐρρύπωσε τὴν πάπυρόν μου.	Conspurcavit papyrũ meã
Ἐνοχλεῖ με σπουδάζοντα.	Non patitur me studere.
Κατούρησε τῶν μου ὑποδημάτων	Perminxit calceos meos.
Καταγελᾷ μου.	Deridet me.
Κατέπαρδεν ἡμᾶς.	Oppedit nobis.
Οὐκ ἐᾷ με γράφειν.	Non finit me scribere.
Ἔτιλέ με θριξίν.	Vulsit me crinibus.
Ἐρωτήματά τινα.	*Interrogationes aliquot.*
Τίς εἶ καὶ ἂν τυγχάνεις;	Quod est tibi Nomen.
Τίνα σε δεῖ καλεῖν;	Quì vocaris ?
Ἐγὼ Πέτρος, Παῦλος.	Ego Petrus, Paulus.

Πόσ' ἔτη γε γέγονας;	Quot annos natus?
Ἕν, δύο, τρία, ἕξ, ὀκτὼ, δέκα, ἕνδεκα, δώδεκα.	Unum, Duos, Tres, Sex, Octo, Decem, Undecem, Duodecem.
Πόσων ἐτῶν που γεγονώς;	Quot annorum es?
Ἑνὸς, δύο, δέκα.	Unius, Duorum, Decem.
Πόσον ἔτος ἄγεις;	Quotum annum agis?
Πρῶτον, δεύτερον.	Primum, Secundum.

ΔΙΑΛΟΓΟΣ α'. | DIAL. I

Αἰμυλία, μήτηρ.	*Æmilia, Mater.*
Βάττος, υἱός.	*Battus, Filius.*
Α. Βάττε μου υἱὲ, υἱέ μου Βάττε.	Batte Fili, mi Fili, mi Batte.
Β. Τί θέλεις;	Quid vis?
Α. Ὥρα δέ σοι ἤδη ἐγείρειν.	Eſt tempus ſurgendi.
Β. Ἔασόν ἔτι, δέομαι, καταδαρθεῖν τί με.	Sine me, obſecro, adhuc paululum requieſcere.
Α. Ἐκάθευδες ἱκανῶς, ἔγειραι, ὦ τέκνον.	Dormitum eſt ſatis, ſurge, mi Fili.
Β. Πόσας ὥρας κεκοίμημαι;	Quot horas dormivi?
Α. Μικροῦ δεῖν δέκα, λίαν πολύν γε χρόνον.	Fermè decem: nimium diu.
Β. Εἴθ' ἂν ἐξείη εἰς κόρον καθεύδειν.	Vtinam liceat ad ſatietatem dormire.
Α. Ἄνοιγε μόνον τοὺς ὀφθαλμούς.	Aperi tantum oculos.
Β. Ναὶ ἀδυνατῶ.	Non poſſum herclé.
Α. Ὅρα, ὡς αἰθρία ἐστὶν ἔξω.	Cerne, quàm ſudum eſt foras.
Β. Οὐδενός μοι μέλει, εἴτ'	Nihil ad me attinet, ſu-

αἴθριον ἂν εἴη, εἴτε νεφῶδες.	dum sit, an nebulosum.
A. Ἰδοὺ, καὶ ὁ ἥλιος ἐπισκέψατό σε.	En Sol te etiam invisit.
B. Μῶν ἐνέτειλεν ἤδη;	An ortus jam?
A. Πολὺν ἤδη χρόνον.	Jamdudum.
B. Μόγις γε τὸν ὕπνον ἐκσείσασθαι δυνάμενος.	Ægrè possum profligare Soporem.
A. Ἔπαιρ', ἔπαιρε σαυτὸν, καὶ αὐτίχ' ὁ ὕπνος ἀποχωρήσει.	Erige corpus, modò somnus abscesserit.
B. Καὶ ποῦ 'στὶν ὁ χιτωνίσκος;	Vbi est indusium?
A. Ἰδοὺ, ὑπὸ προσκεφαλαίῳ κείμενος.	Eccum sub cervicali jacet.
B. Ἄπιθι, μῆτερ, ἐγὼ μὲν ἐγερῶ ταχέως.	Abscede, mater, ego surgam illicò.
A. Μὴ πάλιν κάθευδε.	Noli redormiscere.
B. Οὐ ποιήσω, σὺ δ' οὖν ἴθι μόνον.	Non faciam, abi modò.
A. Καὶ δὴ βαδίζω.	Eo.

ΔΙΑΛ. β'. / COLL. 2.

Κορνήλιος υἱός.	*Cornelius Filius*
Δωρόθεα μήτηρ.	*Dorothea, Mater.*

K. Μῆτερ, πόση ἐστὶν ἡ ὥρα;	Mater, quota est hora?
Δ. Πῶς φῂς; οὕτω σὺ πεπαιδευμένος εἶ;	Quid tu ais? Siccine doctus es?
K. Τί ἂν ἐκδιδαχθῶ;	Quid sim edoctus?
Δ. Οὐκοῦν ὀφείλεις πρότερόν με ἀσπάζεσθαι;	Nonne me salutare debes antea?
K. Πρωΐα καλή.	Bonum manè.
Δ. Καὶ σοίγε· Νῦν ζήτησον ὅ, τι θέλεις.	Et Tibi: Nunc quære, quid vis? (ter.
K. Ἀλλ' εἰπέ μοι μῆτερ.	Dic mihi amabo, mea ma-

Δ. Τί θέλει, ὥς εἰπεῖν;	Quid vis, ut dicam ?
Κ. Πόση ἐστὶν ἡ ὥρα;	Quota ſit hora ?
Δ. Ἐπίκειται ἕκτη.	Inſtat ſexta.
Κ. Ἐφώνησεν, ἆρα, ἢ οὐδέπω;	Sonuit, an nondum ?
Δ. Οὐκ ἐφώνησεν, οἶμαι.	Non opinor ſonuiſſe.
Κ. Ὡς ὤφελον τοῦτ' ἀληθές.	Vtinam id ſit verum.
Δ. Καὶ δὴ τ' οὐκ ἤκουσα τῆς φωνῆς.	Equidẽ non audivi ſonitũ
Κ. Δέδια γε μὴν κακῶς τῆς ἐκ τοῦ διδασκάλου χεῖρα.	Malè metuo præceptoris manum.
Δ. Διδάσκαλον ἂν φθάνοις μὴ βραδύνων.	Potes prævertere magiſtrum, ſi non ceſſes.
Κ. Οὑτωσί μοι ποιητέον ὁρῶ.	Ita mihi faciendũ cenſeo.
Δ. Ἀλλὰ μὴν θ' οὕτως ὡς ἂν μὴ ἀκτένιστός τε, καὶ ἄνιπτος ἐντεῦθεν ἀπέλθῃς.	At ita, ut ne impexus hinc abeas, aut illotus.
Κ. Ὅπου ἂν ἐπανελεύσομαι τηνικαῦτα νιψόμενος.	Vbi rediero, tum lavabo.
Δ. Μᾶλλον μὲν οὖν νυνὶ νίψαι.	Imo nunc lava potiùs.
Κ. Ἀλλ' ἄγ', ὦ μῆτερ, ἔα με νῦν ἀπελθεῖν, μὴ ἂν τύπτωμαι.	Obſecro te, mea mater, ſine me abire, ne vapulẽ.
Δ. Ἴθι σὺν τῷ σῷ κινδύνῳ.	Vade tuo periculo.

ΔΙΑΛ. γ.	COLL. 3.
Εὔαλδος, διδάσκαλος. Φράγκισκος, μαθητής.	*Evaldus, præceptor. Franciſcus, Diſcipulus.*
Ε. Πόθεν ἥκεις οὕτω βραδέως ὦ (οὗτος;	Vnde venis tã ſero heus tu?
Φ. Ἐξ οἴκου ἡμῶν.	E noſtrâ domo.
Ε. Οὐκοῦν τοῦ κώδωνος ἤκουσας?	An nõ audiviſti ſonitũ cã- (panæ?
Φ. Οὐκ ἤκουσα, ὦ διδάσκαλ' αἰδέσιμε.	Non audivi, præceptor obſervande.
Ε. Τί οὐ; μῶν ἐκκεκώφηκας;	Quid? non? num obſurdu- (iſti ?
Φ. Οὐ δῆτα.	Nequaquam.
Ε. Πῶς ἄρ' οὖν οὐκ ἠδυνήθης τοῦ κώδωνος ἀκούειν;	Quì non potuiſti ergo audire campanam ?
Φ. Βαθὺ ἐκάθευδον.	Altum dormiebam.

Ε. Τί ἀκούω;
Φ. Μηδέ με διήγειρεν ἡ μήτηρ.
Ε. Οὐκοῦν οἷός τ' εἶ σὺ ἐξυπνι-
σθῆναι, ἢν μὴ διϋπνισθῇς;
Φ. Οὐχ ἀγανακτήσεις, εἰ τἀ-
ληθῆ λέγω;
Ε. Οὔ. Εἰ μὴ τὸ ψεῦδος ἐρεῖς.
Φ. Ἢν μή τις ἐγείρῃ οὐκ ἐξ ὕπνου
ἐγερθῆναι οἶμαι πρὸ τῆς μεσημ-
βρίας, οὕτως ἡδέως κεκοίμημαι.
Ε. Μετὰ ταῦτα θᾶττον ἐγερεῖς;
Φ. Ἀνύσω μὲν πράττων.
Ε. Οὕτω ποίει· Σήμερον συγ-
γνώμη σοι, ὅτι ὡμολόγησας ἀ-
ληθές· Ἀλλ' ἄπιθ' ἐντεῦθεν
πρὸς σοὺς συμμαθητάς.
Φ. Ἀθανάτους σοι χάριτας οἶδ',
ὦ παιδαγωγὲ σεμνότατε.

ΔΙΑΛ. δ.

Γέραρδος καὶ Ἔρρικος
συμμαθηταί.

Γ. Ὑποχώρησον ὀλίγον τί.
Ε. Οὐχ ἱκανὸν τὸν τόπον ἔχεις
αὐτόθι;
Γ. Μηδαμῶς.
Ε. Μηδ' ἐγὼ δύναμαι παραχω-
ρῆσαί τι.
Γ. Ποῦ δὲ καθήσομαι;
Ε. Ὅπη ἂν θέλεις. (καλῷ.
Γ. Καὶ δὴ καὶ αὐτοῦ καθίζω μ' ἐν
Ε. Ἀλλ' ἐγώ σου ὑπομιμνήσκω,
ὡς ἂν ταχέως μου κόλπου ἀπο-
χωρήσειας.
Γ. Ἀλλὰ μὴν δὴ δεῖξόν μοι, ὅπου
ἄλλως ἂν καθίζωμαι.

Quid ego audio? (rat
Nec mater experge fece-
Non tu potes expergisci,
ni suscitetis?
Non indignaberis, si ve-
rum fatear?
Non, nisi falsum proferas.
Nisi quispiã suscitet me,
nõ evigilẽ, credo, ante me-
ridiẽ, tã suavitèr dormio.
Surges posthàc maturius?
Dabo equidem operam.
Ita facito: Hodiè ignsoci-
tur tibi, quia verum con-
fessus es. Abi hinc ad
sodales tuos.
Ago tibi gratias immorta-
les, reverend. præceptor.

COLL. 4.

Gerardus, & Henricus
Condiscipuli.

Cede paululum.
Non istic habes satis loci?

Minimè.
Nec ego quicquam cede-
re possum.
Vbi sedebo autem?
Vbi vis.
Hic sedeo percommodé.
At ego admoneo te, ut
abscedas properè de
meo sinu.
At tu mihi demonstra, ubi
alioqui sedeam.

E. Ὅπȣ οἱ κύνες καθίζονται, κάθισον. | Vbi sedent Canes, sedeto.

Γ. Πȣ̃ δὲ οἱ κύνες καθίζονται; | Vbi verò sedent Canes?

E. Ἐπὶ πυγῶν. | In clunibus.

Γ. Κἄγωγε ποιῶ. | Itidem ego facio.

E. Ὁρᾷς δὲ, ὅπως ἂν καθίσῃς. | Scis verò, quomodo sedeas?

Γ. Ἀνθρωπικῶς. | Humanitùs.

E. Καὶ οἶσθα, πȣ̃; | Et scis ubi?

Γ. Ἐπὶ σȣ̃ κόλπȣ. | In tuo gremio.

E. Ἀλλὰ νῦν ὕπτιος κατακείμενος. | At nunc mihi jaces supinus.

Γ. Οὔτοι μὰ τὸν Δί' ἐμȣ̃ καταπεροίξει τȣ̃το δρῶν. | Hoc Tu mihi nunquàm impunè facies.

E. Τῶν ἀπειλῶν σȣ ȣ̓δὲν προτιμῶ, ἤ τι, ἢ ȣ̓δὲν φροντίζω. | Flocci non facio tuas minas.

Γ. Μὴ ἔσω λίαν ἀναίσχυντος. | Ne sis nimiùm procax.

E. Εἰ δὲ θέλεις τί, ἄρχου, τὸν ἄνδρα εὑρήσεις. | Incæpta, quid vis, virum invenies.

Γ. Χαῖρε, ὦ ἀγωνιστὰ ἀνίκητε. | Salve pugil invicte

E. Σὺ δὲ ȣ̓κ ἀζημίως ἐντρίψεις μοι κόνδυλον· τȣ̃το δέ σε πρῶτον εἰδέναι βȣ́λομαι. | At tu mihi nunquàm impunè pugnũ impinges Hoc te scire etiã volo.

Γ. Ἀλλ' εἰ μὴ τὸν διδάσκαλον μȣ δεδιὼς, ὁ κόνδυλος πάλαι ἂν πεφύκῃ τῇ γνάθῳ. | Enim verò nisi præceptorẽ metuerẽ, jamdudũ pugnus in malâ inhæreret.

E. Ἤν τι βȣ́λει, μεθ' ὥραν ὀγδόην ἐκκαλεῖν. | Si quid vis, post horam octavam evoca.

Γ. Ταῦτα δὴ ἔρχȣ. | Evoco, veni.

E. Ἀκρατίζεσθαι πρότερον βȣλόμενος, ὡς ὑπάρχω σȣ ἰσχυρότερος, ἐπὶ τοσȣ̃τόν γε χρόνον δεῖ σε περιμένειν. | Ientaculum volo anteà sumere, ut robustior sim. Tamdiu te oportet expectare.

Γ. Ἅπαντα δὴ τοῦτα λήρους οἶδ', ἃ ἔχεις.

Sciebam bullas esse, quas jactabas.

Ε. Ὦ μάταιε, ἡμεῖς ἂν ὧδε μαχοίμεθα τῶν αὐτῶν ὄντες ἐπιτηδευμάτων, καὶ αὐτὰ τῶν ἀρετῶν παραγγέλματα γαλουχηθέντες. Ἄπαγε, μή μοί γε μύθους.

Insane, nos hìc pugnemus iisdem studiis consecrati, iisdem virtutum præceptis imbuti. Apage te cum tàm frivolis fabulis.

Γ. Κρίνω σε νῦν ὡς ἄνδρα γενναῖον, καὶ μάλ' ἀνίκητον.

Nunc te virum judico generosum, & invictum.

ΔΙΑΛ. ε'.

COLL. V.

Ἰωάννης ὁ Παιδαγωγός.
Λάμβερτος.
Μάρτινος.
Νικόλαος.
Συμμαθηταί.

Johannes Præceptor.
Lambertus.
Martinus.
Nicolaus.
Condiscipuli.

Ι. Τίς οὗτός ἐστιν ὁ θόρυβος, ὦ παῖ, ὡς οὐκ ἂν γε πλησίον ἦ ὁ διδάσκαλος;

Quis istic est strepitus, puer, quasi Dominus absit?

Λ. Οἱ μὲν δύ' ἐρίζουσι.

Hi duo contendunt.

Ι. Περὶ τίνος ἐρίζετε πρὸς ἀλλήλους, νεανίσκοι;

De quâ re contenditis vos, Juvenes?

Λ. Οὐκ ἀποδώσει μοι τὸν κάλαμον, ὅνπερ ἀφήρπασεν.

Non reddet mihi calamū meum, quem eripuit.

Ι. Εἰ μὴ ταχέως ποιῶν προσδοκάτω μ' ἐν ῥάβδῳ ἐλευσόμενον.

Si non actutùm facit, expectet me cum virgâ venturum.

Λ. Εἶπεν, ὅτι βούλεται φυγεῖν.

Dixit se velle fugere.

Ι. Ὑμεῖς λάβετε τουτονί, καὶ εἰς ἐμὲ προσάγετε.

Vos eum retinete, & adducite ad me.

Λ. Ἰδού, ὀδὰξ ἔχει τὴν χειρίδα μου.

Eccè mordicùs apprehendit manicam meam.

Ι. Πάντας τοὺς αὐτοῦ ὀδόντας ἐκσπάσω, εἰ μὴ ἀφίησιν εὐθέως.	Ego illi etiam dentes iſtos omnes evellam, ſi non dimittit illicò.
Λ. Παῖς ὁ πάνυ πονηρὸς ὤν, καὶ ξύων τοῖς ὄνυξι.	Sceleſtus puer eſt, & ſcalpit unguibus.
Ι. Διὰ τί γὰρ σὺ παῖς οὕτω τυγχάνεις ὢν ἀσεβής;	Nam cur tu es tam ſceleſtus puer?
Ν. Τί δεινὸν ἐποίησα;	Quid mali feci?
Ι. Παιδίου τούτου τὸ πτερὸν ἐξήρπασας;	Pennam eripuiſti illi puero?
Ν. Διὰ τί ἀτίμως ἔτι με ὠνόμασεν;	Cur etiam dedit mihi nomen ignominioſum?
Ι. Οὐδὲν τοιοῦτο μετὰ ταῦτα ποιήσεται.	Non faciet amplius.
Ν. Μηδ' ἔγωγε.	Nec ego.
Ι. Εἶπας ὅτι βούλει φεύγειν.	Dixiſti te velle fugere.
Ν. Οὗτος ἄνους ὤν, καὶ ἠλίθιος, ὅστις τυπτόμενος ἠνείχετο, ἐνὸν φυγεῖν.	Stultus eſt, qui ſe cœdi patitur, dum liceat fugere.
Ι. Καὶ ὀδὰξ ἐπελάβου αὐτοῦ χειρίδος.	Et mordicus apprehendiſti manicam illius.
Ν. Τῆς μὲν χειρὸς ἐπιλαβόμενος, τὴν δὲ χεῖρα πάλιν ἀνασπάσαντος, τῆς χειρίδος ἐλαβόμην.	Manum captabam, ſubduxit manum, cæpi manicam.
Ι. Οὕτω γε πάνυ πονηρὸς, καὶ δήκτης εἶ;	Adeò ſceleſtus, & mordax es?
Ν. Καὶ μὲν οἱ μύες ταῖς χερσὶ τῶν αὐτοὺς κρατούντων ἐπιτίθονται· οὔκουν τοῦτό μοι ἐξῆν ὅ, τι τοῖς μυσίν;	Et mures tenentium ſe manus impetunt: non mihi idem liceat, quod muſculis?
Λ. Ἀλλὰ δὴ μύες πολλάκις ἀβλαβεῖς εἰσιν ἁλισκόμενοι.	At mures ſæpenumerò innoxii ſunt, quandò capiuntur.

N. Ἐγὼ δ' ἄκακος ὤν, ὅ,τι γὰρ ἀφήρπασα, ἐς αὐτίκα μάλ' ἀποδούς.

A. Ἄρα δὴ δείσας τὰς ῥάβδους.

N. Οὐκ ἔστιν ἀνελπίστως κακός, ὃς ὑπὸ τοῦ δέους γὰρ ὢν τῆς τιμωρίας τοῦ κακοῦ ἀπείχετο.

I. Λάλος εἶ.

N. Τοῦτί μ' ἀρέσκει, ὦ ἀγαθὲ διδάσκαλ', ἕως ἂν μὴ κακόλαλος ὦ.

At ego innoxius, nam quod eripueram, confestim reddidi.

Metu virgarum scilicet.

Non est deploratè malus, qui a maleficio metu mali abstinet.

Lalus es.

Placet bone præceptor, dum ne sim cacolalus.

ΔΙΑΛ. ϛ'. — COLL. 6.

Ὄττων, Πέτρος, Συμμαθηταί. — *Otto, Petrus, Condiscipuli.*

O. Οὐχὶ τὸ μαχαίριον ἔχεις, ὃ μοι ἂν χρήσῃς;

Π. Ἔχω μέντοι· ἀλλ' ὃ σοι χρήσαιμ' ἂν οὐκ ἔχω.

O. Διὰ τί;

Π. Νεώνητόν ἐστιν, ὃ ἔχω, οὐκ ἀνακομίσεται, εἰ καὶ ἐῶ πλανώμενον περιέρχεσθαι.

O. Μὴ ἔμφοβος γίνου· πρὸς ὀλίγον ὧδε διαμενῶ χρώμενος.

Π. Οὐ κίχρημι.

O. Ἴσως τοῦ ἔχεις, ὃ νεωστὶ ἀπώλεσα.

Π. Ἀπώλεσας δήπου τὸ μαχαίριον;

O. Οὕτω δή.

Non habes cultellum, quē des mihi commodatò.

Habeo equidem, sed quem tibi accommodem non habeo.

Quamobrem?

Novitius est, quem habeo, non revertetur, si patiar evagari.

Noli timere. Ego tantispèr hic resistam, dum utor.

Non do.

Forsan habes, quem nupèr amisi.

Amisisti scillicèt cultellum?

Factum.

Π. Ποῖόν τι;	Qualis erat?
Ο. Βούλει νῦν ἀκούειν, τὸ ποῖον ἦν;	Vis audire, qualis erat?
Π. Βούλομαι.	Volo.
Ο. Λίαν γε σμικρὸν, καὶ ἀμβλύ τι ἦν.	Parvulus erat, & hebes.
Π. Ἀκούω.	Audio.
Ο. Τὴν ἀκὴν τὴν ἀμβλεῖαν εἶχε.	Obtusam habebat cuspidem.
Π. Τί ἐπὶ τούτοις;	Quid præterea?
Ο. Τὴν δὲ λαβὴν τὴν ἐρυθρὰν χάλκοις τοῖς ἡλίσκοις πεποικιλμένην.	Capulum rubrum æneis distinctum claviculis.
Π. Τί φής;	Quid narras?
Ο. Ὑπεράνω τὴν ὀπήν.	Supernè foramen.
Π. Τὸ δὲ σὸν αὐτῷ τὸ πᾶν ὅμοιον ἦν, ὃ ἔχω.	Tuus per omnia similis fuit ei, quẽ ego habeo.
Ο. Ἔασόν μοι ὀλίγον εἰσορᾶν.	Sine, quæso, inspiciam.
Π. Ὅρα.	Vide.
Ο. Δεῖξον ὅλον.	Ostende totum.
Π. Φέρε δὴ, ἐς κόρον θεώρει.	Age, contemplare ad societatem.
Ο. Ἀτὰρ εἰπὲ, ποῦ μαχαιρίου τούτου ἔτυχες;	Dic amabò, ubi nactus es istum cultellum?
Π. Διὰ τί τοῦτο ζητεῖς;	Cur id quæritas?
Ο. Καὶ δὴ χρὴ ζητεῖν.	Mihi opus est quæsito.
Π. Καὶ ἀποκρίνεσθαι μὴ δεῖται.	Mihi non opus est responso.
Ο. Εἰπ' ὄντως, πόθεν δ' ἔλαβες τοῦτο σύ;	Dic absolutè, undè habes?
Π. Εὕρηκα.	Reperi.
Ο. Πρὶν ἂν ἀπολέσθαι προσθές.	Antequàm perderetur, adde,

Π. Πρὶν ἂν κατακεχέσθαι φράσον.	Antequàm permerdaretur, tu inque.
Ο. Ἐᾷς μέντοι γέ μ' εἰκάσαι.	Jubes me conjecturare tamen?
Π. Συγχωρῶ:	Concedo.
Ο. Ἠγόρασας;	Emisti?
Π. Οὕτως, ἀληθές.	Ita est reverà.
Ο. Τίνος πέρι λέγε;	De quo amabò?
Π. Περὶ μειρακίου τινὸς ἐμπόρου.	De juvene quodam mercatore.
Ο. Κλοπαῖόν ἐστι νὴ Δία.	Furtivus est mehercle.
Π. Οὐδὲν πρὸς ἐμέ.	Nihil ad me attinet.
Ο. Σύ γε δὲ τολμᾷς ὠνεῖσθαι τὰ τῶν κλοπαίων;	Audes tu verò mercari res furtivas?
Π. Ἀδιαφόρως ἅπαντα.	Sine discrimine quaslibet.
Ο. Οὐδὲν εἶ τοῦ κλέπτου κρείττων.	Nihilo es melior quâm fur.
Π. Μὴ δῆτα· Διὰ τί δὲ λέγεις τοῦτο τὸ μαχαίριον κλοπαῖον εἶναι;	Nè sim: Sed cur tu dicis hunc esse cultrum furtivum?
Ο. Τὸ γοῦν ἐμὸν ἦν.	Meus fuit.
Π. Ἦν, οἶμαι, τὸ δὲ σόν.	Fuit, credo, Tuus.
Ο. Ἀλλὰ νῦν ἐμόν ἐστιν.	Sed nunc meus est.
Π. Ἆρ' οὖν ἔν γε τοῦτό σε πείθομαι, ἵνα τοὐμόν μοι ἐπιδῷς.	Ergo tibi suadeo, ut mihi reddas meum.
Ο. Οὐχ οὕτως ἀφαιρήσει μου τοῦτο.	Sic a me non auferes.
Π. Ἀλλ' ἔχε νῦν ἥσυχος· εὐθέως ποιήσω, κἄν τε μὴ θέλων ἀποδῷς.	Quiesce: Illico, faxo, ut reddas ingratiis.
Ο. Τί δαὶ ποιήσεις;	Quid facies?
Π. Ἐγὼ δὲ ἐπὶ τὸν διδάσκαλον βαδιοῦμαι, καὶ, ὡς τὸ πᾶν.	Ad Præceptorem ibo; illi rem pandam ordine.

ἐγένετο, πρὸς αὐτὸν ἐρῶ, ὃς δέ σ' ἐπαναγκάσει ἀποδοῦναι.

Ο. Ἀλλ' ἐγὼ ὅσον τάχος τῆς ἐξουσίας τυχὼν οἴκοι μενῶ, μηδὲ σήμερον εἰς σχολὴν ἐλευσόμενος.

Is Te coget restituere.

At Ego mox petitâ veniâ manebo domi, nec in scholâ venturus sũ hodiè.

ΔΙΑΛ. ζ'

Κυίρινος, μαθητής.
Ῥάϊνερος ὁ διδάσκαλος.
Σεβαστιανός, μαθητής.

Κ. Διδάσκαλε σεβαστὲ, κέλευσον δέομαι τουτονὶ τὴν μάχαιράν μου ἀποδοῦναι.

Ρ. Ἔχεις τι, ὦ οὗτος, ὅτ' ἐκείνου ἐστὶν;

Σ. Οὐδὲν ἔγωγε.

Ρ. Ὡς ἂν ἀκολάστως μοι ἀπεκρίθης.

Σ. Ὡς δὴ ἀκολάστως; οὐδὲν με ἔχειν φημί.

Ρ. Οὐχὶ τὴν μάχαιραν τὴν ἀλλοτρίαν ἔχεις;

Σ. Οὐ μὲν οὖν.

Ρ. Οὐδ' ἔχεις μάχαιράν τινα;

Σ. Ἔχω μὲν δὴ σμικράν, ἣ δ' ἐμή ἐστιν.

Ρ. Ποῦ ἐστιν;

Σ. Ἰδοὺ, ἐπὶ θήκῃ.

Ρ. Φέρε, δεῖξόν μοι.

Σ. Οὐκ ἀναίνομαι.

COLL. VII

Quirinus Discipulus.
Reynerus Praeceptor :
Sebastianus Discipulus.

Colende Præceptor, huic quæso, impera, ut mihi reddat cultrum meum.

Ecquid habes, heus Tu, quod est hujus?

Non habeo.

Quam Tu mihi protervè respondes?

Quam protervè verò? nihil habere me dico.

Non tu cultrum alienum habes?

Non habeo sanè.

Nec habes ullum cultrum.

Habeo parvulum, Is meus est.

Vbi est?

Eccum in vaginâ.

Ostende mihi.

Non abnuo.

Ρ. Πȣ̃ σὺ μάχαιραν εἴληφας τινδί;	Vbi tu nactus es hunc cultrum?
Σ. Ὅλον τὸν μῆνα μικροῦ δεῖν εἶχον.	Possedi fermè totũ mensem.
Ρ. Μὴ τοδὶ ζητῶ· Ἀλλὰ πόθεν ἔχεις;	Non istud quærito: sed unde habes.
Σ. Πόθεν; παρ᾽ ἀπεμπολήτȣ νεανίσκȣ, ὃ δέ μοι πέπρακε.	Unde? ab institore juvene, is vendidit mihi.
Ρ. Πόσȣ;	Quanti?
Σ. Κοδράντȣ βραβαντικȣ̃.	Quadrante brabantico.
Ρ. Ἡ δ᾽ μάχαιρα πολλῷ τῆς τιμῆς, ἣν ἔδωκας, ἀξιωτέρα.	Melior est culter quàm pretium, quod dedisti.
Σ. Εὖγε ἀξίαν ταύτην ὠνησάμην, εἰ γ᾽ ȣ̃τως ἂν εἴη, ὡς σὺ λέγεις.	Bonum feci mercimonium, si ita est, ut tu dicis.
Ρ. Ὅδε τὴν ἑαυτȣ̃ εἶναι φιλονεικεῖ.	At hic suum esse contendit.
Σ. Τὸ δ᾽ ἔστιν ȣ̓ τοιȣ̃τον· Ἐμή ἐστιν, εἴ τι ἀπώλησεν, ἐπιζητείτω· Ἐγὼ δὲ ȣ̓δὲν ἀφεῖλον, ὅ, τ᾽ ἐκείνȣ ἦν.	Non est ita: Meus est, siquid perdidit, inquirat: Ego nihil eripui, quod illius sit.
Ρ. Βȣ́λει γέ μοι ἐπιβέπειν;	Vis mihi acqniescere.
Σ. Καὶ μὴν ἐγώ· ἢν ȣ̓χ ὕβεις μοι γίνηται· [ἣν ȣ̓δὲν ἂν τύχοις ἀδικῶν.	Si mihi non fiat injuria, volo.
Ρ. Οὐ βȣλοίμην ἂν ὑμᾶς στασιάζειν.	Nollem contentionem inter vos esse.
Σ. Ἀλλ᾽ ἐγὼ μὲν ȣ̓δενὶ μαχȣ̃μαι.	Sed ego cum nemine contendam.
Ρ. Τοιγαροῦν ἀπόδος τῷδε τὴν μάχαιραν αὐτȣ̃.	Ergo restitue huic cultrum suum.
Σ. Οὐκ ἀναίνομαι, εἴτ᾽ ἀποδώσει μοι τὰ χρήματα.]	Non recuso, si mihi pecuniam meam restituet.
Ρ. Ποιήσει.	Faciet.

Σ. Ὡς ἂν ταχέως ποιήσῃ.	Vt illico faciat.
Ρ. Ἀπόδος γ' ὡς τάχιστα αὐτῷ τὸ ἀργύριον.	Redde huic argentum suum actutùm.
Σ. Δέχου τὸ ἀργύριον.	Accipe pecuniam.
Κ. Σὺ δὲ τὴν μάχαιραν παράδεξαι.	Tu cultrum recipe.
Ρ. Οὕτω θέμις τοῦτο ἤδη γενέσθαι· Ἀπὸ τοιούτων γίγνονται πολλάκις αἱ μεγάλαι γε καὶ ἐν τοῖς τελείοις ἔχθραι.	Ita fieri decet, ex talibus initiis nascuntur sæpè magnæ simultates, etiam inter adultos.

ΔΙΑΛ. η'. | COLL. 8.

Θωμᾶς, ὁ υἱός.	*Thomas, Filius.*
Βιγκεντία, μήτηρ.	*Vincentia, Mater.*
Θ. Ὅτ' ἀριστοποιεῖται, μῆτερ;	Mater, quando prandetur?
Β. Εὐθέως, ἢν δὲ μόνον ὀλίγον ἀναμείνῃς χρόνον.	Illico, paululum si expectes modo.
Θ. Προσιτέον γ' ἄρα δεῖ μοι ταχέως.	Abeundum est mihi extemplo.
Β. Ποῖ μὲν οὖν, ὦγαθὲ, οὕτω γε βούλῃ;	Quonam, ô bone, tam properè?
Θ. Ποῖ χρὴ τὸν σχολαστικὸν βαδίζειν;	Quò Scholasticum ire decet?
Β. Πάνυ γε εἰς διδασκαλεῖον.	Nempè ad ludum.
Θ. Πρὸς αὐτὸ κολαστήριον δηλαδή.	Nempè ad ipsam carnificinam.
Β. Οὐ μήν πω ἐφώνησεν ἡ πρώτη.	Nondum sonuit prima.
Θ. Ἀλλ' ἡμᾶς δεῖ τὴν φωνὴν προφθάνειν.	At nos sonitum prævertere decet.

Β. Ποσάκις οὖν δι' ἑβδομάδος;

Θ. Καθ' ἑκάστην.

Β. Τίνι τῇ ὥρᾳ;

Θ. Τί ζητεῖς; εἰς πᾶσαν ὥραν.

Β. Διὰ τί οὖν οὕτως ἕωθεν ἐπὶ τῆς εὐνῆς ἀτρεμεῖς;

Θ. Οὐδ' ἀζήμιος πώποτε τοῦτο ποιῶ.

Β. Πρὸς πληγὰς ἄληθες ἀποδειλιᾷς ἐπ' ἀρίστου μᾶλλον, ἢ ἐφ' ὕπνου.

Θ. Ζήτησον, ὅς ἂν ἀποκρίνηταί σοι· Εἰ μὴ δώσεις τροφὴν, ἄναριστος ἀπελεύσομαι.

Β. Ἄπιθ', ὅποι καὶ θέλεις, οὐδείς σε κατέχει· Εἰ μὴ νῦν ἀριστήσας, ἑσπέρας δειπνήσεις ἀσμενέστερον.

ΔΙΑΛ. θ'.

Ἀνδρέας, ὁ παιδαγωγός·

Βαρθολομαῖος, μαθητής.

Α. Διὰ τί τῶν ἄλλων ἥκεις βραδύτερον πρὸς σχολήν;

Β. Ἡ μου μήτηρ ἐκέλευσέ με μικρὸν ἀναμένειν, ἐν ὅσῳ ᾗ σκευάζει τὸ λάχανον.

Quoties per hebdomadem?

Quotidie.

Quâ horâ?

Quid quæritas? Omni hora.

Cur ergò tàm securè requiescis manè?

Id ego nunquam impunè facio.

Itáne verbera magis times á prandio, quám a somno.

Quære, qui tibi respondeat: Si mihi non vis dare cibum, impransus abibo.

Abi, quò vis. Nemo est, qui detinet te, Si non prandes, vesperi cœna libentiùs.

COLL. 9.

Andreas, Præceptor.

Bartholomæus, Discipulus.

Cur tu cæteris tardiùs venis ad ludum?

Mater me jussit paululum operiri, dum parat olus.

A. Πότ' ἂν εἴωθε τὸ λάχανον καταπέψαι;

B. Ἀμφὶ ὥραν δωδεκάτην.

A. Ἀλλὰ ἢ νῦν οὐκ ἔστιν ὑπὲρ τὴν πρώτην.

B. Οὐδήποτέ τι τοιοῦτο πρότερον αὐτῇ συμβέβηκεν· Ἀλλὰ δὴ καὶ μὴ φέρων τὴν αὐτῆς διατριβὴν ἐν τῷ παρασκευάζειν βραδυτέρας γε οὔσης, οἷα δή που σου τὴν δεσποτείαν φοβούμενος δεῦρ' ἀγεύστος προὔδραμον.

A. Πῶς;

B. Ἀλλὰ μὴν φημὶ ἐγώ.

A. Ἆρα δὴ κατοικτείρω σε. Καὶ δὴ χ' ἑσπέρας δείπνησον ἁδρότερον.

B. Ὅπου ποτέ τις ἀφελῶς, ἅμα καὶ λιτῶς ἀριστήσας μὴ δαψιλῶς δειπνήσει.

Quando solet olus decoquere?

Sub horam duodecimam.

Non est ultra primam.

Nunquam hoc evenit illi ante hac: Quinetiam cùm lentior esset in apparando, non sum illius lentitudinem remoratus, veritus nimirum tuum imperium. Itaq; impransus horsùm procurri.

Ain' Tu?

Dico enimverò.

Miseret me tui scilicet: Cæterùm vesperì cœna liberaliùs.

Vbi parcè quis prandet, non cœnat liberalitèr.

ΔΙΑΛ. ι'.

Κορνηλία, ἀδελφή·
Διονύσιος, ἀδελφός.

K. Ἔγειραι, ῥαθυμότατε.

Δ. Οἴμαι, μὴ ἐνόχλει σοῦ [μὴ λύπει τί με;]

K. Θέλεις ὅλην ἡμέραν ῥέγκειν; ἔγειραι, ἵνα τὴν εὐνήν σου ἀνασκευάζω πάλιν.

Δ. Τί ποτε λέγεις;

DIAL. 10.

Cornelia, Soror.
Dionysius, Frater.

Surge, ignavissime.

Hei, noli mihi molesta esse.

Vis totum diem stertere? Surge, inquam, ut reconcinnem lectum.

Quid ais tandem?

Κ. Ὡς ἂν ἐγείρῃς.	Vt surgas.
Δ. Μῶν χρόνος ἤδη;	Num est tempus?
Κ. Ὁ μὲν διδάσκαλός σου εἰς τὴν σχολὴν εἰσελήλυθε, καὶ σὺ ζητεῖς, μῶν χρόνος;	Præceptor tuus intravit in ludum, tu rogas num sit tempus?
Δ. Πόσον γε χρόνον εἰσῆλθε;	Qamdiu intravit?
Κ. Πάλαι δή.	Jamdudum.
Δ. Πόση οὖν ἐστιν ἡ ὥρα;	Quota ergò est hora?
Κ. Ἀμφὶ ἑβδόμην.	Est circá septimam.
Δ. Ὢ δείλαιος ἐγώ, τί ἐπὶ τοσοῦτόν γε χρόνον ἐᾶς μ' ὕπνου τυχεῖν;	Eheu, quid sinis me tam diu dormire?
Κ. Τίς δῆτ' ἂν ἐπιγείρῃ σε;	Quis te suscitet?
Δ. Ἢ σύ, ἤ τις ἐκ τῆς οἰκίας.	Vel tu, vel quilibet è familiâ.
Κ. Πῶς δυνηθείης ἂν ἐξεγείρεσθαι;	Quomodo queas verò suscitari?
Δ. Πῶς; τῇ βοῇ, ἢ ἁφῇ.	Quomodo? Clamore, vel tactu.
Κ. Ἀλλὰ μὴν ἐγὼ αὐτὴ πλεῖν, ἢ δεκάκις σοι μάτην ἀνεβόησα.	At egomet ipsa plus quàm decies te frustra inclamavi.
Δ. Ἀνεβόησάς με δηλαδή;	Vocâsti me, scilicet.
Κ. Καὶ μὴν οὕτω μέγα, ὡς ἂν νεκρὸς ὢν ἀκούσῃς, πείθομαι.	Et quidem ita fortitèr ut si mortuus esses, audires, credo.
Δ. Οἶμαι ψεύδεσθαι.	Falsum autumo.
Κ. Ἐκάλεσα, φημί.	Vocavi, inquam.
Δ. Ἀκούοιμ' ἄν, εἰ ἐκεκλήκεις.	Si vocavisses, audirem.
Κ. Εἰ μὴ σὺ ἀκκιῇ, ἀκούειν δυνάμενος;	Nisi dissimulavisses, audire queas.
Δ. Εἰ ἐκηκόειν, ἀνισταίην.	Si audivissem, surgerem.
Κ. Οὕτω μέντοι ταχέως, ὡς εἰώθεις.	Tam alacritèr herclè, quam soles.

Δ. Μάτην ἀντείποιμι γυναικί.	Frustrà obloquor fœminæ.
Κ. Ὑπόδυθι ταχὺ δὴ, εἰ μὴ θέλεις τύπτεσθαι.	Propera Te induere, ni vis pulsari.
Δ. Τίς τοῦτο ποιήσει;	Quis id faciet ?
Κ. Διδάσκαλος τοῦ φροντιστηρίου.	Magister phrontisterii.
Δ. Φροντιστήριόν τε ἅμα καὶ διδάσκαλον κακῶς ἐξολέσειαν οἱ θεοί.	Dii perdant phrontisterium vnâ cum magistro.
Κ. Ἐντευθενὶ τῆς εὐχῆς ἀρχή;	Istincine deprecationis orsus.
Δ. Τί προσευχοίμην ἄν; ἀλλ' ἥδιον ἂν καταρῴμην ἄν.	Quid precer ? imprecari libeat magis.
Κ. Δεινὰ δὴ τὰ τῶν τρόπων καλοκἀγαθίας τεκμήρια.	Egregia probitatis rudimenta.
Δ. Ἄπιθι, δέομαι, καὶ σπούδαζε περὶ τὰ μαγειρικά.	Abi, quæso te, & rem cura culinariam.
Κ. Ἐμοὶ μελήσει ταῦτα καλῶς, ἢ σοῦ τεθνεῶτος.	Illa curabitur rectè, vel te extincto.
Δ. Ἴθι, δέομαί σου, αὖθις, οὐχ οἷός τ' εἰμ' ἐνδύεσθαι, σοῦ παρόντος.	Abi, quæso Te, denuò, non me possum induere te præsente.
Κ. Οὕτως αἰδήμων ἐξαίφνης γενόμενος;	Adeo ne verecundus derepentè factus ?
Δ. Ἐν δὴ τούτῳ ἕως ἂν ἐνθάδε φλυαρῇς, παρῆλθεν ἡ ὥρα, καίπερ κλαύματ', ὧνπερ οὐκ αἰσθήσῃ, μοι γίγνεται.	Interea dùm Tu hìc garris, abit hora, mihi parantur plagæ, quas tu non senties,
Κ. Δεινῶς παθεῖν ἄξιος ἀληθῶς.	Dignus meherculè acri castigatione.
Δ. Τί δαί;	Quamobrem.
Κ. Ἀγνοῶ.	Nescio.

Δ. Ἀλλ' ἔγωγ' εὖ εἰδὼς, τί πρὸς διδάσκαλον εἴποιμ' ἄν.

Κ. Τί δ' ἄλλο γε, δέομαι, οὐδὲν ἢ σοῦ ῥαθυμότερον, ἢ φιλυπνότερον ἂν εἶναι.

Δ. Ναὶ, ἕτερον δέ τι.

Κ. Δηλαδή· ὅθ' οὕτως ἀδεῶς καθεύδεις, ὡς μηδεμιᾷ γοῦν βοῇ δυνηθείης ἂν ἐξυπνισθῆναι, τοσούτου δεῖ, ὅπως καὶ ἐξ ὕπνου ἂν ἐγερθῇς αὐτόματος, ἢ τῷ ἔρωτι τῶν γραμμάτων, ἢ δέει τῷ ἐκ τοῦ διδασκάλου ἢ καὶ σὺν αἰδοῖ, καὶ τιμῇ τῶν γονέων.

Δ. Κατάρχῃ τοῦ εἰθισμένου τε, καὶ παλαιοῦ κηρύγματος.

Κ. Κηρύσσω μὲν δὴ, ἀλλὰ τῷ κωφῷ.

Δ. Ἐπίρ' ἂν εἴης, οἶδα, τί ποιήσαιμ' ἄν.

Κ. Τύπτῃς ἂν ἡμᾶς, ἄπιθ', ὅποι ἄξιος εἶ.

Δ. Δέομαί σου, πρὸς πάντων θεῶν, ὡς ποτ' ἂν παύσῃ φλυαρῶν.

Κ. Οὐκ ἔθ', ὅπως σιγήσομ', ἢν μὴ ἐγείρῃς.

Δ. Οὐχ οἷός τε ὤν, εἰ μὴ ἀπέλθῃς, ἀδελφή.

Κ. Ἐγὼ τὸν πατέρα βοήσομαι.

Δ. Ἢ καὶ τὴν μητέρα, ἐν ᾧ ἀπέλθῃς ἀδελφή.

Κ. Κἀγὼ ἄπειμι, καὶ μὴν τις ἄλλος ἀναστρέψει.

At ego scio, quid præceptori respondeam.

Quid aliud, quaso, quàm te nihil esse inertius, nihil somniculosius.

Imo, aliud.

Nempè, quod ita securè dormis, ut nullo clamore possis excitari, tantum abest, ut evigiles tuapte sponte, vel amore literarum, vel præceptoris metu, vel reverentiâ parentum.

Incœptas prædicationem solitam & veterem.

Prædico quidèm, sed surdo.

Si fores aliena, scio, quid facerem.

Verberares nos scilicet? Abi, quò dignus es.

Obsecro te, per omnes deos, ut garrire tandem desinas.

Non quiescam, donec surgas.

Non possum, ni Tu abeas, Soror.

Ego patrem accersam.

Vel matrem, dum tu abeas, soror.

Ego abeo, redibit alter.

ΔΙΑΛ. ιά.

Ἔρασμος ὁ παιδαγωγός·
Φρεδέρικος, μαθητής.

Ε. Ἴθι δεῦρο νῦν σὺ λάσιος τὴν κεφαλήν.

Φ. Αὐτοῦ παρών.

Ε. Ὁρῶ· Ἀλλὰ γὰρ πόθεν οὕτω βραδέως τε, καὶ οὕτω φθειριῶν, καὶ ἀκόμιστος ἥκεις;

Φ. Ἐξ εὐνῆς πρῶτον, ἐντεῦθεν δὲ ἐξ οἴκου ἡμῶν.

Ε. Ὅτι βραδέως, ἐῶ νῦν τοῦτο· Οὐκοῦν ἐχρῆν σε τὴν κεφαλὴν κτενίζειν, πρὶν ἂν εἰς σχολὴν ἐλθεῖν;

Φ. Οὐκ ἔχομεν κτένα.

Ε. Διὰ τί οὐκ ἀγοράζετε;

Φ. Οἱ μὲν γονεῖς φασιν οὐδὲν αὐτοῖς ὑπάρχειν τὸ ἀργύριον.

Ε. Πωλεῖτε τὸν σῖτον, ὡς αὐτοῖς ὑπάρχειν τὰ χρήματα.

Φ. Οὐκ ἔστιν οὐδείς.

Ε. Διὰ τί οὐκ ἐρωτᾶτε ἀλλοχόθεν τὸν κτένα χρῆσαι;

Φ. Οὐδεὶς ἡμῖν χρῆσαι βουλόμενος.

Ε. Διὰ τί;

Φ. Πολλοὶ γὰρ ἡμῶν τὰς κεφαλὰς τὰς ψωριώσας ἔχομεν· Ἀλλὰ τοῦτό γε, οἶμαι, ἐκφεύγουσιν οἱ ἄνθρωποι.

COLL. 11.

Erasmus, Præceptor:
Fredericus, Discipulus.

Horsum tu quoque cum hirsuto capite.

Hìc sum.

Video: Sed unde venis tam serò, tam pediculosus ac incultus?

E strato primum, deinde ex nostris ædibus.

Quòd serò, hoc nunc mitto, non tu debeas caput pectere, antequám venires ad ludum?

Non habemus pectinem.

Cur non emitis?

Parentes dicunt sibi deesse pecuniam.

Vendite frumentum, ut pecunia suppetat.

Non est.

Quin rogetis utendum aliundè pectinem.

Nemo vult nobis dare commodatò.

Quamobrem?

Plerique omnes habemus capita scabiosa: Id vitant, credo homines.

Ε. Γονεῖς σου τόσους τοῦ ζύθου κυάθους ἐξαντλούμενοι, καὶ μὴ δυνάμενοι τόσον ἀπ᾽ αὐτῶν λάρυγγος ἀφαιρεῖσθαι, ὥστε τὸ κτέν᾽ ἀγοράζειν.

Φ. Οὐκ ἴσημι δή.

Ε. Ἢ καὶ σὺ κομψότερος ἀνάστρεψον ἐς διδασκαλεῖον, ἢ μὴ πάνυγε ἀναστρεψόμενος.

Φ. Λέξω δή.

ΔΙΑΛ. ιβ΄.

Γόδφειδος, ὁ καθηγητής.
Ἕρμανος, φύλαξ.

Γ. Παμπόλλους ὁρῶ ἀπόντας, ὦ φύλαξ, ἴθι νῦν ἄθρει.

Ε. Οὕτως, ὦ παιδαγωγέ.

Γ. Φρόντισον οὖν, ὅπως ἂν πάντων, ὅσοι μὴ πάρεισι, ὀνόματα διαγεγραμμένα ἔχῃς.

Ε. Ἐν βιβλίῳ.

Γ. Ναὶ ἐν χαρτίῳ μᾶλλον, ὃ ἂν ἐγχειρίσῃς μοι.

Ε. Πότε;

Γ. Ὡς πρῶτον ἥξω πάλιν εἰς σχολήν.

Ε. Πεπράξεται.

Γ. Ἐν τούτῳ δὲ φροντιεῖς, ὅπως ἂν λεπτῶν τῶν ῥάβδων δεσμίδες μοι παρεσκευασμέναι ὦσιν. Εἰ σήμερον σῶς ὦν, ποιήσω, ὥστ᾽ ἂν σπουδαιότερον ξυνέλθωσιν.

Tot Cyatbos cervisiæ tui parentes exhauriunt, non tantum possunt detrahere gutturi suo, ut emant pectinem.

Nescio herclè.

Aut tu mihi comptior redi ad ludum, aut nè prorsus rediturus.

Dicam.

COLL. 12.

Godfridus Præceptor.
Hermanus, Custos.

Per multos abesse video, heus Custos, circumspecta.

Sic est, Præceptor.

Vide, ut omnium qui absunt, nomina descripta habeas.

In libello.

Imo in chartulâ, quam mihi tradas in manum.

Quando?

Vt primum rediero in Scholam.

Fiet.

Interea curabis, ut mihi lentarũ virgarũ sint parati fasciculi. Si sum salvus hodiè, efficiam ut studiosiùs conveniatur.

Ε. Ἀμέλει [μὴ φροντίσῃς] ὅσον γοῦν κατὰ τὰς ῥάβδους μέρους.	Securum esse jubeo, quantum ad virgas attinet.
Γ. Πάνυ γε καλῶς τοίνυν λέγεις.	Dicis probè.

ΔΙΑΛ. ιγʹ. | DIAL. 13.

Λαυρέντιος, Ἰάκωβος, συμμαθηταί. | *Laurentius, Jacobus, Condiscipuli.*

Ι. Πληγαί σε προσδοκῶσιν, ἐνυπνιαστά.	Plagæ te manent, somniator.
Λ. Τί δεινὸν ἐποίησα;	Quid feci?
Ι. Ὅτι μὴ παρέστηκας.	Quòd non adfueris.
Λ. Ποῦ;	Vbi?
Ι. Ἐν παιδαγωγείῳ.	In Ludo literario.
Λ. Ἔσπευδον ἐκεῖ.	Illuc properabam.
Ι. Σπεύδεις βραδέως.	Serò properas.
Λ. Πῶς οὑτωσί;	Quî sic?
Ι. Παρῆλθεν ἡ ὥρα· ἡμεῖς ὑπὸ διδασκάλου ἀπελύθημεν.	Hora abiit: Nos a præceptore dimissi sumus.
Λ. Οὕτως ὄρθριον μὲν οὖν;	Tàm manè?
Ι. Πῶς οὕτως ὄρθριον δέ; Καὶ δῆτ᾽ ἐκ πολλοῦ ἤδη ἐφώνησεν ἡ ὀγδόη.	Quàm manè verò? Jamdudum sonuit Octava.
Λ. Καταγελᾷς ἤδη σύ μου;	Nùm deludis me?
Ι. Οὐ δῆτα δή.	Minimè verò.
Λ. Ἰοὺ, Ἰοὺ, εἰπέ μοι, περί μου οὐδεὶς ἔμπεσεν ὁ λόγος;	Eheu, dic mihi, nulla fuit mentio mei?
Ι. Καὶ μάλα πολύς.	Et quidèm per magna.
Λ. Ἀλλ᾽ ἄγ᾽ εἰπέ.	Dic amabò.

Ι. Ἔχει μὲν οὕτως· Ὁ διδάσκαλος ἅπαντας διαγεγραμμένους εἶναι ἐκέλευσεν.	Sic eſt. Præceptor vniverſos conſcribi juſſit.
Λ. Ὁποτέρους; μῶν παρόντας, ἢ τοὺς ἀπόντας δήπου;	Vtros? Præſentes ne, an abſentes?
Ι. Τοὺς ἀπόντας δήπου.	Abſentes nimirum.
Λ. Κακῶς ἔχει [τοῦτι πονηρόν.] Εἰ γὰρ τοὺς παρόντας ἐκέλευσε διαγεγραμμένους εἶναι, κἀγὼ ἐμαυτὸν παρεῖσθαι φιλονεικήσαιμ' ἄν·	Malè habet: Nam ſi præſentes conſcribi juſſit, ego me præteritum eſſe contenderem.
Ι. Τίς ἐσημείωσέ σε;	Quis, quæſo, notavit?
Λ. Βενάντιος ὁ Γάλλος.	Venantius Gallus.
Ι. Ἰὼ, σωθήσομαι, ἢν λέγεις ἀληθές.	Eho, ſalvus ſum, ſi verum dicis.
Λ. Τί χαίρεις;	Quid geſtis?
Ι. Οὗτός μοι ὑπεύθυνος ὤν· Ἀφίξομαι προσδεξόμενος, ὥστε τοὔνομά μου ἐξαλεῖψαι, οὐ τολμήσει ἀρνεῖσθαι.	Ille mihi obnoxius eſt. Adibo ac deprecabor, ut meum nomen diſpungat, non audebit negare.
Λ. Μηδενὶ μισθῷ ἐπαξόμενος ποιεῖν.	Nullo faciet inductus premio.
Ι. Μὴ τοῦ λέγοντος ἴσθι, οἶδα, τί μοι ὑπέσχετο.	Nè dixeris· Scio, quid mihi pollicitus ſit.
Λ. Τυφθήσεσθον ἄμφω, εἰ πύθοιτ' ἂν ὁ διδάσκαλος.	Vapulabitis ambo, ſi reſciſcat præceptor.
Ι. Τοῦτο μὲν τοῖς ἐπουρανίοις γ' ἐπιτρέψαι θέλω.	Iſtud diis ſuperis committo.

ΔΙΑΛ. ιδ'. — COLL. 14.

Ματθαῖος, ὁ διδάσκαλος·
Νεστόριος, ὁ φύλαξ.
Ἀνδρέας, Πέτρος, καὶ
Ἰωάννης μαθηταί.

Mathæus, Præceptor.
Nestorius, Custos.
Andreas, Petrus &
Johannes discipuli.

M. Τάς τε ῥάβδους, καὶ τὸν νάρθηκα παράστησον, ὦ φύλαξ. — Expedito virgas, & ferulam, Custos.

N. Ἰδοὺ ῥάβδοι, καὶ νάρθηξ. — Sunt in promtu.

M. Ποῦ τῶν ἀπόντων ὀνόματα; — Vbi nomina absentium?

N. Ἰδού γέ σοι. — Hic sunt.

M. Λέγε καθ' ἕκαστον ἅπαντας. — Recita sigillatim omnes.

N. Ἀνδρέας ὁ φαβροῦ. — Andreas Fabri.

M. Ἴθι δεῦρο νῦν· Διὰ τί οὐ παρεγίνου σήμερον; — Ades; cur non adfuisti hodie?

A. Ὁ μὲν πατήρ κελεύει με εἰς ἀγρὸν ἀπελθεῖν, ὡς ἂν μάθω, εἰ δικελλῖται παρῆσαν ἐκεῖ; — Pater jussit me adire in agrum, ut cognoscerem, An fossores ibi adessent.

M. Ἐληλύθοις ἂν πρὸς ἐμ' ἐρωτῆσαι τὴν ἐξουσίαν εἰς ἀγρὸν ἀπελθεῖν. — Venisses ad me petitum copiam abeundi in agrum.

A. Οὐκ ἐξῆν μοι δεῦρ' ἐλθεῖν, οὕτω σφόδρ' ὁ πατὴρ ἐνέκειτο. — Non mihi licuit horsum ire, sic instabat Pater.

M. Εἴπῃς ἂν μὴ δύνασθαι ἀπεῖναι σχολῆς, μὴ βουλομένου μου. — Dixisses te non posse abesse a Scholâ sine meo favore.

A. Ἔλεγον δή· Ἀλλ' οὐκ ᾔτησα παρὰ αὐτοῦ τὴν ἐξουσίαν πάλιν ἀποδραμεῖν, οὕτω δεσποτικὸς ἦν. — Dixi quidem: Sed non impetravi ab eo facultatẽ transcurrendi ad te, ita imperiosus erat.

M. Οἴκοι μὲν πατὴρ τὴν δεσποτείαν ἔχει, ἐγὼ δὲ ἐν σχολῇ.	Domi habet pater imperium, ego in ludo.
A. Ἀλλ' οἴκοι ἐκέλευσεν ὁ πατήρ.	At domi jussit pater.
M. Ἀλλὰ μὴν ἐγὼ ἀπηγόρευσά τινι ἄλλως δρᾶσαι, ἢ αὐτόθι κελεύων βούλομαι.	At ego vetui quenquam secus facere, quàm hic volo, & jubeo.
A. Οὐκοῦν θέλεις ἡμᾶς αὐτοὺς τοῖς γενναμένοις παρέχειν πειθομένους;	Non tu vis, ut parentibus obsequamur?
M. Μάλιστα πάντων.	Omnino.
A. Ἐπὶ τί τοιγαροῦν αἰτιῶμαι νυνὶ τοῦτο πεποιηκέναι;	Cur nunc igitur hoc fecisse arguor?
M. Ἄπιθ' ἄπιθι περὶ ταῦτα διατρίβομεν· Ἑκατέροις πείθου κατὰ τὸ δυνατόν· φέρε καὶ ἕτερον.	Abi, abi, tempus extrahimus hâc concertatione: Vtrisque pareto, quoad fieri potest; Cita alium.
N. Πέτρος πίστωρ.	Petrus Pistor.
M. Πίστωρ, ἀλλ' ἄγε, τί κατεῖχέ σε;	Pistor, age dic quid te detinebat?
Π. Καὶ δῆτ' ἀνέστην αὐτίκα μεθ' ὥραν τετάρτην, ἀλλ' εὐθέως ἔδει τ' ἄλφιτον ἀναμάττειν· Οὗτος ὁ πόνος διέμεινεν ὀλίγου δεῖν ὡς τριημιώριον· Μετὰ δὲ ταῦτα δὲ ἄχρις ἂν νίπτωμαι ξηραινόμενος, τάς τε σκελεὰς ἐνδυόμενος, καὶ ἐμαυτὸν ἑτοιμάσας παρῆλθεν ὁ χρόνος.	Equidèm surrexi statim post horam quartam, sed illicò debui farinam subigere: Is labor duravit, ferè sesqui-horam. Postea verò dùm lavor, dum aresco, dum induo caligas, & comparo me, Abiit tempus.
M. Ἕως ἂν ταῦτά μοι κατὰ τάξιν ἐπαγγέλλων τὸν χρόνον διατρίβῃς.	Dum tu mihi ista sic refers ordine, perdis tempus.

Π. Ἀλλά τοι, ὦ παιδαγωγὲ πολυμαθέστατε, εἰ μὴ τὸν δὲ τὸν τρόπον χρόνον διατρίβων τὰς πληγὰς ἐπὶ τούτῳ προσλάβω.

Atqui, præceptor doctissime, ni tempus hoc pacto perderem, lucrifacerem mihi plagas.

Μ. Ὑμεῖς πάντες ἀεὶ ἐν τῷ ἀπολογεῖσθαι δεινοί ἐστε, ἀλλ' ἐν τῷ μαθεῖν οὐχ οὕτως· Ἴθι δὴ λέγε καὶ ἑτέρους.

Omnes estis in excusando argutuli, discendo non item: Abi, recita cæteros.

Ν. Ἰωάννης Ὄρνιος.

Johannes Hornius.

Μ. Τοῦτο πάνυγε συνεχῶς· Ἄλλῃ ἄλλο τι προσφέρεις· Σὺ δὲ νῦν τίνα πρόφασιν παρέξεις;

Nempè hoc assiduè: Alias aliud affers, quid verò nunc proferes in excusationẽ tui

Ι. Χθὲς ἑσπέρας, ὦ λῷστε διδάσκαλε, πολλοὺς τῶν συνβαπτίζων ἐξεδεξάμεθ'· οἱ δὲ μέχρι τοῦ μεσονυκτίου κατεκλίνοντο, ὥστε μοι οὐκ ἐξῆν ἐλάχιστόν τι ἀπ' αὐτῶν ἀπελθεῖν, διὸ καὶ ἐξ ὕπνου τάχιον ἐγερθῆναι μὴ δυνάμενος, Εἴρηκα.

Herì vesperi, præceptor optime, multos convivas excepimus, hi desederunt usq; ad mediã noctẽ, nec mihi licuit latũ unguẽ ab eis discedere. Propterea non potui evigilare maturiùs. Dixi.

Μ. Διὰ τί ἐν συνδείπνοις οὐ με κέκληκας;

Cur me inter convivas non vocâsti?

Ι. Προσκελεύσομαί μου γονεῦσιν, ἵν' ἐνίοτε καλῇ, ἢν οὕτω γε θέλῃς.

Transigam apud parentes, uti voceris nonnunquàm, si ita vis.

Μ. Ὁμολογεῖς τοῦτό μοι οὕτω ποιήσειν;

Spondes id mihi sic factu-rum?

Ι. Ὁμολογῶ μέντοι.

Spondeo hercle.

Μ. Ὅρα, μὴ νῦν ἐξαπατήσῃς.

Vide, nè fallas?

Ι. Οὐ κωλύσω τὸ κατ' ἐμὲ, ὡς ἂν ἥκιστα κληθήσῃ.

Per me quidẽ non stabit, quò minùs vocaberis.

Μ. Νεανίσκος πάνυγε χρηστὸς εἶ, φρόντισον οὖν, ἵν' ὡσαύτως σπουδαῖος τε, καὶ συνεχὴς ἂν εἴης.

Frugi es adolescens: Cura, ut sis item studiosus.

Ι. Οὕτω ποιήσω.

Ita faciam.

M. Ἀποχώρησον ἐντεῦθεν εἰς σοῦ τόπον.

N. Κελεύεις με ἑτέρους σοι λέγειν;

M. Οὐ δῆτα νῦν· Οὐ βούλομαι πᾶσαν τὴν ἀγέλην δι' ἐνίων ῥᾳθυμίαν τῆς αὐτῆς ἀναγνώσεως ἀποστερηθῆναι· Ἀλλὰ γε τούτου ἐμνήσθητε, παῖδες, εἰς τὸ ὕστερον ὑπὲρ τοῦ ἀπεῖναι μὴ ποιήσασθε τὰς ἀπολογίας, ὅστις ὑμῶν μὴ παρὼν ἐμοῦ μὴ συγχωρήσαντος, τυφθήσεται.

ΙΑΛ. ιε'.

Ὄσβαλδος, ὁ Διδάσκαλος, Παῦλος, μαθητής, καὶ τῶν παίδων ἀγέλη.

O. Ταῦτα μελετᾶτε ἀκριβῶς, ὅσα νῦν ἀνεγνώκαμεν.

Π. Ποιήσομεν ἐπιμελῶς.

Π. Διδάσκαλ', εἰ οὐκ οἶσθ', ἐφώνησεν ἡ ὀγδόη.

O. Ἀκούεται;

Π. Ὡς ἀληθῶς.

O. Πόσον γε χρόνον;

Π. Οὐ πάλαι δή.

O. Σιωπᾶτε διὰ μικροῦ, παῖδες, ἔπειτα τοῦτον, ἃ βούλομαι, ἐρωτήσας ὑμᾶς πάντας αὐτίκ' ἀφήσω· Σὺ δέ μοι ἀπόκριναι.

Π. Ἔγωγε.

Abscede hinc in locum tuum.

Jubes me cæteros tibi recitare?

Minime hoc tempore, nolo vniversum gregem fraudare suâ prælectione ob paucorum inertiam. Verũ hoc memineritis, pueri, posthac nequicquã excusabitis absentiã: Quisquis sine meo favore abfuerit, vapulabit.

COLL. 15.

Osvaldus, Præceptor, Paulus, Discipulus, puerorum grex.

Meditamini diligentèr ea, quæ nunc prælegimus.

Sedulò faciemus.

Præceptor, si nescis sonuit Octava.

Est audita?

Est sanè.

Quamdudum?

Haud ita dudum.

Quiescite pusillùm, pueri, postquam huc interrogavi, quæ volo, illico dimittam omnes vos; Tu mihi responde.

Egone.

Ο. Ἴθι, τί ἐχρῆν σε ποιεῖν;	Tu scis, quid te facere oporteat?
Π. Πότε;	Quando?
Ο. Ὅσον αὐτίκ' ἦλθες οἴκαδε.	Mox ubi veneris domum.
Π. Μῶν τί ποιητέον ἐστί μοι παρὰ τὸ εἰωθός;	Nunquid faciendum est præter solitum?
Ο. Τί εἴωθας ποιῆσαι;	Quid assoles facere?
Π. Εἰ γὰρ ἀκτένιστος, ἢ ἄνιπτος ὢν κτενίζω, καὶ νίπτομαι.	Si impexus sim, aut illotus, pecto, lavoqúe.
Ο. Καλῶς· Τί μετὰ ταῦτα ποιεῖς;	Rectè: Quid postea facis?
Π. Ἀκρατίζομαι, ὡς ὅτι τάχιστα εἰς σχολὴν ἐπανελθών.	Jento, revertor quàm primùm ad ludum.
Ο. Καλῶς· Οὐδὲν ἔτι πρός;	Probè: Nil amplius vero?
Π. Οὐδὲν δή· Εἴ τι προσέτι χρὴ ποιεῖν, ὑπόμνησον.	Nihil sanè. Siquid prætereà fieri decet, admone.
Ο. Οὕτω ποιήσω· πρόσεχε.	Ita faciam, ausculta.
Π. Προσέχω· εἰπέ.	Ausculto, dic.
Ο. Ποσάκις οὖν εἰς οἶκον εἰσῆλθες, ὡς μή ποτε δεῖ σε τὴν οἰκίαν σιγῇ εἰσελθεῖν.	Quoties domum ingrederis, nunquàm debes domum tacitus introire.
Π. Μήποτε τοῦτο ποιῶ.	Nec id facio.
Ο. Τί λαλεῖς εἰσιών;	Quid loqueris ingrediens?
Π. Ἀσπάζομαι τὴν μητέρα.	Saluto Matrem.
Ο. Καὶ μάλ' εἰκότως· Τῆς μητρὸς μὴ παρούσης, ὃν προσερεῖς	Meritissimè. Sin Mater abest, quem salutas?
Π. Εἰ μηδαμῆ αὐτὴν ὁρῶν ἀσπάζομαι τὸν οἶκον.	Si illam nusquam conspicor, saluto familiam.
Ο. Οὐχὶ καὶ τὸν πατέρα μετὰ ταῦτα εἰσερχόμενον προσαγορεύεις;	Sin Pater postea ingreditur, non salutas?
Π. Μηδαμῶς· Πέπεισμαι μετὰ καθήκοντα ἀποτετελεκέναι,	Minimè· Credidi me perfunctum officio,

ἅπαξ ἀσπασάμενος.

Ο. Καὶ δὴ καὶ μάλιστα τῷ πατρὶ τοιαύτη ἡ τιμὴ ὀφείλεται.

Π. Ἠγνόουν. Τί ἂν ὁ πατὴρ οὔτε προσβλέπῃ, οὔτε προσλαλῇ;

Ο. Μηδὲν ἧττον αὐτομάτην χρή σε προσελθεῖν αὐτῷ, ἀνακαλύπτῳ τῇ κεφαλῇ γνάμπτειν τὴν ἰγνύν, καὶ τιμίως προσαγορεύειν.

Π. Ἆρ' ἑτέροις τοῖς λόγοις, οἷς εἰώθαμεν ἑτέρους ἀσπάζεσθαι;

Ο. Πάνυ μὲν οὖν ἑτέροις.

Π. Ποίοις δέ;

Ο. Χαῖρε, πάτερ φίλτατε, ἢ οὕτως, ὑγίαινε, μου πάτερ.

Π. Ἀκούω δή.

Ο. Εἴ τι ἐρωτηθεὶς ἀποκρίνῃ, ὃ οἶδ', ἀνθρωπείως.

Π. Ἀναμνήσομαι.

Ο. Πρὸς ταῦτα τήρει, μὴ τούτων τί σοι ἂν ἀπαρέσκῃ, ὧν ἢ λέγῃ, ἢ καὶ πράττει.

Π. Οὐχ οὕτω χαλεπὸς ὤν, καὶ δύσκολος τὴν φύσιν, ὡς ἂν εἶναι πρὸς τὰ τοῦ πατρὸς πραττόμενα, καὶ λεγόμενα δυσάρεστος.

Ο. Πειθόμενος ἔσο, ὅπερ ἂν αὐτὸς ἐπιτάττῃ, ποιεῖν.

Π. Οὕτως εἰμί.

Ο. Σκέψαι, μήποτε προσκόψῃς.

Π. Οὐκ εἰδὼν ποιήσω.

Si salutem semel.

Imo patri talis honor debetur imprimis.

Nesciebam. Quid si me pater nec videat, nec alloquatur?

Nihilominùs ultrò debes tu eũ accedere, detectóq; capite flectere poplitem, & honorificè salutare.

Aliis ne verbis, quàm quibus cæteros homines salutare solemus?

Prorsus aliis.

Quibus?

Salve, pater charissime, vel sic, sis salvus, mi pater.

Teneo.

Siquid interrogabit, respõdebis, quod scis, humanitèr.

Meminero.

Cave tibi quicquam displiceat eorum, quæ vel dicit, vel facit.

Non sum tam fastidiosus, ac morosus natura, ut patris mihi facta displiceant, vel verba.

Ad quodvis imperatum sis obsequibilis.

Sic sum.

Vide, nè unquàm offendas.

Sciens non faciam.

Ο. Πρὸς δὲ τούτοις εἴποτ' ὀργισθεὶς ἐπιτιμήσει, αὐτοῦ καὶ τὴν ἐπιτίμησιν ὑπόμενε σιωπῶν.	Porro, si quando offensus detonabit, perferto tacitus increpationem illius.
Π. Τί; εἰ ὤφληκα μὴν μηδέν;	Quid? si nihil sim promeritus?
Ο. Καὶ μὴν μάθε τὴν ὀργὴν τὴν ἄδικον φέρειν, καὶ μάλιστα παρὰ πατρός.	Etiam injustam objurgationem, disce sustinere, præsertìm à patre.
Π. Καὶ ὅσον οἷόν τε πειράσομαι.	Pro virili conabor.
Ο. Ἑκάτερον τῶν γονέων ἐπ' ἴσῃ, καὶ ὁμοίᾳ τῇ τιμῇ ἔχειν χρή.	Utrumque parentem debes colere, ac venerari pari observantiâ.
Π. Οὕτω ποιῶ, κἂν οὐκ ἂν εἴη ὅστις νουθετῶν.	Ita facio, etsi nullus admonuerit.
Ο. Εἴπερ ἄρα ποιεῖς, διατέλει πράττων, εἰ δὲ μήγε, σπουδαίως ποίει.	Siquidèm facis, perge facere: Sin minus, sedulò facito.
Π. Οὐδὲν ἑκὼν παρήσω.	Nihil prætermittam volens.
Ο. Χάριεν λέγεις· ὦ παῖδες, ἅττα τουτονὶ μόνον ἐπαίδευσα, ὑμᾶς πάντας αὐτοῖς πεπαιδευμένους εἶναι βουλόμενος.	Honestè dicis. Pueri, quæ unum hunc edocui, omnes eadem edoctos volo.
Π. Μανθάνομεν.	Intelligimus.
Ο. Νῦν ἄπιτε ἀκρατισόμενοι, καὶ ἀμφὶ ὥραν ἐννάτην ἐπανέλθετε.	Nunc itè jentatum, & redite sub horam nonam.

ΔΙΑΛ. ιϛ'.	COLL. 16.
Κύιντος, παιδαγωγός. Ῥόβερτος ὁ παραινέτης· Σερβάτιος, μαθητής.	*Quintus Præceptor, Robertus Monitor. Servatius Diſcipulus.*
K. Τίς τῆς λέξεως ἐπιχωρίου σημεῖον ἔχει;	Quis habet ſignum vernaculi ſermonis?
P. Ἔγωγε.	Ego.
K. Ὃν ἐσημειώσας;	Quem notâſti?
P. Σερβάτιον.	Servatium.
Σ. Σύ με ἐσημειώσας;	Tu me notâſti?
P. Καὶ μάλα.	Etiam.
Σ. Διὰ τί;	Quam ob cauſam?
P. Ὅτι δὲ κέχρησαι τῇ φωνῇ ἐπιχωρίῳ.	Quod uſus es linguâ vernaculâ.
Σ. Καθ' οὗ ἐλάλησα;	Adverſus quem locutus?
P. Κατ' ἐμοῦ.	Adverſus me.
Σ. Κατὰ σοῦ, ὦ ψεύδιστε;	Erga Te, mendaciſſime?
P. Τί βοᾷς;	Quid vociferaris?
Σ. Οὐκοῦν βοήσαιμ' ἄν, ὅταν οὗτος τολμᾷ δὴ τοιάδε λέγειν.	Non vociferer, cum hic talia audeat prædicare?
P. Πῶς γὰρ τολμήσαιμ' ἄν, ὅταν ἀληθές;	Quid ni audeam, cum ſit verum?
Σ. Ὦ ψευδολόγε· ἡνίκα δ' ἤκουσάς με βρεταννιστὶ, ἢ ἀγγλικῶς λαλοῦντος;	O falſidice! quando vero audiviſti me loquentem anglicè?
P. Ἐβουλήθης ἂν γνῶναι;	Vis ſcire?
Σ. Ἀλλὰ μὴν βούλομαι.	Volo enimverò.
P. Νεωστὶ ἐνιαχοῦ.	Nuper alicubi.
Σ. Ἄκουε δὴ νῦν, ὦ 'τᾶν, φράσον μοι, τίνι τῇ ἡμέρᾳ; ἢ ποῦ γῆς;	Audito. Dic ſodes, quo die, aut ubi gentium?

P. Γάνυγε τῆς ἡμέρας τε, καὶ τόπου ἐλαθόμην.	Dies prorsus excidit mihi, locum non commemini.
Σ. Εἰπέ, τίνος παρόντος;	Dic, quo præsente?
P. Ἐμοῦ, καί σου.	Me, & Te.
Σ. Ψεῦδος.	Falsum est.
P. Λέγω μηδὲν ψευσάμενος.	Verum est.
Σ. Ἄρα δὴ ὅ,τι φημὶ ἐγώ.	Scilicet quod ego dico.
P. Καὶ μάλ' ὅ,τ' ἐγώ.	Imo, quod ego dico.
K. Ὁποτέρῳ πιστεύοιμ' ἄν, καὶ δῆτ' ἀπορῶν.	Utri credam, equidem ambigo.
Σ. Εἴ τις τ' ἀληθῆ λέγει, ὡς ἂν πιστεύηται, ὦ, γαθὲ διδάσκαλε, ἀντιβολῶ.	Siquis verum dicit, quæso, ut credatur, bone magister.
P. Ἐγὼ γάρ φημί σε τὴν διάλεκτον ἐπιχώρειον λελεχέναι.	Ego assero te dixisse vernaculum.
Σ. Ἀπόδειξόν με λελεχέναι.	Proba me dixisse.
Γ. Μᾶλλον μὲν οὖν σὺ δοκίμαζέ σε μὴ λελεχέναι.	Imò Tu proba potiùs te non dixisse.
Σ. Ἀδυνατῶ. Ἦν ἐξὸν μοι ἐπομνύειν, οὐκ ἐν ἀπορίαις ἐχομένῳ τοὺς θεοὺς διαμόσαι.	Non possum: Si mihi liceat jusjurandū interponere, nihil dubitem per divos adjurare.
K. Δηλονότι σε τὴν φωνὴν ἐπιχώρειον λελεχέναι.	Te videlicet locutum vernaculum.
Σ. Ὕβρις πολλὴ ταυτί μοί ἐστιν, ὦ λῷστε διδάσκαλε.	Insignis mihi fit injuria, Præceptor optime.
K. Ὥσπερ οὐδέποτε πρότερον τὴν λέξιν ἐπιχώρειον ἐλάλησας.	Quasi nunquam antehac protulisti vernaculum sermonem.

Σ. Πολλάκις ὁμολογῶ.

Κ. Πιθανὸν τότ' ἐστί σε λέλεχέναι τὴν λέξιν ἐπιχώειον, ἐπειδὴ οὗτός σε ἐσημείωσε.

Σ. Ψεύδεται ὁ κύφων, μηδ' ἐγὼ τὴν λέξιν ἐπιχώειον ἐλάλησα, αὐτοῦ παρόντος μηδ' οὗτος ἐσημείωσε.

Κ Γελῶ μὴν δὴ Μηδὲ ποτέρῳ πιστεύοιμ' ἂν ἰδών· ὁ μὲν οὐκ ἄν πρὸ τοῦ κατεψεύσατό μου οὐδὲ χ' ἅπαξ καὶ αὖθις, ὅ, τι νῦν τὸ αἴτιόν σου πολλῷ φαυλότερον ποιεῖ ἀληθῶς.

Σ. Ὁμολογῶ πάλαι πλημμελῆσαι ἐν τῷ ψευδολογεῖν, ἀλλὰ νῦν δὴ μηδὲν ἐξήμαρτον ἀληθεύων, διδάσκαλε.

Κ. Βούλει, ὡς ἄν σοι πιστεύω.

Σ. Ἀδεῶς ἂν πιστεύσῃς μοι λέγοντι, αἰδέσιμε διδάσκαλε.

Ρ. Ὦ λῷστε παιδαγωγέ, ἢ ἑκατέρῳ, ἢ οὐδετέρῳ πίστευσον.

Κ. Καὶ δὴ τοῖς ἐριστικοῖς περιέτυχον, ὡς ὁρῶ. Βάλλεσθ' ὑμᾶς ἐντεῦθεν ἄμφω ἐς κόρακας. Σὺ κάτεχε τὸ σημεῖον.

Persæpè, fateor.

Credibile eſt tum quoque dixiſſe vernaculum, cum hic te notavit.

Mentitur furcifer; nec ego vernaculum locutus ſum, hoc præſente, nec iſte notavit.

Rideo mehercule. Nec utri credam, Scio. Hic mihi nunquam mentitns ante hunc diem, Tu ſemel atque iterum, quod nunc ſanè tuam cauſam reddit deteriorem.

Agnoſco peccâſſe olim mentiendo, at nunc profectò verum dico, nihil deliqui, præceptor.

Vis, ut credam tibi?

Credas mihi ſecurè, magiſter obſervande.

Præceptor bone, vel crede utrique vel crede neutri.

In diſceptatores incidi, ut video. Auferte vos hinc ambos in malam rem. Tu ſignum retine.

P. Ταῦτα νῦν προθύμως, γ' εἴπερ δοκεῖ.	Perquâm lubens, quando ita vis.
ΔΙΑΛ. ιζ'.	COLL. 17.
Θεόδωρος, Γέρων. Βενάντιος, μαθητής.	*Theodorus, Senex. Venantius, discipulus.*
Θ. Ἔχεις τὴν καλαμῖδα, ὦ τέκνον;	Habes Thecam pennariam, fili?
Β. Ναί, κύριε, εἴ τι θέλεις, ὑπηρετήσω.	Etiàm, domine, si quid vis suppeditabo.
Θ. Βούλομαι δύο λόγω ἐγχαράττειν.	Duo verba volo exarare.
Β. Ἤτοι δέκα.	Vel decem.
Θ. Στῆσον εἰς σμικρὸν ἕως ἂν γράφω.	Subsiste tantisper, dum scribo.
Β. Μηδὲ παρεκβήσομαι μηδαμῶς, γράψον, εἰς ὅσον ἂν θέλῃς.	Nusquàm digrediar, scribe, quantum vis.
Θ. Δέχου σὺ τὴν καλαμοθήκην, ὦ παιδάριον, πάντα γὰρ, ὅσα ἠβουλήθην, ἐσημειώσα· χάριν σοι ἔχων.	Recipe, fili, calamarium tuum, notavi quæ volui, habetur tibi gratia.
Β. Τί χάριν οἶδά μοι, ὁ γέρων μειρακίῳ, ἄλλως τε καὶ ὑπὲρ μηδεμιᾶς τῆς εὐεργεσίας.	Quid mihi gratiã habeas? Senex adolescẽtulo præsertim ob nullũ officiũ.
Θ. Χρηστός σου λόγος, ὦ τέκνον, παροξύνει με πρὸς ὀλίγον συλλαλῆσαί σοι, ἐὰν ἐπινεύσῃς.	Honesta oratio tua, mi fili, provocat me paulispèr tecũ colloqui, si annuis.
Β. Μηδὲ μὲν ἀναίνομαι, κύριε, μετὰ σοῦ λαλεῖν, ἀλλὰ τοῦτό τι ἦν ὅ, τι μετ' ἐμοῦ λαλήσειας ἄν, θαυμάζειν.	Non abnuo quidẽ tecũ loqui domine, sed quid sit, miror, quod mecũ loqui velis.

Θ. Τὰ μὲν πρῶτα ἀπὸ σοῦ εἰδέναι βούλομαι, γονεῖς δὲ σοί τινές εἰσιν.	Scire ex te primùm volo, qui ſunt parentes tui.
B. Οὐκ ἐνθάδε κατοικοῦσιν, αὐτοὺς τοιγαροῦν σοι μάτην ὀνομάζω.	Non hic habitant, proindè fruſtrà eos tibi nominem.
Θ. Οὔ; Ποῦ δῆτα;	Non? Vbi igitur?
B. Ἐν Γυρτείῳ.	Guertei.
Θ. Ὅδε τόπος πάνυγέ μοι ἄγνωστος.	Iſte locus perquàm ignotus mihi.
B Οἶμαι, Κύριε, οὐχ οὕτω περιβόητος ὤν, ὡς αὐτός.	Credo, Domine, non eſt tã celeber quàm hic eſt.
Θ. Πόλις, ἢ κώμη τόδε τὸ Γυρτεῖον;	Oppidum eſt, an pagus Guerteum iſtud?
B. Πόλις γε δή, καὶ μὲν πολυανθρωποτάτη, κοινῇ καλουμένη Γῦρτ.	Oppidum quidèm & ſanè populoſiſſimum, vulgò vocatur. Wert.
Θ. Νῦν οἶδα· Ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ πολὺ ἐριουργοῦσιν.	Nunc ſcio: Magnũ exercetur lanificiũ in eo loco.
B. Ἤδη μὲν ἔχεις.	Jam tenes.
Θ. Πεπίστευκά σε σχολαστικὸν εἶναι.	Scholaſticum te eſſe credidi.
B. Καὶ δῆτα τυγχάνω ὢν σχολαστικός.	Sum quidem Scholaſticus.
Θ. Τί οὖν συμβαίνει ὡς τοῦ σπουδάζειν ἕνεκα δεῦρ' ἐλήλυθας;	Quid igitur accidit, quod hùc ſtudendi causâ adveniſti?
B. Οὐχ ὧδε σπουδάζω, ἀλλ' ἐπὶ πατρίδι· Νῦν δεῦρο διατριβῆς ἕνεκα ἅμα μὲν πατρὶ πρὸς ἀγορὰν ἦλθον.	Non hìc ſtudeo, ſed in patriâ: Nunc hûc animi cauſâ cum patre profectus ſum ad mercatum.
Θ. Ἤδη με νῦν εἰς ὁδὸν εἰσήνεγκας· περὶ τίνος οὖν ἐπαιδεύθης;	Nunc me reduxiſti in viam: A quo igitur es inſtitutus?

B. Περὶ τῶν γυμνασιαρχῶν ἐκ τέλου τοῦ τόπου, ὅπου γέγονα. — A ludimagiſtris iſtius loci, ubi natus ſum.

Θ. Ποίους τινὰς ἔχεις διδασκάλους αὐτόθι; — Cujuſmodi præceptores habent illic ?

B. Τὸν μὲν ἰσχνὸν, τὸν δὲ παχύν. — Alterum macrum, pinguem alterum.

Θ. Ἄγαμοι, ἢ γαμέται ὄντες; — Cælibes ſunt, an mariti ?

B. Ἄμφω δὲ γαμέται. — Ambo mariti.

Θ. Μεγάλης τῆς παιδείας; — Magnâ ſunt eruditione ?

B. Ἀγνοῶ μὰ Δί'· Τῆς μετρίας, οἶμαι. — Neſcio herclè; Tolerabili opinor.

Θ. Πόσους μαθητὰς ἔχουσιν; — Quot diſcipulos habent ?

B. Μεγάλην ὄντως ἀγέλην. — Magnum ſanè gregem.

Θ. Τί διδάσκουσιν ὑμᾶς; — Quid docent vos ?

B. Ὅ, τι μὰ Δί' οὐκ οἴδαμεν· ὡς καὶ καταγέλαστος ἡ ἀπόκρισις ἂν φαίνοιτο, κύριε, ἀλλὰ δὲ καὶ συγγνωστός. — Herclè quod neſcimus. Ridicula eſt reſponſio, domine, ſed ignoſcenda.

Θ. Ἀρέσκει· Ἦτις τῶν συμμαθητῶν ἐξαιρέτως πεπαιδευμένος ὤν; — Placet : Ecquis inter condiſcipulos tuos eſt inſignitèr doctus ?

B. Οὐκ ἂν ἔχειν εἰπεῖν. — Hìc nihil habeo, quod reſpondeam.

Θ. Μῶν ὁτιοῦν ῥωμαϊστὶ λαλεῖν δυνάμενοι; — Poſſunt quidvis latinè dicere ?

B. Οἴομαι· ὡς ἀληθῶς συνομιλοῦσιν ἀδιαλείπτως ῥωμαϊστί. — Opinor : Certè garriunt aſſiduè latinè.

Θ. Τί σὺ μανθάνεις; — Tu quid diſcis ?

B. Τὰ τῆς Γραμματικῆς νόμιμα. — Grammatices præcepta.

Θ. Τί ὤνησας ἐπὶ γράμμασι; — Ecquid operæpretium feciſti in literis ?

B. Κἀγὼ οὐχ οἷός τ' εἰμὶ τὴν παιδείαν μου δοκιμάζειν. — Ego meam eruditionem non poſſum æſtimare.

Θ. Ἐξὸν ἂν εἴη γεύσασθαί σου. — Liceat periculũ tui facere

B. Μηδὲν ἀναίνομαι, εἰ φίλον ἐστὶ συγχωρεῖται.	Non recuso: Si libet, licet.
Θ. Ἥτινα τῶν στίχων διὰ μνήμης ἔχεις;	Ecquem versiculum tenes memoritèr.
B. Ναὶ, παμπόλλους.	Etiam permultos.
Θ. Προφέρου ἕνα τινά.	Profer unum quempiam.
B. Τοῖς πρώτοισιν ἀδεῖν οὐκ ἔσχατός ἐστιν ἔπαινος.	*Principibus placuisse viris, non ultima Laus est.*
Θ. Εἰπὲ μοι τὴν σύνταξιν;	Collige constructionem.
B. Οὐκ ἔστιν ἔσχατος ἔπαινος ἀδεῖν τοῖς πρώτοισιν.	Non est ultima laus placuisse principibus viris.
Θ. Οὗτος ὁ λόγος [οὐκ ἔστιν ἔσχατος ἔπαινος] τί ποτ' ἄρα λέξει;	Quid ea oratio sibi vult, Non est ultima laus?]
B. Ὅτ' ἂν εἴη ἔπαινος, ἐξαίρετος, ἀντιπεφρασμένος ὡσεὶ φαμὲν τὸν δεῖνα παῖδα οὐκ ἀγράμματον εἶναι, ὃν εὐπαίδευτον λέγειν βουλόμεθα.	Quod sit laus eximia, per contrarium expressa. Sicut dicimus puerũ quẽpiã non esse indoctũ quẽ doctum volumus dicere.
Θ. Τὸ [ἔσχατος] τί δηλοῖ;	[Vltimũ] quid significat?
B. Ὅ, τι ἐν τάξει τελευταῖόν ἐστιν, ἀλλ' ἐνταῦθ' ὡς καὶ ἄλλοτε πολλάκις ὑπὲρ ἐλαχίστου, ἢ ὀλιγίστου,, ἢ καὶ κατωτάτου τίθεται, ὡς [τὸ πρῶτος] ὑπὲρ ὑπερτάτου, καὶ ὑπερόχου.	Quod est ordine postremum, verum hic vt & aliàs sæpè pro minimo, aut exiguo, aut infirmo ponitur, quemadmodum primus ponitur pro summo, & eximio.
Θ. Μέρος τί τοῦ λόγου [τοῦ ἔσχατος;]	Quæ pars orationis est, [Vltima]?
B. Ὁ διδάσκαλός μου εἰς ὀνόματα ταγματικὰ ἀνήνεγκε. Περὶ γὰρ τοιούτων οὐκ εἴωθεν ἀκριβῶς διαλέγεσθαι· Κἀκεῖνος βούλεται μᾶλλον τοὺς μαθητὰς τοῖς λόγοις χρῆσθαι εἰδότας,	Meus magister retulit inter nomina ordinalia: Nã de talibus rebus nõ solet anxiè disputare: & ipse discipulos habere mavult qui sciant vocibus uti,

ἢ τοὺς περὶ αὐτῶν ἐρίζειν ἐπισαμένους.

Θ. Τὸ ἀπαρέμφατον [ἀδεῖν] πόθεν βασιλεύεται, ἢ ἀπὸ τίνος ἤρτηται;

Β. Οἶμαι τοῦτο διπλολογούμενον: Πρῶτον μὲν ὅτι ἤρτηται ἀπὸ τοῦ [ἐςὶν] ὡς ἂν ὑπονοῆται ἡ αἰτιατικὴ, κατὰ τὸ ἔθος τῶν παλαιῶν τῆς αἰτιατικῆς ἐπ᾽ αὐτοῖς βασιλεύειν ἅμα μετὰ ἀπαρεμφάτῳ, ὡς αὕτη ἂν εἴη ἡ σύνταξις· Οὐκ ἔστιν ἔσχατος ἔπαινος, ὑπονόησον, ἄνθρωπον ἀδεῖν τοῖς πρώτοισιν· Ὡς αὐτῷ τῷ λόγῳ ὁμοιωθῇ, οἷον εἰκός ἐςι σχολαστικὸν τὸν διδάσκαλον φιλεῖν· Μετὰ δὲ ὡμολόγηται τὸ ἀπαρέμφατον [ἀδεῖν] τῆς ὀρθῆς δίκην τίθεσθαι, οἷον πλεῖστα γίνεται, ἵν᾽ αὐτῷ τῷ λόγῳ ὁμοιάζηται· Οἷον τὸ ἐρᾷν βλαβερώτατον· ἤτοι αὐτῷ οἷον, κακὸν τὸ κυβεύειν·

Θ. Τὸ πρώτοισι δὲ τί θέλει;

Β. Διὰ πρώτων τῶν ἀνδρῶν οἶμαι τοὺς μεγιστᾶνας, δυνάστας, εὐγενεῖς, πλουσίους, καὶ τοὺς καὶ ὁμοίους σημαίνεσθαι· Ὡς [τὸ πρῶτος] ἐνθάδε τίθηται ἀντὶ ὀνόματος ἐπιθέτου καθὰ καὶ τὸ

quàm qui de illis digladiari noverint.

Infinitum, [placuisse] undè regitur aut á quo pendet?

Dupliciter hoc posse dici existimo: primùm, quod pendeat a verbo [Est,] ut subaudiatur Accusativus, sicut mos pristinus Accusativum post se regere cum infinito, ut sit ista constructio: Non est ultima laus, subaudi, hominem placuisse viris principibus: ut fit similis huic orationi, Est æquum discipulum amare præceptorem: deinde potest dici, quod Infinitum, [Placuisse] ponatur vice nominativi, sicut plerũq; fit, ut sit huic orationi similis: Amare est res damnosissima, vel huic, ludere aleâ non est honestum.

Quid sibi vult principibus viris?

Per principes viros puto significari viros Præpotentes, Nobiles, Divites, & Similes: Ut [Princeps] hic ponatur loco nominis Adjectivi, sicut apud

παρὰ Λουκίῳ Φλόρῳ· πρῶτος ὁ λαός· Μηδὲ τὸ δὲ καινόν· καὶ γὰρ γέρων ἔμπορος· Καθά φησιν ὁ Τερέντιος· Γραῦς ἀλώπηξ, κατ᾽ Ἔρασμον.

Θ. Ποῖος οὗτος ὁ στίχος;

Β. Ἡρωϊκὸς, ἑξάμετρος.

Θ. Ἐξ οὗ τοῦτον συνεστάναι;

Β. Ἐπὶ πρώτοις τῶν τεσσάρων ποδῶν ἀδιαφόρως ἐκ δακτύλου, ἢ σπονδείου, ἔν τε τῷ πέμπτῳ ἐκ δακτύλου μόνου, ἐν ἕκτῳ σπονδείου, ἢ καὶ τροχαίου.

Θ. Τῶν συλλαβῶν ὅσας ἔχει ὁ δάκτυλος;

Β. Ἔχει γὰρ τρεῖς.

Θ. Ποίας;

Β. Πρώτην μακρὰν, δύ᾽ ὀπιστέρας γε βραχείας.

Θ. Μῶν ταῦτα διδάσκουσιν ὑμᾶς οἱ διδάσκαλοι;

Β. Ἐξ ὅτου ἐγὼ μὰ Δί᾽ ἄλλως ἔμαθον;

Θ. Δεῖ αὐτὸν πλούσιον εἶναι.

Β. Πῶς;

Θ Ὅτι πολὺ κερδαίνουσιν οἱ οὕτω παιδαγωγοῦντες.

Β. Ἀλλὰ μὴν δὴ ἡμέτερος μόλις ἑαυτὸν τῆς πενίας ἀμυνόμενος.

Θ. Οὕτω πένης ὤν;

Β. Ἀληθῶς, μὴ πάνυ γε πλούσιος.

Lucium Florum: Princeps populus: Nec novũ eſt nam ut Senex mercator, dixit Terentius. Anus Vulpes extat apud Eraſmum.

Cujuſmodi verſiculus eſt (iſte?

Heroicus, Hexameter.

Vnde conſtat ille?

In quatuor primis pedibus indifferenter ex Dactylo, vel Spondæo, in quinto ſolo Dactylo; in ſexto, Spondæo vel Trochæo.

Dactylus quot ſyllabas recipit?

Ternas.

Cujuſmodi?

Primam longam, duas poſteriores breves.

Hæccine docent vos magiſtri?

Obſecro, unde ego alióqui hauſerim?

Oportet illum eſſe opulentum.

Qui?

Quia magnũ quæſtũ faciunt, qui ſic erudiunt adoleſcentes.

At noſter vix ſeſe a penuriâ tuetur.

Ita pauper eſt?

Certè non eſt opulentus.

Θ. Ἡράκλεις κρείττονος τῆς τύχης ἄξιος.	Dignus herclè meliore fortunâ.
Β. Πάνυ γε· Ἀλλ' οὐχ οἷός τ' ἐστὶ τῇ τύχῃ θύειν.	Ita eſt quidem : Sed non poteſt fortunæ litare.
Θ. Πῶς οὖν προσήκει δῆτ' αὐτῷ πολιτῶν ;	Quomodo civibus, & ipſi convenit ?
Β. Οἶμαι καλῶς· πάντες ἀγωνιστικῶς αὐτῷ βούλονται τ' ἀγαθά· Ἴσημι τοῦτο.	Opinor benè, favent illì certatìm omnes, hoc ſcio.
Θ. Οὐδὲν δὲ διδόασιν ;	Nihil dant ?
Β. Οὐδὲν παρά τινος αἰτεῖ :	Non eſt petax.
Θ. Πολὺ μᾶλλον ὤφελεν ἐυεργισίαν.	Hoc magis promeretur munificentiam.
Β. Πολιτεῖαι μὲν ὑμῶν δυναταὶ οὖσαι, ἡμέτεραι δὲ οὐχ οὕτως.	Veſtræ reſpublicæ potentes ſunt,at noſtræ non itẽ
Θ. Οἷοι δέ σου συμμαθηταί εἰσι ;	Qvales ſunt tui condiſcipuli ?
Β. Καλοί τε, καὶ σπουδαῖοι.	Boni, ac ſtudioſi.
Θ. Οἱ δέ σε στέργουσιν ;	Amant hi Te ?
Β. Ὡς ἀδελφὸν ὄντα.	Tanquam Fratrem.
Θ. Ἦ τι φιλεῖς δήπου τὸν παιδαγωγόν, τοῦ χάριν φιλεῖς;	Ecquid præceptorem amas ?
Β. Θαυμασίως.	Mirificè.
Θ. Εὖ μάλα ποιεῖς· ἀλλὰ μὴν δὲ δυνηθείης ἂν μοι εἰπεῖν;	Honeſtè facis : At verò potes mihi expedire,cur ames ?
Β. Πρῶτα μὲν, ὅτ' ἀνὴρ ἐν λόγοις εὐδοκιμῶν.	Primùm, quod ſit vir doctus.
Θ. Παιδείας ἕνεκα δικαίως ἀγαπᾶται πρὸς πάντων ἀγαθῶν.	Ob eruditionem meritò amatur ab omnibus bonis.

B. Ἐκ τούτου, ὅτι οὕτω σπουδάζει διδάσκων ἡμᾶς.

Θ. Ὅτου χάριν ὑμεῖς μεγίστην τὴν τιμὴν, ὁμοίως τε, καὶ φιλίαν αὐτῷ ὀφείλετε.

B. Τηνικαῦτα δὲ μηδενὶ εἰ μὴ πράως ἐπιπλήττων.

Θ. Καὶ μὰ Δία τοὺς τῶν βασιλέων παῖδας ἐκδιδάσκειν ἄξιος.

B. Μηδ' ἐπέπληξέ τινι πώποτ' εἰ μὴ πρότερον παραινουμένῳ.

Θ. Καλοκἀγαθὸς ὤν, ὅσα κἀμ' εἰδέναι.

B. Ἅμα δὲ καὶ ἅπαξ ἅπαντας οὕτω προὐτρέπετο ἐπὶ τὴν τῶν γραμμάτων ἄσκησιν, καὶ καλοκαγαθίαν, ὡς οὐχ ἡ μήτηρ ἂν δυνηθείη προτρέπειν ἑαυτῆς βρέφος πρὸς τὸ θηλάζειν, ἢ ἐσθίειν εὐμενέστερον.

Θ. Νεανίσκος πάνυ μιαρὸς ὤν, ὁ δὲ τοιοῦτον τὸν παιδαγωγὸν οὐκ ἂν ἀγαπήσῃ.

B. Εἶπον οὖν με φιλῆσαι, μὴ κακός τις ἂν φαίνωμαι.

Θ. Πάντα οὖν, ὅσα ἠβουλήθην, πυθόμενος, ὦ τέκνον, νῦν ἀφίημί σε.

B. Ἔρρωσο καλῶς κύριε.

Θ. Ἔρρωσο εὐδαιμόνως· ὁρᾷς οὖν, ἵνα σου διδάσκαλον προσελθὼν παρ' ἐμοῦ σπουδαίως ἂν ἀσπάσῃ.

Deinde, quod in docendis nobis tam diligens ſit.

Hoc nomine vos illi potiſſimum debetis honorem & amorem.

Tum quód neminem niſi clementèr objurgat.

Dignus herclè, qui regum liberos doceat.

Nec unquàm cædit quenquã niſi admonitũ anteà.

Vir bonus eſt, quantum audio.

Ad hæc vniverſos ſic provocat ad literarum ſtudium, & honeſtatem, ut non poſſit mater benigniùs provocare ſuum infantem ad ſugendum aut edendum.

Juvenis ſit improbus, qui præceptorem talem non amet?

Ergo me dixi amare, nè juvenis cenſear improbus

Percontatus ſum, fili, quæ volui, nunc dimitto te.

Bene vale, domine.

Vale fæliciter & Præceptorem tuum meo nomine fac officiosé ſalutes adveniens.

B. Ταῦτα ποιήσω, [κἀγὼ γὰρ τοῦτό σε δράσω] καὶ μὲν ἡδέως.

Faciam ac lubens quidem

ΔΙΑΛ. ιη'.

COLL. 18.

Ἄρνολδος, διδάσκαλος Βέρναρδος, μαθητής.

Arnoldus, Praceptor, Bernardus, Discipulus.

A. Ἦτις ὑμῶν ἐρωτικῶς ἔχει τοῦ παίζειν;

B. Τοῦτο μὲν δὴ βουλόμεθα πάντες.

A. Τί δ' ἂν ἐμοὶ δοίητέ τι τοῦ παίζειν ἐξουσίαν ὑμῖν συγχωρήσαντι;

B. Πάντες φιλήσομέν σε πάντων μάλιστα.

A. Ἐν τίνι δὲ τοῦτον τὸν ἔρωτα διασαφήσετε;

B. Προσέξομέν σου προστάγμασιν ἀεί· Μήποτε προσκρούσομεν· καὶ ἐν τῷ σπουδάζειν ἐπιμελῶς σχολάσομεν.

A. Τί ποθ' ὑμῖν ἐπιθήσω τίμημα ἐξαπατήσασιν;

B. Ὅτι σοὶ δοκεῖ, ἐπιθὲς· Ἔστ' ἐκ τούτου ἡμᾶς ἐνθάδε κατέχου διηνεκῶς, ὥσπερ τοὺς κακούργους ἐν αὐτῇ τῇ φυλακῇ δεδημένους.

A. Σύμφημι δὴ ὑμῖν, ἀρέσκομαι τούτῳ, παίζετε πάντες· Ἀλλὰ δὲ σεμνῶς.

Ecquis inter vos est ludendi cupidus?

Vniversi hercle id cupimus omnes.

Quid dabitis mihi, si vobis faciam ludendi copiam?

Omnes amabimus te plurimùm.

Quâ in re declarabitis istum amorem?

Obtẽperabimus tuis præceptis usque. Nunquam offendemus: summam operam impendemus in studendo.

Si fefelleritis, quam pœnam irrogabo?

Quamvis pœnã irrogato, aut nos hìc perpetuò deinceps tanquã maleficos. detineto vinctos in hoc carcere.

Sententiæ vestræ accedo, placet conditio. Ludite vniversi, sed honestè.

ΔΙΑΛ. ιθ'. | COLL. 19.

Κόνραδος, καὶ Δίδυμος, συμμαθηταί. | *Conradus, & Didymus. Condiscipuli.*

Κ. Εἴθ' ὥς πάντες οἱ θεοί τε, καὶ θεαὶ τῷ παιδαγωγῷ ἡμῶν μέγα τὸ κακόν τι διδοῖεν.

Vtinam omnes dii, deæq; præceptorē nostrū magno donent infortunio.

Δ. Τί δέ σε δεινὸν ὁ διδάσκαλος εἰργάσατο; ἵν' οὕτως ἀγανακτήσῃς κατ' αὐτοῦ;

Quid magister malefecit tibi, ut tu sic in eum destomacheris?

Κ. Διὸ καὶ εἴασεν ἡμᾶς ἐπ' εὐδίᾳ τοσαύτῃ ἐνθάδε καθῆσθαι· Τὰ μὲν ἄλλα μὴν ὑετοῦ, καὶ θυέλλης ἐπιγινομένων, εὐπαραίτητος, νῦν ἀπαραίτητος ὤν.

Quod nos hìc tàm sereno cœlo desidere patiatur. Alias, quando pluvia est, & procella, patietur se exorari, nunc inexorabilis est.

Δ. Τί γὰρ ἂν βούλῃ γε σὺ ποιεῖν;

Quid enim facere velis?

Κ. Τῆς παιδιᾶς ἐκ πολλοῦ ἤδη ἐπιθυμητικῶς εἶχον;

Ludere jamdudum gestio.

Δ. Σὺ δὲ μωραίνεις· πρώχθες ἐπαισάμην· Μῶν ἔλαθέ σε τοῦτο;

Desipis: Nudius-tertius lusimus: An id excidit Tibi?

Κ. Ἀλλ' αὐτῇ ἡμέρᾳ οὕτως ἠγριαίνοντο ἄνεμοί τε, καὶ ὄμβροι, ὡς οὐχ ἡδύ μοι ἦν ἔξω τῶν δωματίων προκύπτειν.

Verùm illo die sic venti sæviebant, & imbres, ut mihi non liberet prospectare domo.

Δ. Μῶν ὁ διδάσκαλος ἐδυνήθη τι συμβησόμενον προγνῶναι;

An magister potuit præscire, quid eventurum esset?

Κ. Ἀληθῶς, ὑμῶν ἀφεθέντων, αἰθρία πολλή τις ἐγένετο.

Certè, cùm dimiteremur sudum erat.

Παιδολογίαι	Pueril. Confabulat.
Δ. Ἀλλὰ μετ᾽ ὀλίγον ἡμῶν τοῦ διδασκαλείου ἐξελθόντων, ὦ πρὸς τῶν θεῶν, πόσος δὲ χειμὼν αἰφνίδιον ἠγείρετο.	At paulo postquam sumus ludum egressi, (Deum immortalē) quanta tempestas subitò coorta est.
Κ. Ἐπειδὴ παίζειν ἐπιθυμεῖς, τί, δέομαι, φίλον ἐστὶ διαπράττειν;	Cum ludendi tàm sis cupidus, quid, quæso, tibi libet actitare?
Δ. Ὅ, τι ἀρτίως ἧττον ἐξῆν.	Quod nuper minùs licuit
Κ. Τί τοῦτο λοιπόν;	Quid istud tandem ?
Δ. Κατὰ πεδίον δραμεῖν, ἐπὶ λειμῶνος σκιρτῆσαι, καὶ μεγάλων τῶν βοῶν κενὸν τὸν οὐρανὸν ἐμπλῆσαι.	In campis currere, in prato exultare, magnis clamoribus vacuum implere cœlum.
Κ. Ὦ φίλοι θεοί! ὡς ἡδύ ἐστιν.	Dii boni ! Quanta est ea voluptas.
Δ. Ἀγνοεῖς; Ἐγὼ γὰρ ὑφ᾽ ἡδονῆς ταύτης οὐδὲ τὸ μέλι οὐδ᾽ ἢ τὸ σάκχαρον φάγοιμ᾽ ἄν.	Non scis? Ego præ hâc voluptate nè mel quidèm esitare velim, aut saccharum.
Κ. Ἐγὼ δὲ μέμνημαι τοὺς παιδαγωγοὺς ἡμᾶς τῶν ἄλλων γυμνασίων ἀναμιμνήσκοντας.	Ego magistros nostros alia quædam exercitia memorare commemini.
Δ. Οὐ μὴν δύναται τὰ κρείττω, ὥς γέ μοι δοκεῖν, εὑρεθῆναι.	Non possunt meliora reperiri meo quidèm judicio.
Κ. Τί σοι δοκεῖ ἡ σφαιρομαχία;	Quid tibi videtur pila palmaris?
Δ. Οὔποτε περὶ τοῦτο τῆς παιδιᾶς γένος ἀσχολούμενος, ἔπειτα καὶ ὑστερίζω τῆς ἀκμῆς τοῦ ἐμαυτοῦ, μηδὲ τῆς τέχνης ἔμπειρος ὤν.	Nunquam exercui me isto genere ludendi ; deinde nec vires suppetunt, nec artem calleo.
Κ. Τί; Ἁλιευτική;	Quid? Piscatio placet?
Δ. Ποτέρα; ἡ ἀγκιστρευτική, ἢ δικτυωτή;	Vtra? Hamatilis, an reticularia?

K. Ἀμφοτέρα.

Δ. Οὐδετέρα μὲν δὴ ἥδομαι.

K. Τί δαί;

Δ. Ἡ μὲν ἀργοὺς, ἡ δὲ τοὺς ὑγροὺς ποιεῖ.

K. Τί; μῶν ἡ παλαίστρα σε ψυχαγωγεῖ;

Δ. Οὐ δῆτα.

K. Διὰ τί;

Δ. Δέδια τὸ πτῶμα ἢ τὴν κλάσιν.

K. Οὐκοῦν θυμός σοι καθιππεύειν;

Δ. Μηδέ ποτ' ἐπιβέβηκα τοῦ ἵππου.

K. Οὐχὶ τὸ θηρεύειν;

Δ. Οὐ πάρεισιν αἱ ἄρκυες, τά τε προβόλια καὶ κύνες.

K. Οὐχὶ νεῖν;

Δ. Τέχνη μὲν ἀλυσιτελής, καὶ κινδυνώδης γε οὖσα, καὶ ἡμῖν ἀσυγχώρητος.

K. Οὐκοῦν τοξεύειν; καὶ ἀκοντίζειν;

Δ. Νεωστὶ κατέαξα τὸ τόξον.

K. Ἐπισκευάζῃς.

Δ. Οὐκ ἔστι μοι τὸ νεῦρον.

K. Ἀγοράζῃς.

Δ. Ποῦ;

K. Τοξοποιῶν παρά.

Utraque.

Neutrâ herclè delector.

Quam ob cauſam?

Altera ſegnes, altera reddit uvidos.

Quid? Num te lucta delectat?

Minimè.

Cur non.

Metuo caſum, fracturámve.

Non tibi libet equitare?

Nunquàm aſcendi equum.

Non venari?

Deſunt caſſes, venabula canes.

Non natare?

Ars eſt inutilis, & periculoſa, & nobis inconceſſa.

Non jaculari?

Nuper fregi arcum.

Reparares.

Non habeo nervum.

Emeres.

Ubi?

De arcuariis.

Δ. Εἰ δὴ εὐπορῶν ἀργυρίου, τάς τε βίβλους, ὧν μοι δεήσει, ἀγοράσαιμ' ἄν.

Si pecunia suppeteret, emerem libros, quibus opus mihi erit.

Κ. Τὰ περὶ μουσικὴν μεμάθηκας;

Didicisti musicam?

Δ. Μήποθ' ἑκὼν τὸν νοῦν προσέσχον.

Haud unquam volui applicare animum.

Κ. Καὶ δὴ καὶ θαῦμα ὅταν γε μὴν ἐλευθέριόν τι, καὶ εὖ μάλ' ἥδιστον ἂν γίνηται.

Mirum, quum & liberale sit, & perquam jucundum.

Δ. Πιστεύω· ἀλλ' ἐγὼ μὲν ἐκ πρώτης ἡλικίας πάντως ἰδιώτης ἤμην μουσικῆς γνώσεως.

Credo. Sed ego à pueritiâ semper abhorrui a canendo.

Κ. Ἐπειδὰν ἐλευθέριος ἡ ἄσκησις οὐδέν σε εὐφραίνηται ὥστε θαυμάζειν, εἴ τις ἄν σοι ξυμπαίζων βούλοιτο.

Cum nulla te liberalis exercitatio delectet, demiror, siquis tecum ludere sustineat.

Δ. Ὦ μάταιε, οἴει δὲ σὺ πάντας οὕτω σκυθρωποὺς ὄντας ὡς εἶ σύ; Καὶ δῆτ' εἰ οἷός τ' ὤν, βουλοίμην ἄν.

O insane, credis vniversos tam tetricos esse, quam tu es? Equidem si possem, vellem.

Κ. Λῆγε λαλῶν, ὁ διδάσκαλος πάρεστι, νῦν οὖν ἂν ἡμᾶς λαβὼν συνομιλοῦντας, ἔλθῃ πυνθανόμενος, τί πρὸς αὐτὸν ἂν εἴπωμεν;

Tace, magister adest, si nos jam confabulantes deprehendat, & percontetur, quid respondeamus?

Δ. Ἐγὼ δὲ ῥᾳδίως εὑρών τι πρὸς αὐτὸν εἴποιμ' ἄν.

Ego reperiam facilè, quod respondeam.

Διαλ. κ'	COLL. 20.
Ἀιγίδιος ὁ πατὴρ, Φρεδέρικος, υἱός.	*Ægidius, Pater. Fredericus Filius.*
Α. Χάρε ταῦτα τὰ γράμματα λαβών.	Cape tabellas has.
Φ. Τί δεῖ σοι γραμμάτων;	Quid opus est tabellis ?
Α. Κόμιζε πρὸς τὸν διδάσκαλόν σου.	Defer ad magistrum Tuum.
Φ. Ποῦ εὑρήσω αὐτόν;	Vbi inveniam eum ?
Α. Ἐν οἴκῳ αὐτοῦ.	Domi suæ.
Φ. Τί εἰ οὐκ οἴκοι ἐστίν;	Quid si non sit domi ?
Α. Ἐπίδος αὐτῷ ἐπὶ διδασκαλείῳ.	Trade illi in ludo literario.
Φ. Οὐδὲν φράσω;	Nihil dicam ?
Α. Ὡς ἂν τοῦτο ποιῇ ὅ, τι τάδε τὰ γράμματα διαφθέγγεται.	Vt id faciat, quod istæ loquuntur literæ.
Φ. Κελεύεις με ταχέως πάλιν ἐλθεῖν, ἐπεὶ τὸ ἀπέδωκα;	Jubes me statim recurrere, postquam reddidi.
Α. Ἢν οὕτως ἔοικε σου παιδαγωγῷ.	Si præceptori tuo sic visum fuerit.
Φ. Τί μήτ' ἐπινεύων, μήτ' ἀνανεύων;	Quid si neq; annuat, neq; abnuat?
Α. Ὁπότερον οὖν ποιήσει, μὴ δείσῃς.	Alterutrum faciet, ne metue.

ΔΙΑΛ. κα΄.	COLI. 21.
Γίλβερτος, καὶ Οὔβερτος. Συμμαθηταί.	*Gilbertus Hubertus. Condiscipuli.*
Γ. Ὦ οὗτος, ὦ οὗτος, Οὔβερτε τῶν ἑταίρων κράτιστε.	Heus, heus, Huberte, Sodalium optime.
Ο. Τίς με καλεῖ;	Quis me vocat ?
Γ. Ἔγωγε. Ὡς εὖ παρέστης.	Ego. Peropportunè te mihi offers.
Ο. Τουτὶ τί ἦν τὸ πρᾶγμα; εἰπὲ ταχέως.	Quid negotii ? dic citò.
Γ. Οὗτος σὺ ποῖ θεῖς;	Quo properas ?
Ο. Ἐπ' οἰνοπώλιον.	Ad Oenopolium.
Γ. Τί ποιήσων ἐκεῖ;	Quid ibi facturus ?
Ο. Προσκαλῶ τὸν διδάσκαλον οἴκαδε.	Accerso præceptorem domum.
Γ. Ἔστιν ἐν οἰνοπωλίῳ;	Est in Oenopolio ?
Ο. Πιστεύομεν' ἐκεῖ.	Credimus ibi esse.
Γ. Μεθ' οὗ ἀπῆλθεν ἐκεῖ;	Qui cum abivit illic ?
Ο. Οὐκ οἶδα. Λῆρεῖς.	Nihil scio. Nugæ sunt.
Γ. Ναί, σπουδαῖόν τι δῆτα παρὰ σοῦ ἐπιποθῶ.	Imo abs Te seriam operam expeto.
Ο. Οὐκ ἀρνοίμην ἂν εὐκαιρῶν τοῦτο ποιεῖν. Ἀλλὰ μὴ νῦν ὑπῆρξέ μοι σχολή.	Non abnuam, si vacet, sed non vacat.
Γ. Οὐκ ἔσται μακρόν τι, ἀλλ' ἄγε, μηδ' ἀπέλθῃς μηδαμοῦ.	Non erit longum, quæso, nè quò abeas.
Ο. Ἤν τι βούλει γε σύ, λέγε συντόμως.	Si quid vis, dic verbo.
Γ. Ὡς τύπον τῶν γραμματίων τύχοις ἂν ἐμοὶ ἑρμηνευτής.	Ut mihi has tabellas interpreteris.

Ο. Φέρε δὴ ταῦτα ταχέως ἀναγνῶναι.	Da, ut percurram citò.
Γ. Λαβέ.	Accipe.
Ο. Ταῦτα ἐσφραγισμένα.	Hæ ſunt ſignatæ.
Γ. Οἶδ', ἀποσφράγισον.	Scio, reſigna.
Ο. Κελεύεις με τ' ἀλλότρια γράμματα ἀποσφραγίζειν;	Tu me jubes alienas literas reſignare ?
Ι. Οὐκ ἔστιν ἀλλότρια πατήρ μου ἔγραψε.	Non ſunt alienæ , pater meus ſcripſit.
Ο. Τί ποτε οὖν ταῦτα ;	Quid tum poſtea ?
Γ. Καὶ πρὸς τὸν διδάσκαλον κομίζειν ἐκέλευσεν.	Et ad magiſtrum juſſit perferre.
Ο. Ἀκούω.	Audio.
Γ. Νῦν κακῶς δέδια , μὴ κατηγορῇ τάδε τὰ γράμματα.	Nunc ego mihi malè metuo, nè me criminentur hæ literæ.
Ο. Τί κακὸν ἐποίησας ;	Quid feciſti ?
Γ. Οὐδὲν ὅ, τ' ἐπίσταμαι.	Nihil, quod ſcio.
Ο. Διὰ τί οὖν λέγεις σε καταδεῖσαι , ὡς ἂν μή σε διαβάλληται ;	Cur ergo timere te dicis, nè te criminentur.
Γ. Ὅτε μου πατὴρ ἔφη συστατικὰ εἶναι , ἐν οἷς γε μὴν ὑποπτεύω τὴν ἀπάτην εἶναι τὴν ὑπολαμβάνουσαν.	Quoniàm pater dixit eſſe commendatitias : ubi ſuſpicor ſubeſſe fraudem.
Ο. Εἰκὸς δὲ λέγεις.	Veriſimile dicis.
Γ. Εἰσόρα τὰ γράμματα ταχέως καὶ ἐκ τούτων ἅπαν τὸ πρᾶγμα μαθησόμεθα.	Inſpice literas citò , ex illis nos rem omnem intelligemus.
Ο. Ἄκουσον.	Auſculta.

Ἕρμανος ὁ Κεράτινος Εὐάλδῳ Γάλλῳ χαίρειν.	*Hermanus Ceratinus Evaldo Gallo ſalutem dicit.*

Ὁ δὲ παραδίδωσί σοι ταύτην τὴν ἐπιστολὴν, ἐπειδὴ υἱὸς ἄν, ἐμοὶ φίλτατος, τοῦτον, δέομαι, ἵνα μὴ μισῶ τῆς φαυλότητος, ἐπανορθῶσαι σπούδαζε· Τοῖς μὲν λόγοις μηδὲν ὠφελεῖσθαι, ἤτοι ἐπιτιμήσει, ἤτοι καὶ ταῖς ἀπειλαῖς τῷ ἔργῳ πεῖραν ἔλαβον. Ἐφ᾽ ᾧ πολλὰ ἱκετεύω ταῖς ῥάβδοις διαπράττειν· τὰ ὀστᾶ μή τι ἂν βλάψῃς, φύλαττε. Ῥαδίως ἂν ἐάσω τὸ δέρμα τε, καὶ τὴν σάρκα μαστίζεσθαι.

Qui tibi has Tabellas tradit, charissimus mihi est, quia filius, hunc, quæso, ne propter improbitatem odisse incipiam, emendare stude, verbis nihil proficitur, & increpatione, & jurgio expertus sum. Quarè te deprecor, ut virgis rem peragas, ossa ne quid lœdas, caveto, pellem, & carnem facilè patior, ut diverberes.

Ἔρρωσο.

Valeto.

Γ. Τοῦτ᾽ ἔκρινον μὰ Δία.
Divinâram herclè.

Ο. Τὰ τοῦ Βελλεροφόντου γράμματα.
Bellerophontis hæ sunt literæ.

Γ. Οὐκ ἔσται πολυχρόνιον.
Non erunt diu.

Ο. Τί ποιήσεις;
Quid facies ?

Γ. Μεταποιήσω.
Mutabo.

Ο. Οὐκοῦν ὑποζήσει, [ὀσφρανεῖται] τοῦτο ὁ διδάσκαλος;
Non istud subolebit, magister ?

Γ. Μηδαμῶς· οὐκ ἔγνω τοῦ πατρὸς χειρόγραφον.
Minimè. Non novit patris Chirographum.

Ο. Πῶς δὲ μεταβαλεῖς;
Quomodo mutabis autē ?

Γ. Θέλεις ἀκούειν;
Vis audire ?

Ο. Εἰ πάντα ταῦτα συντόμως φράσεις.
Si brevitèr hæc omnia dixeris.

Ἕρμανος ὁ Κεράτινος Εὐάλδῳ, Γάλλῳ χαίρειν.

Hermanus, Ceratinus, Evaldo, Gallo. S. D.

Ὁ δὲ παραδίδωσί σοι ταύτην τὴν ἐπιστολὴν, ἐπειδὴ υἱὸς ὢν, ἐμοὶ φίλτατος· Καὶ, δέομαι αὐτὸν, μὴ τὴν τῶν ἄλλων ἐπινοίας ἤδη μιμισήκης, εἰ παμάρτήσῃ, τῷ λόγῳ μόνῳ ἐπανορθῶσαι σπούδαζε· ὡς πολλ' ἐπιτιμήσῃ, ἢ καὶ ταῖς ἀπειλαῖς ὠφελεῖσθαι αὐτοῦ τὴν πεῖραν ἔλαβον· Ἐφ' ᾧ δέομαί σου οὐκ ἂν τῇ ῥάβδῳ διαπράττειν· Ἐγὼ δὲ τοσούτῳ δέω βούλεσθαι τὰ ὀστᾶ βλάπτεσθαι, ἵνα μὴ ῥαδίως ἐάσω τὸ δέρμα αὐτοῦ, καὶ τὴν σάρκα μαστιγοῦσθαι.

Ἔρρωσο.

Qui tibi has tradit literas, charissimus mihi est, quia filius, hunc, quæso, ne propter aliorum fraudes odisse incipias, siquid peccabit, emendare stude verbis: Increpatione, & jurgio proficitur. Ego expertus sum. Quare deprecor te, ut nè virgis rem peragas. Ossa, tantum abest, ut nè facilè quidèm patiar pellem illius, aut carnem diverberari.

Valeto.

O. Ἔντεχνος, νὴ τοὺς θεοὺς, μεταποίησις.
Artificiosa, ita me dii ament, mutatio.

Γ. Ἀλλὰ φρόντισον, ὡς ἂν μάθοι ὁπότεροσοῦν αὐτῶν τὴν ἀπάτην τὴν σήν.
Sed cave, nè rescifcat utervis eorum imposturam tuam.

O. Ἐμοὶ μελήσει ταῦτα.
Ista mihi curæ erunt.

Γ. Ὡς λίαν ἐπιπολύ με κατεῖχες ἐπειγόμενον.
Nimis diu detinuisti festinantem.

O. Τόσῳ νῦν θᾶττον τρέχε.
Tanto nunc ocyùs curre.

ΔΙΑΛ. κβ. — COLL. 22.

Ἰώδοκος, παῖς. — *Jodocus, Puer.*

Λυδία, παιδίσκη. — *Lydia, Puella.*

I. Χαῖρε, καλλίστη κόρη.
Salve, puella venustissima.

Λ. Νὴ καὶ σύγε Κάλλιστε νεανίσκε.
Et Tu formosissime adolescens.

I. Βούλει νῦν μοι εἰπεῖν ἅττ' ἄν σ' ἔρωμαι;
Vis mihi dicere, quod te interrogem?

Λ. Σὺ δ' ἦν γ' ἐρωτᾷς εἰκότα.	Si prudentèr interroges.
Ι. Οὐκοῦν ὁ διδάσκαλος ἐν οἰκίᾳ ὑμετέρᾳ;	Est ludimagister in vestrâ domo?
Λ. Ναί· Ἔνδον γε παρὰ τὴν ἑστίαν καθήμενος.	Est. Intùs sedet apud focum.
Ι. Τί πράττει;	Quid agit?
Λ. Τί πράττων, πίνει.	Quid agat, potat.
Ι. Τίς παρ' αὐτῷ;	Quis adest illi?
Λ. Οὐδεὶς ὁ ξένος.	Nemo alienus.
Ι. Οὐχ' ἔξεστί μοι πρὸς αὐτὸν προσιέναι;	An mihi non licet eum adire?
Λ. Οὐκ οἶδ' ἀληθῶς.	Nescio profectò.
Ι. Προσάγγειλον αὐτῷ, δέομαι, ὡς ἐγγὺς εἰμ' ἤδη τῶν θυρῶν παρεστώς.	Obsecro te, ut annuncies illi, quòd hìc adstem præ foribus.
Λ. Τίς ὢν σὺ, φράσω;	Quem te dicam esse?
Ι. Ἰώδοκος ὁ Γάλλος.	Jodocum Gallum.
Λ. Ποιήσω· Ἀλλ' εἴσιθ' εἴσω, καὶ εἰς μικρὸν μέν', ἕως ἂν ἔρχωμαι αὐτῷ.	Faciam. Ingredere, opperitor hìc paululum, dum ad eum adeo.
Ι. Τρέχε, καὶ ὅσον τάχιστα ἀνάτρεχε.	Curre, & recurre quàm primum.

ΔΙΑΛ. κγ'. — COLL. 23.

Μιχαὴλ, παιδαγωγός. Νικάσιος, παιδάριον.	*Michael, Præceptor, Nicasius, Puer.*
Μ. Ἐμὲ ζητεῖς, ὦ Νικάσιε;	Men' quæris, Nicasi?
Ν. Καὶ μάλ', ὦ διδάσκαλ' αἰδέσιμε.	Etiam venerande præceptor.
Μ. Τί φέρεις.	Quid affers?

N. Οὐδέν γε μὴν φέρων.	Equidèm nihil affero.
M. Τί οὖν φής;	Quid ais igitur?
N. Περιμένει δέ σε καὶ νεανίσκος τις ἐπὶ τῆς οἰκίας, εἴ τι μὴ λυπεῖ, εὐχόμενός σοι ἐντυχεῖν.	Adolescens quidam expectat domi, si non est molestum, is te cupit convenire.
M. Οὐκοῦν οἷός τ' εἶ σὺ προσειπεῖν, τί καὶ βούλεται;	Non tu mihi potest expedire, quid nos velit?
N. Μηδαμῶς· Ἔχει τι ὑπὸ τῷ ἱματίῳ κρυπτόμενον ὅ, τι προσεκόμισέ σοι.	Minime: habet quid sub veste conditum, quod affert tibi.
M. Πρότρεχε τοίνυν, καὶ εἰπέ με τὴν ταχίστην παρελευσόμενον.	Præcurre, & dic me confestìm affore.
N. Βαδίζω.	Abeo.

ΔΙΑΛ. κδ'. — COLL. 24.

Ὀρφεὺς, Φίλιππος. Συμπόται· Πλακίδη· Οἰνοπῶλις.	*Orpheus, Philippus, Compotatores, Placida, Vinaria.*
Ο. Κάθηται ἐνθάδε μετρίως ἡμῖν, ὦ ἄνδρες, ἀλλὰ μὴν δὴ λογισώμεθα;	Sessum est hìc satis, Viri, quin mox ratiunculam subducamus?
Φ. Ἤδη νῦν; ἀρτίως ἢν οὕτω θέλῃς· Μηδὲν ὑμᾶς ἰσχέτω· [οὐδὲν κωλύει] Νῦν σε καλεῖ τὰ κατεπείγοντά σου.	Jam nunc, modò si ita vis, non tibi sumus in mora. Te tua negotia vocant & urgent.
O. Ὀρθῶς συμβάλλετε.	Rectè autumatis.
Φ. Δεῦρο, δεῦρ' ὦ γύναι· Πόσου ἐπίομεν;	Ades, mulier, quanti bibimus?
Π. Ὑμεῖς δὲ αὐτοὶ εἰδότες, πόσα ἑκτημόρια ἐπίετε, καὶ τὸ τίμημα τοῦ οἴνου ἐγνώκατε.	Videtis ipsi, quot sextarios biberitis, & pretium vini scitis.

Νῦν τοὺς συμπότας ἀριθμῶμεν.

Nunc potatorum numerūm consideremus.

Ο. Σὺ λαβέ· Σὸν ἔργον ἂν εἴη· Μηδεὶς ἀπῆλθε, πόσοι μὲν τὴν ἀρχὴν εἰσελυλύθαμεν, τόσοι δ' ἐνταῦθα παρόντες ἐσμέν.

Tu facito. Tuum istud sit officii. Nemo decessit quot intravimus initio, totidem hìc sumus præsentes.

Π. Πέντε μὲν εἰσὶν ὧδε κεφαλαί, ἑκτημόρεια δὲ ἑπτά· Ἢν καταβάλλωσιν οἱ μὲν ἕκαστος εἰς κοτύλας τρεῖς, συμβήσεται ὑμῖν κοτύλη μία, ἣν μὲν προσηκόντως ὑμῖν ἐπιμετρήσω.

Capita hìc quinq; , Sextarii Septem. Si solvant singuli Heminas ternas, accedet nobis cotyla una: Hanc ego vobis convenientèr admetiar.

Φ. Προσθέτω ἤδ' ὄξις σοῦ, καὶ ποίησον, ὅπως ἑκτημόρειον ἂν γίνηται.

Accedat tuū acetabulum, & fac, uti sextarius fiat.

Π. Οὐκ ἀναίνομαι· Ὡς ἂν αὖθις ἐπισκέψεσθ' ἡμᾶς.

Non recuso, uti nos denuò revisetis alias.

Φ. Οὕτω ποιήσομεν.

Ita faciemus.

Π. Ὦ ξυσσίτων χαριέστατοι, φαιδρῶς ὧδε ζῆτε, καὶ χαίρετε. Ἀποκαλοῦμαι δή.

Contubernales festivissimi, vos hìc vivite hilares, & valete; Ego avocor.

Φ. Ἐπίσχες αὐτοῦ τοῦ δρόμου· Ἕως ἅπαξ ἔτι πέπωκας.

Subsiste, donec adhuc semel bibas.

Π. Πλεονάκις μέντοι ἔπιον, ἢ καθ' ἅπαξ, μηδὲ μία ἡ ἄμυστις ἐργάσεταί με φαιδρότερον, διὰ τοῦτο χαίρετε φίλτατοι τῶν συνομίλων.

Equidèm sæpius bibi, quàm semel, nec ille nunc me unicus haustus faciet lætiorem, proinde vos valete, charissima mihi capita.

Φ. Νὴ καὶ σύγε ἡδίστη.

Tu quoque congerro suavissima.

Διαλ. κε'. | COLL. 25.

Ῥίχαρδος, μαθητής. | *Richardus, Discipulus.*
Στράβων ὁ καθηγητής. | *Strabo, Præceptor*

Ρ. Χαῖρε, διδάσκαλε. | Ave, Præceptor.

Σ. Καὶ σύ γε. | Et Tu.

Ρ. Ταῦτ' ἰχθύδια ὁ πατήρ σοι ἔπεμψε. | Pisciculos hosce tibi misit pater.

Σ. Τοὺς ἰχθύας· Ἀληθῶς τὸ γὰρ καινόν. | Pisces ? Sanè hoc novum.

Ρ. Μικρὸν καὶ εὐτελὲς τὸ δῶρον τοῦτο. | Exiguum est munusculum.

Σ. Ἀλλὰ τιμῶ γε αὐτὸ τῶν πάνυ πολυτελῶν. | At mihi maximi muneris instar.

Ρ. Ἀξιοῖ ὁ πατὴρ [τοῦτο μὴ φαῦλον νομίζειν] στέργειν. | Rogat Pater, ut boni consulas.

Σ. Οὕτω χαρίεν τι ἀναγγελεῖς, ὡς οὐδὲν μοι μάλιστα ἐν τῷ παρόντι δύναιτ' ἂν χαριέστερον γίνεσθαι· Καὶ δὴ καὶ ἑσπέρας γενομένης, ἢν ὁ θεὸς θέλῃ, συνδείπνους δύο προσδοκῶντες ἐκ μὲν τούτων ἰχθυδίων αὐτοὺς εὐφρανοῦμεν. | Sic gratum esse renunciabis, ut gratius esse nihil possit hoc præsertìm tempore. Siquidèm in vesperâ (Deo volente) duos convivas hìc expectamus, eos his pisciculis exhilarabimus.

Ρ. Ἀναγγελῶ. | Dicam.

Σ. Στῆθ' ἤδη πρὸς ὀλίγον ἕως ἂν κελεύω τό δε τὸ σπυρίδιον ἐκκενοῦσθαι. | Resiste paulispèr, dum tibi sportulam hanc evacuari jubeo.

Ρ. Ἀρέσκει· Μενῶ. | Placet. resistam.

Σ. Δέχου τὸ σπυρίδιον, ὦ τέκνον, καὶ συγχαίρησόν σου πατρὶ παρ' ἐμοῦ. | Recipe sportulam, mi fili, & age gratias patri tuo nomine meo.

Ρ. Οὐδὲν παραλείψω.	Non prætermittam.
Σ. Ἐρώτησον ἔτι παρ' ἐμοῦ, ὡς εἰς ὥραν ἕκτην πρὸς ἐμ' ἐλθεῖν ἂν ἀξιώσειε, τι καὶ αὐτῶν, ὧν ἐπέστειλεν, ἀπολαυσόμενος.	Roga insuper meis verbis, ut ad horam sextam ad me venire dignetur, fruiturus iisdem, quos misit.
Ρ. Οὐκ ἀνάγκη δὲ νῷν εἰς αὐτόν τι δαπανῆσαι.	Non est necesse te facere ullos sumptus propter eum.
Σ. Τὸ ταττόμενον ποίει.	Fac, quod jussus.
Ρ. Ἐπειδὰν οὕτω θέλῃς, ἀπεργάσομαι.	Quando ita vis, faciam.
Σ. Ἔρρωσο εὐδαιμονέστατα.	Vale felicissimè.

ΔΙΑΛ. κς'.	COLL. 26.
Τίτος, ὁ παῖς.	*Titus, Puer.*
Βίτος ὁ δεσπότης.	*Vitus, Herus.*
Τ. Ἡ μὲν δέσποινα κελεύει, ὡς ἄν τις πεινήσας κατακλίνηται.	Jubet quidem hera, ut accumbat, siquis esurit.
Β. Ἠυτρεπισμένα δὲ πάντα;	Sunt parata omnia?
Τ. Ἐκ πολλοῦ γε χρόνου.	Jamdudum.
Β. Κατακλινόμεθα· φέρε δὲ σὺ τὰ σιτία μεταξύ.	Nos accumbimus, Tu cibos affer interea.
Τ. Τί βούλει, ὡς πρῶτον παραθῶ;	Quid vis primum?
Β. Τὴν πέρναν μετὰ τοῦ βοείου ἅλατι ἠρτυμένου.	Petasonem cum carne salsâ bubulâ.
Τ. Εἶτα τί;	Quid deinde?
Β. Δύο τῶν ἀκαληφῶν δεσμά.	Urticæ fasciculos duos.

T. Κάκιστ' ἀπόλοι' ἅμα μετὰ τούτῳ τῷ ζητήματι.	Dii te perdant, cum iſtâ quæſtione.
B. Ἐς αὐτίκα μάλα πρὸς ὀργήν;	Statim ad iram?
T. Διὰ τί οὐκ αὐτὴν ἐρωτᾷς τὴν τροφὴν πέψασαν;	Quin eam interroges, quæ cibos coxit?
B. Ἅπαξ ἐρωτήσας, μετὰ ταῦτα παῦε ἐρωτᾶν.	Rogâſti ſemel, poſthac rogare deſine.
T. Μνήσομαι.	Miminero.

ΔΙΑΛ. κζ. | COLL. 27.

Ἀντώνιος, πατήρ.	*Antonius, Pater.*
Βέατος, υἱός.	*Beatus, Filius.*
A. Εὐλογεῖτε τὴν τράπεζαν ἡμῖν, παῖδες, τί, ἑστήκατε ἀργοί;	Conſecrate nobis menſã, pueri, ubi hæretis?
B. Ἀδελφὸς οὐκ ἔστιν οἴκοι, ὦ πάτερ.	Frater non eſt domi, Pater.
A. Ποῦ τοίνυν ἐστί;	Vbi eſt ergo?
B. Μήπω μετὰ ζύθου ἐπανῆλθεν.	Nec dum rediit cum cerviſiâ.
A. Ἐν τούτῳ δὲ εὐλόγησον σὺ τὰ σιτία.	Tu conſecra cibos interea.
B. Οὐ μὴν εὐλογίαν διὰ μνήμης ἔχω.	Nondum ſcio conſecrationem memoritèr.
A. Ὅτ' ἂν ποτε μαθήσῃ;	Quando diſces tandem?
B. Ὡς εἶχον ταχέως.	Vt primùm potero.
A. Σπούδασον εἴσω τριημερίας μαθεῖν.	Cura, ut ſcias intra Triduum.
B. Κἀγὼ καθ' ὅσον ἂν δυνῶν σπουδάσω.	Equidèm dabo ſummam operam.

ΔΙΑΛ. κη'.
Χειστιανὸς ὁ δεσπότης,
Διονύσιος, παῖς.

Χ. Τίς αὐτὴν τὴν τράπεζαν ἔστρωσεν;
Δ. Ἔγωγε, κύριε.
Χ. Φέρε δέ μοι ταχέως τὰς κλίμακας;
Δ. Σὺ δὲ παραπαίεις. ὦ δέσποτα, καίτοι τί δεῖ σοι κλιμάκων, ὅτι δὴ τί οὐκ ἔτι τὸ φαγεῖν μᾶλλον, ἢ τὸ πιεῖν αἰτεῖς;
Χ. Ὡς ἐνετειλάμην σοι, ποίει.
Δ. Παῦε φλυαρῶν, καὶ σπουδάσας εἰπὲ αὐτὸ τὸ πρᾶγμα.
Χ. Ἠβουλήθην ἂν ἰδεῖν, τί ἐκλιπὲς ἐνθάδε.
Δ. Ἀγνοῶ.
Χ. Ὅλην τὴν τράπεζαν διόρα.
Δ. Δοκῶ μοι μηδὲν τῶν δεόντων παραλιπεῖν.
Χ. Ποιήσω, ὡς ὁρᾷς ὃ, θ' ἧττον ὁρᾷς.
Δ. Ποίει δὴ ἀγαθὲ, ἀλλ' ἄνευ τῆς ὕβρεως.
Χ. Φράσον, οἵῳ δὴ τρόπῳ τὴν τράπεζαν ἔτυχες κατασκευάσαι;
Δ. Τὰ πρῶτα μὲν τὴν ὀθόνην ἐπιστρώννυμι.
Χ. Τὴν ὀθόνην ὁρῶ.

COLL. 28.
Christianus, Herus.
Dionysius, Puer.

Quis hanc mensam adornavit?
Ego, Domine.
At adfer citò scalas.
Deliras, here, quid opus scalis? Quin Tu cibum petis, aut potum?
Fac, quod impero.
Mitte nugari, quæso, & dic rem ipsam.
Scire volo, quid hic desit.
Nescio.
Perspice totam mensam.
Nihil videor pretermisisse.
Efficiam, ut videas, quod vides minùs.
Fac amabo, sed citra contumeliam.
Dic, quo ordine mensam instruas?
Primum insterno mappam.
Mappam video.

Δ. Εἶτα δὲ διατίθημι τοὺς πίνακάς τε, καὶ σφαίρας.
Dispono deinde quadras, vel orbes.

Χ. Πᾶς τις δήπου τὴν αὐτοῦ σφαῖραν ἔχει.
Orbem quisq; suum habet scilicet.

Δ. Μετὰ ταῦτα τὸν κύκλον ἅμα τε τῷ ἁλοδοχείῳ ἐπιτίθημι.
Deinde impono circulum cum salino.

Χ. Οὐκ αἰτιῶμαι τῆς διατάξεως τρόπον.
Non refuto ordinis modum.

Δ. Ἔπειτα δὲ προστίθημι συγκόμιστόν τε, καὶ αὐτόπυρον ἄρτον· περὶ πυρίνου γὰρ ἰδίᾳ προσέταξας.
Hinc panem cibarium appono: nam de pane triticeo seorsum dedisti mandatum.

Χ. Λέγ' ἀνύσας.
Prosequere.

Δ. Ἔπειτα ἐκκλύω τὰ ποτήρια, καὶ κατατίθημι τὰ κενὰ, ὥσπερ διέταξας.
Postea proluo pocula, & depono vacua, sicut jussisti.

Χ. Τούτου μέμνησαι καλῶς.
Istud meministi rectè.

Δ. Τὸ λοιπὸν ὑμῖν κατακλιθεῖσι τὸ σιτίον παρατίθεται, καὶ μὴν πληροῦται τὰ ποτήρια· Ὅστις γὰρ ὑμῶν τὴν αὐτοῦ ἕδραν διατίθησιν.
Postremò quando accubueritis, affertur cibus, implentur pocula, nam quisque vestrûm sellam sibi disponit.

Χ. Οὐδὲν αὐτόθι τούτων ὁρᾷς ἐπιλεῖπον, ὧν ἀπηρίθμησας.
Nihil hìc vides deesse horum, quæ recensuisti?

Δ. Ἔασόν με πάλιν ἀπαριθμῆσαι.
Sine ut percenseam denuò.

Χ. Ἴθι, μή μοι γ' ἀριθμήσῃς· Παρατίθει δεῦρο τὸν πίνακα, καὶ ἕτερον ἁλοδοχεῖον ἔτι.
Abi cùm tuâ censurâ. Affer quadram, & alterum salinum insuper.

Δ. Μῶν ἠδυνάμην στοχάσασθαι, πόσοι ἤμελλον ἔσεσθαι συμπόται;
An ego divinare poteram, quot essent futuri convivæ.

Χ. Ναὶ ἕστηκας ἀργὸς ὧδε, γαστρίμαργε.
Etiam hìc stas otiosus, ganeo.

ΔΙΑΛ. κθ'	COLL. 29.
Ἐυεράρδος, παῖς, Φλάκκος, δεσπότης.	*Everardus, Puer. Flaccus, Herus.*
Φ. Ἀπόκλυε τὸν ἀμφορέα τὸν ἡμιμέδιμνον.	Prolue amphoram illam semimodialem.
Ε. Τοῦτο πέπρακται· τί κελεύεις;	Factum puta. Quid imperas?
Φ. Ὡς τὸ ζῦθον τὸ βέλτιον προσκομίσῃς.	Vt adferas meliorẽ cervisiam.
Ε. Πόθεν κελεύεις με προσφέρειν;	Vnde me jubes afferre?
Φ. Ὅπου πάντων κράτιστός ἐστιν.	Vbi est omnium optima.
Ε. Ἐγὼ μηδαμοῦ ἤκουσα τοῦ καλόν τε, καὶ ἀποδεκτὸν εἶναι.	Ego nusquàm audio probari.
Φ. Οἷος ἐπὶ ῥόδῳ;	Qualis est in rosâ?
Ε. Οὐκ ἔστιν εὔζωρος.	Nòn est sincera.
Φ. Οἷος ἐν ἄστρῳ;	Qualis in stellâ?
Ε. Ἄκρατος μὲν δή, ἀλλὰ καὶ λεπτός.	Sincera quidèm sed tenuis.
Φ. Οἷος ἐν Μαυρουσίῳ;	In Mauro qualis?
Ε. Ἐξηντλημένος.	Exhausta.
Φ. Ἐν κόρυθι οὐδείς;	In galeâ, nulla?
Ε. Οὐδείς.	Nulla.
Φ. Τί ὁ χρυσοκέφαλος προφέρει;	Chrysocephalus quid promit?
Ε. Ὄξος.	Acetum.
Φ. Τί ὁ Βάταβος ἔπεψεν;	Quid coxit Batavus?
Ε. Ὅ, τ' ἔπεψεν, οὐκ ἔτι πεπεμμένον.	Quod coxit, nec dum maturuit.

Φ. Οὐκ ἀπέζεσεν, ἂν εἴποις.	Deferbuit, voluisti dicere.
Ε. Τοῦτ' αὐτὸ γὰρ καὶ βούλομαι.	Istud ipsum?
Φ. Τί ὁ βασιλεὺς πωλεῖ;	Quid vendit rex?
Ε. Τὸ ἐρυθρὸν ὕδωρ.	Aquam rufam.
Φ. Τί ἡ ἀσκοπήρα;	Quid Ascopera?
Ε. Φίλοις μὲν ζῦθον, ἑτέροις δὲ οὖρον.	Amicis cervisiam, aliis lotium.
Φ. Πάντας τοὺς ζυθοκόμους κακῶς ἐξολέσειαν οἱ θεοί.	Dii perdant omnes cervisiarios.
Ε. Ὡς μᾶλλον ἐκσώσειαν, εἰ μὴ βούλεσθε πιεῖν μὲν ὕδατος.	Dii servant potiùs, nisi vultis potare aquam.
Φ. Ὅτι τί δὴ οὐκ ἔτι καλὸν τὸ ζῦθον πέπτουσιν;	Cur etiam non coquunt bonam cervisiam?
Ε. Εἰ οὐδὲν αὐτοῖς ἐνδεῖ, ποιήσωσιν.	Si nihil illis deesset, facerent.
Φ. Τί οὖν ἐνδεῖ;	Quid deest igitur?
Ε. Ὅτε μὲν τ' ἄλφιτον ψιλόν ἐστιν, ὅτε δὲ τὸ ὕδωρ διακόρως παραχέουσι, τί τε ἄλλ' οὐκ ἐῶσιν ἀποζέσαι.	Aliàs polenta est lenis. Aliàs affundunt plus satis aquæ, aliàs non sinunt defervere.
Φ. Σκόπου μὲν ἔτυχες μὰ Δία. Ἴθ', ὅποι ἂν θέλοις, ἀλλὰ φέρε τὸ ἄκρατον.	Rem acu quidèm tetigisti. Vade, quocunque vis, sed affer cynceram.
Ε. Δός μοι τὸ ἀργύριον.	Da mihi pecuniam.
Φ. Δέχου.	Cape.
Ε. Πόσου νῦν οὗτός ἐστιν ὤνιος;	Quanti valet hæc?
Φ. Δύ' ἀσσαρίων, καὶ κοδράντου, ὁπόσα μοι ἤδη γενήσεται, σὺ δὲ λόγισαι.	Duobus assibus, & quadrante, quantũ mihi hinc redibit. Tu supputato.
Ε. Ἅμα βαδίζων λογιοῦμαι, ὅπου οὐ σχολὰς ἔχω.	Inter eundum faciam, ubi vacat.

E

E. Σκέψαι μὲν οὖν, ὡς ἂν τὸ ἀργύρειον ἀκίβδηλον ἀνακομίσῃς.	Vt mihi reportes bonam pecuniam, vide:
Φ. Φροντιῶ μὲν ἀκριβῶς.	Adhibebo curam maximã.
E. Τοῖς τε ὀφθαλμοῖς καὶ βούλομαι ὥστ' ἂν χρῆσθαι. Ἡ γάρ σου ἐπιμέλεια κομιδῇ μὲν οὖν σμικροτάτη οὖσα.	Et oculos volo, ut adhibeas. Nam cura tua perquam exigua est.

ΔΙΑΛ. λ' | COLL. 30.

Γρηγόριος, παῖς.	*Gregorius Puer.*
Ἑρμῆς ὁ δεσπότης.	*Hermes Herus.*
Γ. Ἔστω ὑμῖν σωτήριος οὗτος ὁ ζύθος.	Ceruisia hæc sit vobis salutaris.
E. Ποθεινὸς ἥκεις. πόθεν ἤνεγκες τοῦτον;	Optatus ades. Vnde adfers istam?
Γ. Ἐξ Ἑῤῥίου.	Ab Herrio.
E. Τίς σε προσήγαγεν ἐκεῖ;	Quis te deduxit illuc?
Γ. Ἠκολούθησα τοῖς κανθάροις.	Sectatus sum cantharos.
E. Ἦ πυκνὰ τὴν συνδρομὴν ἔχει;	Ecquam habet cursuram?
Γ. Ἱκανῶς τὴν ἀθρόαν.	Satis frequentem.
E. Ἔγχει ἡμῖν, ἵν' ὅσον ἔχῃ δυνάμεως ἐκπειράζωμεν.	Infunde nobis, ut probemus, quid valeat.
Γ. Πᾶς ἕκαστος ὑμῶν αὐτοῦ τὸ ποτήριον ὀρέγετε.	Porrigite suum quisq; poculum.
E. Ἰδού γ' οὖν ἄδολος, ὡς ὁρῶ. Νῦν γεῦσαι λαβών.	En syncera est, video, nunc proba.
Γ. Ἀληθὲς οὗτος.	Meherculè bona.
E. Πρὸς βίαν πίνετε [γενναίως.] πληροτεψία ἔτι καὶ νῦν ἐστιν.	Bibite strenuè: est plena coctura etiamnum.
Γ. Ὡς ἥδομαι.	Gaudeo.

ΔΙΑΛ. λα'. | COLL. 29.

Λαυρέντιος ὁ δεσπότης.
Ἰώδοκος ὑπηρέτης.

Laurentius Magister.
Jodocus Minister.

Λ. Οὐκ ἀρέσκομαι τούτοις τοῖς ληκυθίοις· Κέλευσον, ὥστε ἂν μεῖζον τὸ ποτήριον ἡμῖν προσκομίζεσθαι· ὦ τᾶν Ἰώδοκε.	Non mihi satisfaciunt hæ ampullæ, jubeto nobis afferri poculum grandius. Heus Jodoce.
Ι. Σύ με κέκληκας; Τί σοι δοκεῖ;	Tu me vocâsti? Quid placet tibi?
Λ. Ἵν' αὐτόσε προσκομίσῃς τὰ ποτήρια· δύο τούτων τῶν κυλίκων ὀλίγῳ εὐρυχωρέστερα.	Ut mihi huc afferas duo pocula paulò capaciora, quam hi cuculli.
Ι. Ἔσται δέ· Ἰδού σοι.	Factum. Hîc sunt.
Λ. Ἄπαγε ταύτης τῆς ἀμελείας.	Apage cum istâ segnitie!
Ι. Τίνος οὖν ἕνεκα λυπῇ;	Cur ringeris?
Λ. Διότι οὕτω καθαρὰ ἡμῖν ἂν παρατιθῇς.	Qui tam purificata nobis proponas.
Ι. Οὐκοῦν ἱκανῶς καθαρά;	Non sunt satis pura?
Λ. Σὺ αὐτὸς εἰσόρα.	Tute inspice.
Ι. Ἀλλ' οὖν μέντοι ἐξελουσάμην.	Equidem prolui tamen.
Λ. Ποῦ;	Vbi?
Ι. Ἐντός, καὶ ἐκτός.	Intus, & foris.
Λ. Βούλει, ἵν' ὡς πιστεύω σοι.	Vis ut credam.
Ι. Βούλομαι μέντοι.	Cupio sanè.
Λ. Ἔκλυε πάλιν.	Ablue denuò.
Ι. Αὐτὴ ἡ ῥυπαρεία οὐκ ἀπεκλύεται τῷ ὕδατι.	Ista sordes ablui non potest aquâ.
Λ. Ἀπόξυε τοίνυν.	Abrade igitur.

I. Ουκ ἀνακόμιζ᾽, εἰ μὴ καθαρώτατα. | Nisi nitidissima noli reportare.

Λ. Τί εἰ διαῤῥήξαιμ᾽ ἂν ἀποξύειν ἀρξάμενος; | Quid si frangam, ubi occepi radere?

I. Τοῦτο μέντοι σὺ φυλάττε. Εἰ μὴ γὰρ ἐκπώματα σῶα σήμερον ἂν γίνηται, τῇ ἐπαύριον οὐχ αἱ πυγαί σου μέντοι ἀπαθεῖς διαμενοῦσι. | Tibi prospice: Nam nisi pocula integra permanserint hodiè, tuæ nates integræ non permanebunt crastinò.

Λ. Δεινὴ, καὶ πικρὰ ἡ ἀπειλή. | Acerba comminatio.

I. Τοῦτο δὲ χρῶ φύλαξαι. | Proindè cave tibi.

ΔΙΑΛ. λβ΄. | COLL. 32.

Μελχίωρ ὑπηρέτης· Νικάσιος ὁ διδάσκαλος. | *Melchior*, *Minister*. *Nicasius*, *Magister*.

M. Τῆς παιδείας ἐπιθυμῶ, ἀλλ᾽ ἄνευ τῆς ἔριδος. | Doceri cupio, sed citra jurgium.

N. Πᾶν ὁτιοῦν τῆς παιδιᾶς οὐκ ὄζον, ἔρις σοί ἐστι. | Quicquid non sapit jocum, Tibi jurgium est.

M. Τούτων μέντοι, ὧν προσέταξας, μέμνημαι ὀρθῶς. | Equidē illa, quæ mihi præcepisti, recte memini.

N. Δηλαδὴ τῶν ἐντεύξεων πέρι. | Nempe dè congressibus.

M. Δηλονότι τοῦτο δ᾽ αὐτό. Οὐχ οὕτως ἀναίσθητος ὢν, ὡς σύ με ποιεῖς. | Nempe istud ipsum: Nec sum tam hebes, quàm tu me facis.

N. Ἐπίλοιπέ σοι τὸ μαθεῖν, ποίοις δεῖ αὐτὸν χρῆσθαι τοῖς τρόποις τῷ συμποσίῳ διακονούμενον. | Superest igitur, ut discas, quibus moribus utendum sit illi, qui convivii minister est.

M. Τοῦτ' εἰδέναι βούλομαι. Ἐπὶ τούτῳ γὰρ πολὺ πλημμελεῖται.

Hoc volo scire, nam hâc in re multùm peccatur.

N. Πρῶτον μὲν τοῦτο βούλομαι, ὡς μνήμως ἂν ἔχοις σεαυτὸν ὥστε τοῦ συμποσίου διάκονον εἶναι.

Principio hoc volo. Ut memineris te ministrũ esse convivii.

M. Μνήσομαι.

Meminero.

N. Τοιγαροῦν νόμιζε, μὴ παυστέον εἶναί σοι, ἐπειδὴ ἀνέπεσον οἱ κεκλημένοι.

Proindè cogita, non cessandum tibi, postquàm accubuerunt convivæ.

M. Ξυνίημι τοῦτο, ἀλλ' ὡς βούλομαί σε μὴ μέλλειν, οὕτω καὶ μὴ κατά τε τῶν κρημνῶν φέρεσθαι, μνημονεύοντα τῆς παροιμίας, ἣν ἐκμεμαθήκας αὐτὸς ἔτι νεανίας ὤν.

Id scio: ut tardum esse Te nolo, ita nolo esse præcipitem, sed proverbii memorem, quod, cum esses novitius, edidicisti.

N. Τί τοῦτο τὸ λεγόμενον, δέομαι; μέσον γὰρ πολλῶν, ὧν ἐξέμαθον, χαλεπῶς στοχάσασθαι δυνάμενος, εἰ μὴ τοῦτο θέλεις· Σπεῦδε βραδέως.

Quid istud est, quæso, proverbium? nam inter tam multa, quæ didici, difficultèr possum conjectare, nisi hoc vis. Festina lentè.

M. Τοῦτ' αὐτὸ γὰρ καὶ βούλομαι.

Istud ipsum.

N. Ἀλλὰ μὲν τούτου μέμνημαι καλῶς.

Verùm istud ipsum rectè memini.

M. Φρόντισον οὖν, εἰ μὴ αἴρεις τι, ἢ παραθεὶς, ὅπως ἀεὶ τῇ τραπέζῃ παρασταίης ἂν αἰδημόνως, μὴ σκυθρωπὸς, καὶ δύστηνος, ἀλλὰ τὸ βλέμμα ἥμερος ὢν, μὴ τοὺς ὀφθαλμοὺς χαμαὶ καθιείμενος μηδὲ πρὸς τῶν συνδείπνων τιν' ἀτενίζων, ἀλλὰ γὰρ πρὸς ἁπάντων νεύματα, μάλιστα δὲ τοῦ συμποσιάρχου εὐμενῶς εὐκίνητος· μηδαμῶς τότε κεχηνὼς τὸ στόμα,

Fac igitur (nisi dum tollis quid, vel apponis) mensæ reverentèr assistas usq; non tristis, ac putidus, sed vultu renidenti, ac hilari, oculis humi nõ dejectis, nec in quenquã convivarũ defixis, sed placidè mobilibus ad omnes omniũ nutus, convivatoris maximè, tum ore neutiquã hiante,

ἀλλὰ δὲ καὶ ἐπιλίσδλω τὰ χείλη συνεςαλμένος.

N. Ἐξεργάσομαι, ὥς ἂν ἀναίτιος εἴην, ὅσον εἰς ςόμα, καὶ ὀφθαλμούς.

M. Ὑπισχνῆ καλῶς.

N. Ὄντως ποιήσω ταῦτα, βλέψεις.

M. Μηδὲ γάρ τι ὑπὸ τῶν κεκλημένων ἀνοήτως λεγόμενον παρόπτε· μηδὲ καί τι οὐκ ἀςείως πραττόμενον ἐπιτήρει.

N. Τὸ αὐτὸ ἀρτίως ἀπείρηκας.

M. Πάντως γάρ σε πρὸς τὰς αἰσχρολογίας κωφὸν ἂν εἶναι βούλομαι· Πολλάκις παρήνεσά σοι τοῦτο· ἀλλ᾽ ἄγ᾽, εἴ τις χρῶ τι βούλεται, παραυτίκα ἐπιδός. Ἆρον τὰ τρυβλία κενὰ, καὶ τὰ ποτήρια γέμισον, ἀλλ᾽ οὐχ ἕως ἄνω.

N. Ὀλίγον ἧττον, κἀγὼ ποιήσω, ἢ ἀνάπλεα.

M. Οὕτω δὲ χρή· Περιόρα· Ἆρας τὰς λεκάνας, καὶ παραθεὶς πάλιν περισκέπτου.

N. Πάνυ μὲν οὖν, μὴ τὸ ἱμάτιόν τινος ἐμβρέχω τῷ ζωμῷ.

M. Ἔχει μὲν οὕτως· οὔτε τοῦ ἐδέσματος προγεύσῃ, οὔτ᾽ εἴ τι πολυτελέστερον περιγινόμενον καταλιχνεύσεις.

sed labris levitèr conjunctis.

Efficiam, ut sim inculpatus, quantum ad os attinet & oculos.

Benè spondes.

Reverà præstabo, videbis.

Nec siquid a convivis dicitur inconsideratiùs adverte, nec siquid inurbaniùs factum, observa.

Idem vetuisti nupèr.

Nam ad obscœnos sermones prorsus, volo, sis surdus. Id, quod sæpenumerò admonui, porrò siquis quid vult, actutùm suppedita. Evacuatos catinos amove, pocula reple, sed non ad summum labrum.

Paulò minùs, faxo, sint quam plenæ.

Sic decet. Circumspecta. Tolle patinas, & appone, item circumspecta.

Videlicet, nè cui vestem jure perfundam.

Ita sanè: Cibum neq; prægustabis neq; siquid lautius supe est, obliguries.

N. Σίγα νυῦ, πρὸς θεῶν, ἄρτι με τοῦτο μετεδίδαξεν ἡ μάγειρος. Τῶν μὲν κεκλημένων ὀρεγόντων τι, αἰδημόνως ἀνανεύσεις, καὶ δ' ἐπειγόντων ἀναλέψῃ, καὶ βραχύ τι ἀπελθὼν ἢ βρώσεις, ἢ ἀποθήσῃ.

M. Τὰ μὲν σιτία σπανίως, τὸ δὲ ποτὸν θαμινὰ προτείνουσιν οἱ κεκλημένοι.

N. Εἴποτε τοῦτο γένοιτο, μικρόν τι πῖθι, καὶ πάλιν τὸ ποτήριον γεμίσας ἀποκαθίστα.

M. Οὐχὶ κελεύεις με ἀπεκλύειν;

N. Οὐκ ἀναγκαῖόν ἐστιν ἀεί. Ὡς τῶν λόγων ὅτι μάλιστα ἐγκράτης ἂν εἴης, ὅρα. Εἴ τι ἀποκριτέον, διὰ βραχέων ποίησον τοὺς λόγους, ἀφ' ἑαυτοῦ οὐδέν τι ἐξαγορεύων.

M. Ὡς ἂν φυγεῖν τὴν πολυλογίαν παράδειγμά μοι Αἰγίδιος ὁ ἡμέτερος ἄρτι νῦν γέγονεν, ὃν οἱ ξένοι ὑπὲρ τὴν ἀξίαν λαλίστερον ὄντα βλέποντες, πρὸς τὸ φλυαρεῖν προκαλούμενοι χωρισθέντα κατεγέλων.

N. Ἀποσταλεὶς ἀπράτιος πρὸς τὸ κρατεῖν τοῦ πράγματος, οὐκ ἄπιθι, πρὶν ἂν τὸ προσταττόμενον ἰδεῖν.

M. Τί πάλιν ἂν πυθοίμην ἔγωγε ἧττον ἰδών;

Tace, obsecro, istud me nuper coqua dedocuit.

Siquid a convivis offertur, verecundè recusabis: sin institerint, recipies; & paululùm digressus vel comedes vel sepones.

Cibos raró, potum subindè offerunt convivæ.

Id si quando fit, paululum bibe, & repleto poculo denuò restitue?

Non me jubes abluere?

Non est sempèr necesse. Verborum, vide, ut sis parcissimus, siquid respondendum fuerit, paucis orationem absolve, ultrò verbum nullum proferas.

Multiloquium ut vitem documento mihi nuper fuit Ægidius noster, quē hospites (quoniam loquaculum esse perspexerant) ad garriendum provocare digressum perstringebant.

Missus a quoquam ad conficiendum negotium, abire noli, ni prius intellexeris, quid sit imperatum.

Quid si denuò rogitem, cum intellexi minus?

N. Ἧττον ἁμαρτήσεις δὶς ζητῶν, ἢ τὸ πρᾶγμα κακῶς διατελῶν.

M. Τί μετὰ τοσαῦτα παραγγέλματα περιγίνεται;

N. Ὡς τῶν ῥυπαρειῶν ἄμοιρος ἂν εἴης ὅλον μὲν σῶμα, μάλιστα δὲ τὴν ὄψιν, καὶ τὰς χεῖρας.

M. Ὡς καθαρὸς, καὶ καλὸς ἄγ' εἴην, ποιήσω.

ΔΙΑΛ. λγ.

Ὀράσιος, φίλιππος παῖδες.

O. Αὐτοῦ σε εὑρίσκω;

Φ. Οὐκ ἄλλοθι δὲ μέντοι, ἤπερ ἐνθαδί;

O. Ἀλλ' ἄγε φράσον, τίνα δὴ τέχνην ἐργάζῃ ἐνθαδί; [τίνα κἀνταῦθα μέτει τινὰ τέχνην;]

Φ. Ναί.

O. Ἣν, δέομαι;

Φ. Τὴν δουλικήν·

O. Ἡδὶ δὲ δὴ τίς ἐστιν, οὐκ οἶδα.

Φ. Σαρῶ τὴν οἰκίαν τε, καὶ τὸν κοιτῶνα τοῦ δεσπότου.

O. Καὶ τί;

Φ. Συναρμόζω τὴν κλίνην, συσκευάζω τὸ πῦρ, προσφέρω τὸ ὕδωρ, Ἀπάγω τὸν δεσπότην, καὶ ἀνάγω.

O. Ἀκούω.

Minus peccabis, si bis quæras, quàm si perversè negotium conficias.

Quid superest post tot præcepta?

Ut sordibus vaces toto quidem corpore, sed maxime facie, & manibus.

Scitulus sim, faxo, & formosulus.

COLL. 33.

Orasius Philippus. Pueri.

Hiccine Te reperio?

Haud alibi sane, quàm hìc.

Dic sodes, ecquam hìc exerces artem?

Etiam.

Quam, quæso?

Servilianam.

Non intelligo, quænam sit ea.

Verro domum, & cubicuculum heri.

Quid facis amplius?

Concinno lectum, struo ignem, apporto aquam Abduco herum, & reduco.

Audio.

Φ. Παρασκευάζω τὴν τράπεζαν.	Adorno mensam.
Ο. Φάθι τὰ λοιπά.	Dic cætera.
Φ. Τῷ ἀριστῶντι παραστὰς τὴν ἀνάγνωσιν τὴν ἱερὰν λέγω.	Prandenti adstans, recito sacram lectionem.
Ο. Σὺ δ' αὐτὸς πότ' ἀριστᾷς;	Tu quando prandes?
Φ. Ἡνίκ' ἂν αὐτὸς ἠρίστηκοι.	Ubi ipse pranderit.
Ο. Τί ἐσθίεις;	Quid esitas?
Φ. Πᾶν ὁπουοῦν ἀφεῖλον.	Quicquid sustuli.
Ο. Πῶς ἂν δυνηθείης τοσοῦτο τῶν σιτίων ἐν μιᾷ γαστρὶ ταμιεύεσθαι;	Quomodo potes, tantum cibi condere in unam alvum?
Φ. Καὶ δὴ καὶ περὶ ἑκάστου ἑκὼν ἔλαβον, ὅσον ἱκανὸν ἐστι.	Imo de quocunque lubet, sumo, quantum satis est.
Ο. Τίς τἄλλα τῶν λειψάνων ἀναλίσκει;	Quis reliquias cæteras absumit?
Φ. Εἰς πτωχοὺς ἐρανίζεται.	In pauperes erogantur.
Ο. Πάντα;	Omnésne?
Φ. Ἁπαξάπαντα.	Omnes.
Ο. Ἆρα δὲ πέρναι, καὶ τὸ κρέας ἁλίπαστον;	Etiam petasones, & caro salita.
Φ. Οὐκ ἔστι τούτων τι ἐν αὐτοῦ οἰκίᾳ.	Nihil horum habet in ædibus suis.
Ο. Πῶς οὖν διαζῆτε; τίν' ἐστὶν ἡμερινὰ τὰ σιτία;	Unde vivitis autē? quæve sunt quotidiana alimenta?
Φ. Πάντα γὰρ πρόσφατα καὶ νεαρά.	Omnia recentia.
Ο. Τίς αὐτῷ τὸν σῖτον ποιεῖ;	Quis parit ei cibum?
Φ. Τίς; ποῖός τις εἶναι δοκῶ; [περὶ ἐμοῦ γὰρ τί φρονεῖς;]	Quis? Quid me censes?
Ο. Νυνὶ ποῖός τις ὢν οὐκ οἶδα· πάλαι μὲν γὰρ οὐκ ἔφυ τι δυσμαθέστερον.	Qualis nunc sis, nescio. Olim certe non fuit quicquam hebetius.
Φ. Ὅδ' ἠκόνησέ με, καὶ ἐπαίδευσεν.	Hic me exacuit, & erudivit.
Ο. Ἀμισθί;	ratis?

Φ. Ὅλως. Ἀλλ' ἐπὶ ταύταις ταῖς ὁμολογίαις ὡς οὐδέποτ' αὐτὸν ἀπολείψω.

Omnino: Sed hac lege, ut ab illo nunquam discedam.

Ο. Μῶν οὕτω μωραίνεις; ὥς' ἄν τινι προῖκα δουλεύειν;

Adeóne stultus es, ut alicui te in perpetuum tradas nullo premio?

Φ. Μεῖζον τὸ μίσθωμα ἐπιζητήσειας ἄν ἤπερ ὃ φέρω;

Ecquid majus premium expetas, quam ego fero?

Ο. Φράσον μοι τίνα δὴ μισθὸν ἂν λάβῃς;

Expone, quod premium feras?

Φ. Οὗτος διὰ βίου ὀρέξει μοι τροφήν.

Quoad vivam, suppeditabit mihi alimentum.

Ο. Σὺ μόνον τῆς τροφῆς δουλεύεις; τὸ δέ σου ἱμάτιον ποῦ ἐστιν.

Tune servis alicui pro alimoniâ tantum? Vbi vestitus?

Φ. Οὗτος τοῦθ' οἷον ὁρᾷς ἱμάτιον παρέχει.

Idem præbet, qualem vides, vestitum.

Ο Κομψὸν τὸ ναὶ ἱμάτιον.

Elegans meherclè vestitus.

Φ Εἰ δὲ προαποθάνοιμ' αὐτοῦ, οὐδενὸς καθυστερήσων τῶν πρὸς τὸν βίον ἡκόντων, ἄλλως τε καὶ παρὰ δεσπότῃ οὕτω πάνυ πλουσίῳ ὄντι. εἰ δὲ καί με προαποθάνοι δεσπότην ἀφιεὶς τῶν ἑαυτοῦ πάντων.

Si mortuus fuero ante ipsum, nihil mihi defuerit rerum necessariarum, præsertim apud tam opulentum herum. Sin ipse antè moriatur, meum fuerit, quicquid habet

Ο. Τί ἦν σε κατεῖχεν ἡ μακρονοσία;

Quid si longus te morbus excoxerit?

Φ. Οὐδέποτ' ἀποκινήσειν ἔφη.

Nunquàm submovebit, inquit.

Ο. Πῶς οἶδα;

Qui scis?

Φ. Καλοκἀγαθὸς ὢν καὶ τὸν ἀξιόχρεων ἐγγυητὴν κατέστησεν;

Vir bonus est, bonum dedit fide-jussorem.

Ο. Ὃν μὰ Δία;

Quem, quæso?

Φ. Κἀκεῖνον, ὃς ἀποδώσει ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ.	Eum, qui reddet unicuiq; ſecundum opera ſua.
Ο. Φοβεῖται αὐτόν;	Eum, timet?
Φ. Εἴ καί τις ἄλλος.	Si quiſquam alius.
Ο. Ἐν δὲ τούτῳ αὐτόθι ὥσπερ ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ συνεχῶς χρὴ καθῆσθαι.	Interim iſtic tanquam in carcere perpetuo ſeſſitare debes.
Φ. Ἐνίοτε προήλθομεν εἰς τὸ δημόσιον.	Nonnunquam prodimus.
Ο. Εἰς τίνας;	Ad quos?
Φ. Εἰς ἐκκλησίαν τε, καὶ τὴν τῶν εὐπαιδεύτων ἀνδρῶν συνομιλίαν.	Ad concionem ſacram ad colloquium doctorum virorum.
Ο. Οὐκοῦν πολὺ σοί ἐστιν ἐξουσία τοῦ ἀποπλανᾶσθαι;	Non tibi facultas evagandi datur aliquando?
Φ. Νῦν οὐκ ἐπιθυμῶ. ἀπ' ἀρχῆς ἀηδές τι ἦν.	Non cupio modo, Initio erat ſubacerbum.
Ο. Ἐν τῷ μεταξὺ οὐκ ἐτύχεις τῆς ἐλευθερίας ποιεῖν ὅ,τι σοι φίλον ἐστίν.	Interim non frueris libertate faciendi quod libet.
Φ. Ἣν σὺ καλεῖς ἐλευθερίαν πάνυγε τὴν παῤῥησίαν γίνεσθαι· Οὐδὲ γάρ μοι ὧδε δεῖ τινος τὸ εὖ ποιεῖν ἐλευθερίας.	Quam tu vocas libertatem mera licentia eſt: Nam hic mihi bene-faciendi non deeſt ulla libertas.
Ο. Ἀλλὰ δὴ κατ' ἐπίταξιν χρή σε νῦν πάντα ποιεῖν.	Sed ad præſcriptum debes Omnia facere.
Φ. Ποῖ μὲν ἄλλως ἂν φεροίμην ἔγωγε, εἰ μὴ τούτοις, ὥσπερ φράγμασι κατεχόμενος· Μάλισθ' ὅταν ἡμεῖς πάντες ἐκ μειρακίου πρὸς τὸ κακὸν εὐκατάφοροι ὦμεν.	Quo alioqui ruerem, niſi his tanquam ſeptis coercerer? maxime cum ſimus ad malum proclives omnes ab adoleſcentiâ.
Ο. Πῶς πᾶσαν ἡμέραν ἄνευ τῆς ἀηδίας ἀναλίσκεις;	Quomodo vero totum diem conſumis citra tædiũ?

Φ. Βούλομαι, ὡς τοῦτ᾽ ἀκούσῃς.

Ο. Πλὴν φράσον μοι, εἰ λυπεῖ δὲ οὐδὲν, δέομαι.

Φ. Ἐξυπνισθεὶς δὲ πρωῒ πρῶτος ἐγείρω.

Ο. Περὶ τίνα τὴν ὥραν;

Φ. Μικροῦ δεῖν περὶ πέμπτην· Διεγερθεὶς οὖν, καθὼς εἶπον, καὶ ἐξεπίτηδες ἀναστὰς ἅμα καὶ ἀναπηδῶν εὐθὺς ἐκ τῆς κλίνης, ταῦτα φράζω.

Παρέστω θεὸς ὁ παντοκράτωρ πατὴρ, καὶ υἱὸς, καὶ τὸ πνεῦμα ἅγιον· Ἀμήν.

Προσευχή.

Χάριν σοι ἔχω, πάτερ τοῦ οὐρανοῦ ἅμα καὶ τῆς γῆς, ὅτι με ταύτῃ τῇ νυκτὶ σῶον διέσωσας, δὸς, δέομαι, ὡς ὅλην ταύτην ἡμέραν κατά σε φόβον διεξαγαγὼν, μηδέποτε παρεκτρέπωμαι τῶν ἐντολῶν σου. Ἀμήν.

Προσευχή.

Δὸς ἡμῖν, Κύριε, Ἰησοῦ Χριστὲ τὸ πνεῦμα ἅγιόν σου, ὃ ματαίας τὰς διανοίας ἡμῶν ἂν συνέχῃ, τούς τε λόγους ῥυθμίζῃ, καὶ τὰ ἔργα διορθοῖ, ὡς ἂν ἄξιοι εὑρισκώμεθα τῆς κληρονομίας τῆς ἐπουρανίου, εἰς ἣν ἄνθρωπος γενόμενος ἐλθὼν ἡμᾶς προσκαλεῖν ἠξίωσας· Ἀμήν.

Iſtud, volo, ut audias.

Imo ego Te oro, ſi non eſt moleſtū, ut mihi exponas.

Exporrectus mane Surgo prior.

Quotâ horâ?

Ferè circa quintam. excitatus igitur, ſicut dixi, ſine mora corpus erigo; èlecto ſtatim me ſubduco, hæc verba prolocutus.

Adſit Deus omnipotens pater, & filius & ſpiritus ſanctus. *Amen.*

Oratio.

Gratias Tibi ago, pater cœli, & terræ, quod me hac nocte ſervaris incolumem. Da, quæſo, ut totum hunc diem in timore tuo ſic tranſigam, ut à præceptis tuis nunquam deflectam. *Amen.*

Oratio.

Impertire nobis, Domine Jeſu Chriſte, ſpiritū ſanctū tuū, qui vanas noſtras cogitationes cohibeat, verba formet, emendet opera, ut digni inveniamur hæreditate tua cœleſti, ad quam factus homo veniens nos vocare dignatus es. *Amen.*

Πάτερ ἡμῶν.

Πιστεύω εἰς θεὸν πατέρα.

Ο. Ὡς ἂν τάσδε τὰς εὐχάς μοι κοινωνήσῃς, βούλομαι.

Φ. Οὐκ ἀναίνομαι· Τί σοι φαίνονται;

Ο. Εὐσεβεῖς δὲ μέντοι, καὶ ἐνεργεῖς εἰ ἐκ ψυχῆς ἐξήνεγκαις.

Φ. Τοιάσδε μ᾽ ἐδίδαξεν ὁ κύριός μου.

Ο. Ἑκάτερον ἐπαινῶ, αὐτὸν μὲν ὅτ᾽ ἐδίδαξέ σ᾽ ἐπιμελῶς, καί σε δὲ, ὅτι τὴν αὐτοῦ παιδείαν οὕτως ἂν ἐνθύμως εἰς ψυχὴν παρεῖης.

Φ. Ἐπειδὴ οὕτως ἐμαυτὸν ἐπέτρεψα τῷ χριστῷ, ἐκ τοῦ κοιτῶνος ἐξιὼν ἀποπατῶ, χεῖράς τε νίπτομαι, καὶ τὴν ὄψιν, καὶ τὸ στόμα, καὶ τὴν κεφαλὴν κτενίζω· ἐκ τούτου τοῦ βιβλίου ἐγχειρίζομαι·

Ο. Οἵῳ πρῶτον;

Φ. Τῷ θείῳ· Τοῦθ᾽ ὡς τεταρτημόριον τῆς ὥρας ἐνμελετῆσαι μᾶλλον, ἢ ἀναγνοὺς, μετὰ δὲ κλείεται· Καὶ τέλος ἄλλ᾽ ἅττα βιβλία ἀναγνοὺς, μάλιστα δὲ ταῦτα πόθεν τὴν περὶ λόγους δεινότητα ἅμα τῇ φρονήσει ἐξαντλήσαιμ᾽ ἄν.

Ο. Ἐφ᾽ ὅσον ἐνδιατρίβεις αὐτῇ τῇ ἀναγνώσει;

Pater noster. &c.

Credo in Deum patrem.

Preculas istas volo, communices.

Non recuso. Quid tibi videntur?

Piæ sanè, & efficaces, si proferas ex animo.

Tales herus meus edocet me.

Laudo utrumque; Illum quod te sedulo docuit, Te, quod illius doctrinam tam avide demittas in animum.

Postquam sic me commendavi Christo progredior è cubiculo, exonero alvum, abluo manus, os, faciem, pecto caput, deinde sumitur mihi liber in manus.

Qualis primum?

Sacer. In hoc ad quartam partem horæ magìs meditor, quam lego: Deinde clauditur. Tum demum lego quoscunque libros; sed illos potissimum unde eloquentiam cum prudentia simul exhauriam.

Quamdiu versaris in ea lectione?

Φ. Ἕως ἂν ὁ δεσπότης ἐξυπνισθῇ. Αὐτῷ γὰρ, ἐν ὅσῳ περιβάλλεται ὑπηρετῶ. Ἐς αὐτίκα πάλιν πρὸς βίβλους, ἕως ἂν τὴν ὡρῶν τεταγμένον δρόμον διετέλεσε· Διακονῶ αὐτῷ ἱεροποιοῦντι προσευχόμενος· Πρὸς τούτοις δὲ ἐγγίζει ὥρα τοῦ τῆς γαστρὸς προνοεῖσθαι· Ἐγὼ δὲ λαβὼν τὸ κέρμα, πρὸς τὴν ἀγορὰν ἦλθον, ἢ ὅσα ἐκέλευσεν ἢ ἄλλ' ἅπερ παροῦσα ἡ εὐπορία ἐκπορίζῃ ὠνησάμενός τε, καὶ ἑτοιμάσας, ἀριστῶμεν· Μετὰ τὸ ἀριστῆσαι περιπατοῦμεν ἔξω, εἴ τις ἀνάγκη ἐστὶν εἰ δὲ μή γε κῆπος ὁ ἡμέτερος ἅλις τῆς εὐρυχωρίας περιπατεῖν παρέχει· Μετὰ δὲ ταῦτα ἐν βιβλίοις, ἤτοι πράγμασιν αὖθις σχολάζω, καίπερ μάλα σπανίως ἀποκαλεῖ με ταῦτα· Βραχὺ πρὸ δείπνου χωρῶ εἰς ὀπτανεῖον, ἐν ἀκαρεῖ τοῦ χρόνου ἤδη πάντα ἔχων. καὶ μεταξὺ δειπνοῦντες ἐμυθολογοῦμεν, καὶ μὲν δὴ, οὐκ εἰ μὴ τοὺς μύθους τοὺς ἁγίους· Οὕτω καὶ ψυχαῖς, καὶ σώμασι κορεσθέντες εἰς τὸ δωμάτιον παρήλθομεν· Αὐτός γε οὐκ ἄλλως ἢ ταύτῃ τῇ νυκτὶ ὡς αὐτίκα πάντως ἀποθανούμενος, εὐχόμενος, ὑποστένων, ἅματε καὶ δακρύων οὕτως ἀγωνίζεται· Ἐγὼ δὲ ἄρα, ὅθ' οὕτως ἐξησκημένος ὤν, ὡς εἶχον ὁρμῆς, ἐκείνης τῆς ἡμέρας πλημμελήμα-

Quoad herus expergiſcatur nam huic dum veſtitur, operam do: mox rurſus ad libros donec horarum penſum abſolverit, cum ſacra facit, miniſtro, precor, Interim tempus appetit, ut et ventri proſpiciatur, Ego ſumpta pecunia ad forum prodeo, emo vel quæ juſſit vel quæ præſens copia ſuppeditet paro. Prandetur. A prandio deambulamus foras, ſi qua neceſſitas eſt ſin minus noſter hortus ſatis amplũ ſpatiandi præbet locũ, poſt illa rurſus vaco libris vel negotiis quanquam illa perquam raro avocant me Sub cœnæ tempus repeto culinã momento temporis parantur omnia. Cœnamus, fabulamur, ſed eccaſtor non niſi ſacras fabulas Sicq; refectis animis pariter atq; corporibus ad cubiculum progredimur, Ipſe quidem haud aliter quam ſi eâ nocte ſit emigrandum, ſic certat precibus ſingultu lachrymis, ego quoniam tam exercitatus ſum quanta poſſum

τὰ λογιζόμενος τε, καὶ ἱκετεύων φείδεσθαί μου κατ᾽ αὐτοῦ ἔλεος ὃς ὑπὲρ ἡμῶν παρέδωκεν ἑαυτὸν διὰ θεοῦ πατρός.

Μετὰ ταῦτα τὴν προσευχὴν τὴν βραχεῖαν προστίθεμαι.

Προσευχή

Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἐλέησόν με, δέομαι, εἰς σὲ ἁμαρτάνοντα, ῥῦσαι με τὸ ἐκ τούτου ἀπὸ παντὸς τοῦ πονηροῦ, στήριξόν με ἐν παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ, καὶ μὴ ποτ᾽ ἀποδοκίμασον, ὅτ᾽ ἀποδώσεις ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ. Ἀμήν.

Προσευχή.

Κύριε ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστέ, ποίησον, ὡς ἂν ἐχθρὸς, καὶ ἐπίβουλος ὁ Σατανᾶς μήποτε πρὸς τουτονὶ τὸν τόπον ἂν ἀφίκηται.

Τηνικαῦτα δὴ ἀναπαύομαι.

Ο. Μὰ τὸν Δία τὸν μέγαν, ὡς ἥδιστός μοι ἐστὶν οὗτος ὁ τοῦ ζῆν τρόπος, καὶ ἐὰν εἶχον, μιμεῖσθαι ἐπιθυμῶ.

Φ. Σὺ μὲν οὖν, μηδὲν ἂν σεαυτοῦ λείπῃς, εἴποτέ τις τοῦ εὖ ζῆν καιρὸς παραπέσοιτο. Μάλιστα ἢ ποτ᾽ ἄδηλον ὄν, εἰς ὅσον ἐνθάδε χρόνον μέλλομεν τὸν βίον διάγειν.

devotione illius diei admissa reputo, veniā peto, & ut parcat per illius qui se pro nobis impendet misericordiā deum patrē obtestor.

Postea precatiunculā subjicio.

Oratio.

Domine Iesu Christe miserere mei quæso quia peccavi tibi, serva me deinceps ab omni malo, confirma me in omni opere bono, et noli reprobare quando reddes unicuiq; secundū opera sua. *Amen.*

Oratio.

Domine noster Jesu Christe fac ut inimicus & insidiator Satan hunc locum nunquam accedat.

Tunc demum quiete corpus depono.

Ita me magnus amet Juppiter ut mihi vehementer arridet ista vivendi ratio: & si possim cupio imitari.

Possis quidem sed ne desis tibi siqua bene vivendi dabitur opportunitas, præsertim quum in dubio sit quamdiu simus hic victuri.

Ο. Ἀληθέστατα λέγεις.	Veriſſime loqueris.
Φ. Ἔρρωσο καλῶς· Καλοῦμαι δή.	Tu bene valebis : Ego vocor.
Ο. Εὖ χαίρειν σοι εὔχομαι ὦ Λῶστε νεανίσκε.	Opto tibi bene valere , optime Juvenis.
ΔΙΑΛ. λδʹ.	**COLL. 34.**
Κυάδρατος, Ῥόβερτος. Παῖδες.	*Quadratus. Robertus. Pueri.*
Κ. Τίς ἐγχειρεῖ [τολμᾷ] μοι διαλέγεσθαι ;	Ecquis mecum audet diſputare ?
Ρ. Ἐγὼ δὴ ἐγχειρῶ.	Ego audeo.
Κ. Ἆρ' οὖν ἑτοίμαζε ταχέως, ἵν' ἂς ἀποκρίνῃ μοι.	Ergo para te ocyus, ut mihi reſpondeas.
Ρ. Αὐτοῦ παρὼν, ἄρχου λόγων· Εἴ τι θέλεις.	Hic ſum , incipe , ſi quid vis.
Κ. Ποῦ καταπέρδουσιν αἱ ἀλώπεκες ;	Ubi pedunt vulpes ?
Ρ. Βραχύ τι ὑπὲρ τὰς ἰγνύας.	Paululum ſuper poplites.
Κ. Τί τῶν γραμμάτων ἰσχυρότατον ;	Quæ eſt literarum robuſtiſſima ?
Ρ. Ὦ. Διότι τοὺς ἵππους τε, καὶ ἁμάξας ἐπέχει.	O: Quoniam equos ſiſtit , & plauſtra.
Κ. Ποῦ στενοτάτη ἐστὶν ἄρα ἡ γῆ οὖσα ;	Ubi eſt terra anguſtiſſima ?
Ρ. Ὅπου ἡ ἅλς ἐστὶν εὐρείστη.	Ubi mare eſt ampliſſimum.
Κ. Ποῦ πᾶσαι γυναῖκες καλαί γε οὖσαι ;	Ubi ſunt omnes mulieres bonæ ?
Ρ. Ὅπου μηδεμία κακή.	Ubi nulla eſt mala.
Κ. Πότ' ἡμέρα μακροτάτη ;	Quando eſt dies longiſſimus ?

P. Ὁπόθ' ἡ νὺξ βραχυτάτη.	Quando nox est brevissima.
K. Ποίων τῶν δένδρων οὔποτ' ἀποῤῥεῖ τὰ φύλλα;	Quibus arboribus nunquam defluunt folia?
P. Τῶν συγγεγραμμένων.	Depictis.
K. Διὰ τί ὁ κύων οὐρήσων ἕτερον πόδα ἐξαίρει;	Canis micturus cur pedem levat alterum?
P. Ἵνα μὴ προσουρήσῃ τὰς σκελέας.	Ne permingat caligas.
K. Διὰ τί ὑλακτοῦσιν οἱ κύνες;	Cur latrant canes?
P. Ὅτι γὰρ ᾄδειν οὐκ ἐπιστάμενοι.	Quod cantare nesciunt.
K. Πάνυ γε μὰ Δία ξυμέβαλες.	Conjectas herclè sat benè.
P. Ἐπανόρθου, εἴ τι ἔλαθέ με.	Corrige, si quid Fallor.
K. Τί τῶν ἀνθρώπων γένος δικαιότατον;	Quod hominum genus est justissimum?
P. Φιλοπόται.	Potatores.
K. Ποῦ δὴ καὶ συνίασιν οἱ ποταμοί.	Vbi cocunt flumina?
P. Ἐν θαλάσσῃ.	In mari.
K. Τίς τῶν ἀγρῶν κράτιστος;	Quis ager optimus?
P. Ὃς ἄνευ γεωργίας πολύκαρπος ὤν.	Sine culturâ ferax.
K. Τί τὸ ὤνιον πάνυ μάλιστα ἐπιτήδειον;	Quæ merx maximè necessaria?
P. Ὁ ἅλς.	Sal.
K. Τί ἐξ ἄλσους τὸν λύκον ἕλκει;	Quid lupum è saltu prolicit?
P. Λιμός.	Fames.
Ποῦ ἡ θεία ἐπικουρία πάνυ μάλιστα παροῦσα;	Vbi est divinum adjutorium præsentissimum?

P. Ἐπὶ κινδύνοις.
K. Τίς ταῖς γυναιξὶ μάλιστα ἀπεχθὴς ἐστιν;
P. Ὅς αὐτῶν τὸ εἶδος ψέγει.
K. Τίς ἐστὶν ἐκ κοσμοποιΐας πρῶτος ὁ λόγος;
P. Τὸ γένοιτο.
K. Διὰ τί νήχονται ἰχθύες;
P. Πρόσθες τὰ πτερὰ καὶ πτήσονται.
K. Τίς καρπὸς εἰς τὰ μάλιστα πανώλεθρος;
P. Τὸ μῆλον, ὅτου ὁ Ἀδὰμ ἐγεύσατο.
K. Τίς λόγος ἀκούειν χαριέστατος;
P. Δεῦτε οἱ εὐλογημένοι.
K. Διὰ τί οἱ χῆνες ἐκτίλλονται;
P. Ἐὰν ἐριοφόροι ὄντες, ἀποκείρωνται.
K. Τί τὸ ἱμάτιον σεμνότατον;
P. Ὅ δὲ τὴν αἰσχρότητα κρύπτει.
K. Ἥπερ ἐσθὴς κρατίστη;
P. Ἥπερ οὖν ἀπωθεῖ τὸ ψύχος.
K. Ποῦ μέγιστον τὸ φῶς παρέχει τὰ λύχνα;
P. Ὅπου τὸ σκότος δασύτατον.

In periculis.
Quis mulieribus maxime invisus?
Qui formam illarum carpit.
Quod est a condito mundo verbum primum?
Fiat.
Cur natant pisces?
Adde alas, volabunt.
Quis fructus perniciosissimus?
Pomum, quod gustavit *Adam*.
Quis Sermo auditu gratissimus?
Venite benedicti,
Cur velluntur anseres?
Si lanigeræ essent, tonderentur.
Quæ vestis honestissima?
Quæ turpitudinem tegit.
Quod vestimentũ optimum?
Quod frigus arcet.
Ubi præbent maximum lumen candelæ.
Ubi sunt tenebræ densissimæ.

Κ. Εὐπαίδευτος εἶ. Ἀλλ' οὐ βούλομαι χρονιώτερον πρός σε διαλέγεσθαι.	Edoctus es. Nolo tecum certare diutius.
Ὡς οὐ μόνος φρονεῖς, τοῦθ' ὁρᾷς, οἶμαι.	Non sapis solus, id vides, opinor.

ΔΙΑΛ. λε'. | COLL. 35.

Σίμων, μαθητής.	*Simon, Discipulus,*
Τιμόθεος, διδάσκαλος.	*Timotheus, Præceptor,*
καὶ χορὸς τῶν παίδων	*Grex puerorum.*

Σ. Μῶν ἀρέσκει ἡμᾶς, διδάσκαλ' αἰδέσιμε, παιδεύειν ἤδη, καὶ λόγῳ ῥυθμίζειν;	Ecquid placet, præcepror venerande, ut nostros mores jam formes?
Τ. Εὖ ποιεῖς δὲ καὶ σὺ φράζων· Ἤδη γὰρ ἀτρεμίζω τὴν ψυχήν, καὶ νῦν ὁ καιρὸς παρακαλεῖ, καὶ ὁ τόπος.	Per opportunè meherclè admones. Nam animo jam sum tranquillo, & temporis opportunitas hortatur & loci.
Σ. Κελεύεις με καθίζεσθαι.	Jubes me residere?
Τ. Στῆθ' ἐνθάδε παρ' ἐμὲ πλησίον, ἕως ἂν, ἃ βούλομαι, φράσω· Σιωπᾶτε, παῖδες, μηδέτις, ὑμῶν ἑαυτὸν κινησάτω.	Imò resiste hìc prope me, dum quæ volo, dixero, qniescite, pueri, nemo vestrum commoveat se.
Σ. Οὐκοῦν ἀκούετε, τί ὁ διδάσκαλος ἐπέταξεν;	Non auditis, quid præceptor imperat?
Τ. Ὁρᾶτε τουδὶ τὸν νεανίσκον, παιδάρια;	Videtis hunc adolescentem, pueri?
. Ναί.	Etiam.
Τ. Οἴδατε, τί ἐποίησεν;	Scitis, quid fecerit?
Χ. Οὐ δῆτα.	Minimè.

T. Τοὺς τρόπους γε πρὼς σκληρὸς ἦν, ἡνίκ' ἀνήρ τις προσεῖπεν αὐτῷ, οὕσπερ νῦν ἐπανορθώσω. Ἴσθ', ὃ λέγω;	Nuper moribus asper erat, quum vir quispiam alloqueretur eum, hos ego nunc corrigam. Intellexistisne, quod dico?
X. Φρονίμως.	Callidè.
T. Ὅτι πρὸς αὐτὸν εἶπον, τοῦτο πᾶσιν ὑμῖν εἰρημένον εἶναι βούλομαι.	Quod huic dicitur, idem vobis omnibus dictum volo.
X. Μανθάνομεν.	Tenemus.
T. Ἐρήσομαι δέ σε, σὺ δέ μοι ἀπόκριναι καλῶς.	Tecum loquar, responde ritè.
Σ. Ὡς δυνήσομαι.	Prout potero.
T. Ἤδεις καλῶς, τίς ποτ' ἦν οὗτος ἐν τῇ ἀγορᾷ σοι προσλαλῶν;	Nôras virum, qui te nuper alloquebatur in foro?
Σ. Οὐκ ἐμνήσθην πρότερον ἑωρακώς.	Ante hac non memini me vidisse.
T. Τί εἶπεν;	Quid dicebat tibi?
Σ. Ἐπύθετό μου πολλῶν πέρι.	Pe contabatur me de variis rebus.
T. Τίνων πέρι;	De quibus.
Σ. Περί μου γονέων, περὶ τῶν τε σπουδῶν, καὶ συμμαθητῶν, ὧνπερ ἐν διδασκαλείῳ ἔχω.	De parentibus meis, de studiis & sodalibus, quos in ludo habeo.
T. Ἀπεκρίνω δὲ τί;	Quid respondebas?
Σ. Εἶπον ἀληθῶς, τί τότε μοι ὑπέβαλεν ὁ νοῦς.	Sanè quod mihi suggessit animus.
T. Ἑτέροις τοῖς βουλοίμην ἄν σε χρῆσθαι.	Aliis moribus vellem te fuisse usum.
Σ. Πότε;	Quando?
T. Μεταξὺ ἀποκρινόμενος.	Inter respondendum.
Σ. Κἀκεῖνος οὐκ ἤλεγξέ μου τοὺς τρόπους.	Ille meos mores tamen non carpsit.

T. Οἶδα· χρηστός τις ὤν, ἔγνω οὖν τοῦτο τὸ πρᾶγμα οὐδὲν ἑαυτῷ προσήκειν.	Scio: Vir eſt honeſtus. ſciebat illam rem ad ſe nihil pertinere.
Σ. Εἴ τι σφάλμα ἐπ' ἐμοὶ ἂν εὕρῃς, δέομαι ἄρειν.	Siquid in me deprehendiſti vitioſũ, emenda quæſo.
T. Οὕτω ποιήσω· Ἄκουσον νῦν ἐμοῦ.	Ita faciam: Tu aures adhibe.
Σ. Τοῦτ', ἐκ πολλοῦ ἤδη ἐποίησα.	Iſtud jamdudum feci.
T. Ποσάκις τὸν γέροντα, τὸν ἄρχοντα, τὸν δὲ ἱερέα, καὶ τὸν ἄνδρα εὐγενῆ τε, καὶ εὐπαίδευτον παρελθόντας ἰδὼν εὐθέως ἀποκάλυψον τὴν κεφαλήν.	Quoties præterieris ſenem, magiſtratum, ſacerdotem, virum nobilem, virum doctum, nuda caput illicò.
Σ. Ἀπεργάσομαι.	Faciam.
T. Εἰ δ' ἐνταχοῦ καθήμενος, καὶ τοιοῦτος διελθόντος, ἐξανάστηθι γονυπετὴς αὐτῷ.	Sin Tu ſedeas alicubi, teq; talis prætereat, aſſurgito quoq; & genu flectito.
Σ. Μνήσομαι.	Meminero.
T. Ἀλλ' ἄγ' εἰ δὴ αἰσθήσῃ βουλόμενον αὐτόν σοι συλλαλῆσαι, κατ' ὀλίγον δ' αὐτὸς τότε προϊὼν ἀντωπὸν στῆσον ὀρθός.	Porro ſi tecum etiam loqui velle ſenſeris, tum paululum ipſe progreſſus ex adverſo conſiſte rectus.
Σ. Ἄρα δή.	Scilicet.
T. Πῖλον ἐν χερσὶν κάτεχε.	Pileum inter manus contine.
Σ. Κατέχω.	Teneo.
T. Συνάρμοζε τοὺς πόδας ἔτι.	Compone pedes quoque.
Σ. Ποιήσω, ὡς ἂν ἐπιτάξας.	Faciam, ut jubes.
T. Ἀτενὲς ὅρα συχνῶς αὐτὸν εἰς λόγους σοι ξυγγενόμενον.	Intende oculos ſubinde in eum, qui tecum loquitur.

Σ. Εἴ τι ἡ αἰδὼς ἄν με παρεμποδίζῃ, ὡς πολλάκις ἔτυχεν, ὡς ἧττον τολμήσω, ἃ βούλομαι, ἀποφάσκειν.	Quid si pudor me præpediat, ut fit sæpè, quò minus ausim, quæ volo, proloqui.
Τ. Νῦν αἰσχύνεσθαι μὴ δεῖ· Εἴ ποτε δὲ παροξύνει ἡ πονηρία, τηνικαῦτ' αἰσχύνεσθαι χρή.	Nunc non decet verecundum esse: sed si quandò nequitia stimulat, tum debes erubescere.
Σ. Καλῶς σὺ μέντοι· ἀλλὰ μὴν ἐγὼ μόλις ἐδυνάμην ἐμαυτοῦ κρατεῖν τοῦ μὴ αἰσχύνεσθαι, ἄλλως τε κἂν ἀνήρ τις σεμνός μοι προσλαλῇ.	Rectè tu quidem: Et ego moderari vix possum, quin erubescam, præsertim si vir gravis quispiam alloquatur me.
Τ. Σεμνή γε ἔσαι τοιαύτη τὶς αἰδὼς, ἂν μὴ ἐξισῶται τῆς δυσωπίας· Ἄλλοτε γὰρ περὶ ταύτης ὁμιλήσομεν ἐπὶ σχολῆς.	Honestus est talis pudor, si non degeneret in verecundiam vitiosam, de quâ tum fabulabimur, quando per otium licebit.
Σ. Τί σοι δοκεῖ, ταῦτα κ' ἡμῖν ξυνδοκεῖ.	Quicquid placet tibi, id debet nobis placere.
Τ. Τί ὑμῖν δοκεῖ, παιδάρια;	Quid vobis videtur, pueri?
Χ. Τίνος πέρι;	Qnâ de re?
Τ. Μῶν ἤδη μὴν ἱκανῶς πεπαιδευμένοι ἐστέ.	Num satis instructi estis?
Σ. Ἐξαρκούντως.	Abundè.
Τ. Τί λοιπὸν οὖν;	Quid restat igitur?
Χ. Ὡς ἂν ἀεὶ ταῦτα μνημονεύωμεν.	Ut horum semper simus memores.
Τ. Ὡς παιδαγωγῷ ὑμῶν χάριν οἴδατε.	Ut præceptori vestro gratiam habeatis,

Σ. Συχνῶς;
Subinde?

Τ. Οὑτωσί φημι.
Sic aio.

Σ. Διὰ τί οὐκ ἐστὶν ἐμοὶ συνεχῶς ἐμβλεπτέος.
Quare non est mihi continuè aspiciendus?

Τ. Ἀναίδειαν γὰρ ἐμφαίνει.
Quod sit impudentiæ signum.

Σ. Ἄρτι νῦν μανθάνω.
Jam intelligo.

Τ. Πρὸς δὲ τούτοις ἕτερον τῶν γονάτων κάμπτειν χρή.
Præterea debes flectere alterum genu.

Σ. Μῶν ἕτερον, ἢ ἀμφότερον;
Alterum ne, an utrumque.

Τ. Τὸ δὲ ἕτερον.
Alterum.

Σ. Πότερον; τὸ δεξιὸν, ἢ τὸ ἀριστερόν;
Vtrum? Dextrumné, an Sinistrum?

Τ. Τὸ δεξιόν.
Dexterum.

Σ. Ποσάκις κελεύεις με κάμπτειν τὸ γόνυ;
Quoties me jubes flectere genu?

Τ. Καὶ μάλ᾽ αὖθις, καὶ αὖθις.
Identidem.

Σ. Οὐδὲν μὲν οἶδα, ὧν λέγεις.
Istud quid sit, non intelligo.

Τ. Ποσάκις ἀποτετέλεκας τὴν ἀπόκρισιν.
Quotiescunque responsum absolveris.

Σ. Νῦν οἶδα.
Nunc scio.

Τ. Θαρσήσας ἀπόκριναι, ἐρώτα δὲ αἰδημόνως.
Audactèr responde, roga pudenter.

Σ. Ἀκούω.
Teneo.

Τ. Πάντα γε μὴν ῥήματα διαῤῥήδην, βραδέως τε, καὶ ἐναργῶς χρὴ προφέρεσθαι.
Porrò verba omnia proferenda sunt expressè, lentè, & articulatè.

X, Ἀθανάτους ὁμολογοῦμεν σοὶ χάριτας, ὦ διδάσκαλ' ἀξιεπαινότατε.

T. Εὖγε ποιήσαντες.

Gratias tibi agimus immortales collaudatissime præceptor.

Benè factum.

Τέλος.

Finis.

Μόνῳ τῷ Θεῷ Δόξα.

Soli Deo gloria.

ΠΙΝΑΞ.

Α

E.

Π.

T.

Υ.

Τέλος.

Index Latinus.

De-

Emendare

Ex-

Im-

Intus

FINIS.

FINIS.

K1

A15/-

...tem, & aquam biben-
...it, prandisses, non sic
...er.

...motheus.

...ontem prodigum gra-
...batur, inquiens: Cui
...eidem etiam nihil tur-
...de Var. hist.

...picurus.

...Cui pauca non suf-
... satis esse. Alludens ad
... habent quæ ad vitam
...cessaria sunt, non ta-
... contenti, amplissimas
...s petunt: quas si possi-
... diebus ac noctibus,
...iter, otiosè, ac prodiga-
...rent ac concoquerent.
...hist.

...lexander.

... puero diis largius fa-
...a subinde ad thus ac-
...ides illius pædagogus
..., Heus, puer, inquit, tū
...rum, cùm regionem
... thus gignit. Post cùm
... obtinuisset, memor
... sententia scripsit illi li-
... thuris & cassiæ talē-
... posthac parcus sis erga
... ignores nos potitos
... gignente. Plutar. in

...pando exhausti egeant. Plut. in eius vita.

Augustus Cæsar.

Suprà de Fauore, arte & largitionibus captato. Anonymo tribuitur.

Sigismundus.

Suprà de Ignauia.

Heliogabalus.

Suprà de Luxu & Voluptate, & de Pœna malis infligenda.

Alphonsus.

Equiti subinde aliquid flagitanti, sed mox quod acceperat profundenti: Si pergam, inquit, tibi dare quæ petis, citius me pauperem effecero, quā te diuitem: nam qui tibi donat, nihil aliud quàm aquā infert pertuso dolio. Panor. de rebus gestis Alphonsi lib. 2.

Idem.

Suprà de Luxu & Voluptate.

De proditione.

Agesilaus.

AD Agesilaum regem quū quidā venisset efflagitans vt id quod promisisset, præstaret: ad regiā enim fidem pertinere, non verba modò, verùm capitis etiam nutus seruare; ... honesta videba-

...patriam prodidit? grauiter admonens, nihil illis tutò credi, qui in patriam perfidi fuerint. Plut. in Lacon.

Therycion.

Delphis rediens, quum videret in Isthmo angustias à Philippi copiis occupatas. Malos, inquit, ô Corinthij portarum custodes vos habet Peloponnesus. Allusit eo, quòd grauiter animaduerti solet in ciues, quibus vrbis portæ commissæ sunt, si eas indiligenter custodierint. Multò magis accusari merebantur Corinthij, qui totius Peloponnesi portas Philippo prodidissent. Plut. in Lacon.

Theagenes.

Cilicon quidam siue Achæus, Miletum patriam prodiderat Pirenensibus. Quo nomine meritò habebatur omnibus exosus, cuius perfidiam lanius quidam Theagenes sic vltus est. Cilicon adiit Theagenem, in macello empturus carnes. Lanius dissimulato odio, porrigit carnium partem, veluti resecturus quod superesset. Cilicon profert dextram, ex aduerso retenturus carnes: Theagenes machæra sublata, proditoris manum amputauit, ac ne id videretur errore factū, addidit: Ista saltem manu posthac non proditurus es vllam ciuitatem. Applaudebatur lanio quòd impium pro dignitate tractasset. Hine...

pue, & quos maximè odisse... dit. Proditurosquidem in prim... me: eos verò qui iam prodideru... di maximè. Stob. ser. 52.

Augustus Cæsar.

Quum in conuiuio Rhym... Thracum rex, qui ab Anto... Augustum desciuerat, insolenti... ctaret sua erga Cæsarem merit... sine fine exprobrans belli soci... molestus esset: Cæsar dissimul... lius petulantia, alteri cuidam ... propinans dixit, Proditionem ... proditores non laudo. Signi... his qui proditione profuerun... deberi gratiæ: licet enim o... quod præstant pro tempore g... est, ipsi tamen habentur pro ... fœdifragis. Plut. in apoph.

Sigismundus imp.

A Sigismundo cùm miles ... nus efflagitaret, vt promissu... staret: Immoderata, inquit, ... petitio. At miles, quum re... set, Poteras tamen negare, ... terem: nunc autem sine turp... quod promissum est, rescinde... poteris. Sigismundus, Si ex ... alterum me ferre oportet, ... cultatum mearum quàm fam... re iacturam. Æneas Syluius ... comment. de rebus gestis Al... regis.

Alphonsus.

...tur se ra...
...um, si nauis...
...hebat, appuli...
...to nouo vase,
...ibat ad mulierem quæ vende-
...inam: & impleto vase, cœpit
...us discedere. Mulieri verò po-
...farinæ pretium, commonstra-
...lescente, Hic (inquit) dabit, si
cum salsamentis appulerit. Si-
...ans, inanes esse in diem polli-
...nes, quum farina quotidie sit
...ti pecunia emenda. Laert. l. 6.
...2. c. 2.

Alcibiades.

...d Platonem in Symposio ait,
...ties Socrati occurrat, verecun-
...quia promissa non seruaue-
...que cupere Socratem ob id è
...cedere.

Agesilaus.

...m inducias per tres menses
... Tissaphernes non seruasset, o-
...ad eum misit, qui agerent
... illi, quòd promisso non seruâ
... sibi hostes reddidisset. Plu-
...

Idem.

...lum Lacedæmoniorum re-

...chrę, fructum non habent. Nihil potuit dici accommodatius in sermonem splendidè magnificésiue pollicentem, sed infrugiferum: quemadmodum cupressus arbor sublimi cōpositóque in conum vertice, procul egregium quiddam polliceri videtur, ac vix vlla est sterilior. Plutar. in apoph.

Scipio minor.

Cum C. Lælio consulatum petenti suffragaretur, Pompeiúsque, qui tibicinis filius putabatur, suffragaturum se esset pollicitus, atque longa expectatione Scipionem frustraretur (suam enim rem curabat) indignantibus cæteris, quòd delusi essent, Scipio subridens: Stultitia (inquit) est nostra, tanquam non homines simus rogaturi, iam diu tempus terimus, tibicinem expectantes. Plutarchus.

C. Cotta.

Dicebat sese operam suam, in eo quod non contra officium ...

...sione & largitione.

Crates.

Diuitum opes dicebat esse similes ficis arboribus in præruptis locis, è quibus vt homines nihil caperent fructus, sed corui tātùm, ac milui: ita ex illorum facultatibus tātùm alerentur scorta & adulatores. Refert. Plut. Laer. l. 6. c. 5. Stob. ser. 14. Alij hoc Dioni & Socrati adscribunt.

Chilon.

Cùm videret adolescentem liberaliter, vel profusè potiùs, suum patrimonium aliis largientem, ait: Si sumptus magnos vbi non decet feceris, vbi decet mox exiguos facies. Maxi. serm. 61.

Bion.

In quendam qui prædia sua deuorarat: Amphiaraum, inquit, terra absorpsit, tu terram. Laert. l. 4. c. 7.

Zeno.

Suprà de Luxu & Voluptate.

...

...crito,

Plato.

Suprà de Luxu & Vo...

Aristoteles.

Suprà de Auaritia.

Diogenes.

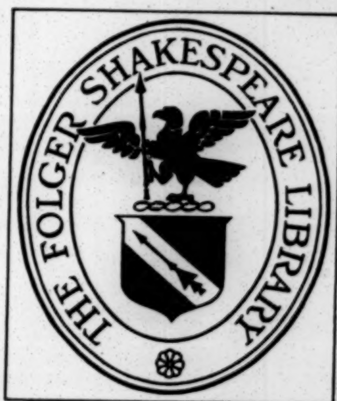
Suprà de Luxu & Vo...

Idem.

A prodigo petebat ... miratus improbam ... rogabat, Cur, quum ab ... petere soleas, à me ... Quoniam, inquit, ab ali... acceptarum spero, à te ... quam posthac acceptur... ἐς γύιθεν χεῖρας, id est, ... bus situm est, attexuit ... meri Hemistichium. Si... tem, homini profuso ... minere, ne breui redige... tremā inopiam, vt ne ... haberet reliquum. Laert... Stobæus sermone 13. Ma... ne 61.

Idem.

Præteriens prodigi ... des, inscriptionem ... les: Facilè ...

THE FOLGER SHAKESPEARE LIBRARY